

BELGISCHE SENAAT

ZITTING 1971-1972.

9 MEI 1972.

Ontwerp van wet houdende de begroting van de Diensten van de Eerste Minister voor het begrotingsjaar 1972 — Kredieten : Wetenschapsbeleid en -programmatie.

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE VOOR DE
CULTURELE ZAKEN EN HET
WETENSCHAPSBELEID (1) UITGEBRACHT
DOOR DE H. LINDEMANS.

Uw Commissie hoorde een uiteenzetting van de Staatssecretaris voor Wetenschapsbeleid en -programmatie, betreffende het beleid in zijn sector. Deze uiteenzetting werd gevolgd door een gedachtenwisseling tussen de leden en de Staatssecretaris, bij welke gelegenheid vragen werden gesteld en beantwoord.

I. Inleidende uiteenzetting van de Staatssecretaris.

De begroting voor wetenschapsbeleid belooft dit jaar 18.613 miljoen BF, waarvan 17.484 miljoen BF gewone kredieten en 1.129 miljoen BF buitengewone kredieten. De aangroei bedraagt 22 pct. ten opzichte van de aanvankelijke begroting van 1971 en 15 pct. ten opzichte van de aangepaste begroting van 1971.

De aanpassingen van de begroting van 1971 vloeien hoofdzakelijk voort uit de wet op de universitaire expansie

(1) De volgende leden hebben aan de beraadslagingen van de Commissie deelgenomen :

De heren Dubois, voorzitter; Calewaert, Mw De Backer-Van Ocken, de hh. Debucquoy, C. De Clercq, de Stexhe, Fosty, Lacroix, Mw Mabilie-Leblanc, de hh. Mesotten, Paque, Ramaekers, Vanhaegendoren, Verhaegen, Vermeylen en Lindemans, verslaggever.

R. A 8986

Zie :

Gedr. St. van de Senaat :

5-V + err. (Zitting 1971-1972) : Ontwerp van wet.

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 1971-1972.

9 MAI 1972.

Projet de loi contenant le budget des Services du Premier Ministre pour l'année budgétaire 1972 — Crédits : Politique et Programmation scientifiques.

RAPPORT

FAIT AU NOM DE LA COMMISSION
DES AFFAIRES CULTURELLES
ET DE LA POLITIQUE SCIENTIFIQUE (1)
PAR M. LINDEMANS.

Votre Commission a entendu un exposé du Secrétaire d'Etat à la Politique et à la Programmation scientifiques au sujet de la politique suivie dans son secteur. Cet exposé fut suivi d'un échange de vues entre les commissaires et le Secrétaire d'Etat et, à cette occasion, des membres ont posé des questions auxquelles le Secrétaire d'Etat a fourni des réponses.

I. Exposé préliminaire du Secrétaire d'Etat.

Le budget de la politique scientifique s'élève cette année à 18.613 millions de FB, dont 17.484 millions de FB de crédits ordinaires et 1.129 millions de FB de crédits extraordinaires. La croissance est de 22 p.c. par rapport au budget initial de 1971 et de 15 p.c. par rapport au budget ajusté de 1971.

Les ajustements du budget de 1971 résultent essentiellement de la loi d'expansion universitaire du 27 juillet 1971.

(1) Les membres suivants ont participé aux délibérations de la Commission :

MM. Dubois, président; Calewaert, Mme De Backer-Van Ocken, MM. Debucquoy, C. de Clercq, de Stexhe, Fosty, Lacroix, Mme Mabilie-Leblanc, MM. Paque, Ramaekers, Vanhaegendoren, Verhaegen, Vermeylen et Lindemans, rapporteur.

R. A 8986

Voir :

Documents du Sénat :

5-V + err. (Session de 1971-1972) : Projet de loi.

van 27 juli 1971. Iedere verandering in de financieringsregeling tijdens een dienstjaar, heeft noodzakelijkerwijs een uitgavenvermeerdering tot gevolg. Later vindt de begroting dan haar gemiddeld groeitempo terug, dat inzake wetenschap en hoger onderwijs, 14 pct. per jaar belooft.

De algemene toelichting van de begroting, gepubliceerd onder de vorige legislatuur, geeft zoals gebruikelijk de verdeling van deze kredieten aan over de departementen en de indeling ervan in vijf begrotingsmassa's. Bijzonderheden over deze beide tabellen treft men, als naar gewoonte, aan in de bijlage bij het verslag van de Commissie voor de Financiën over de begroting van de Eerste Minister en de cijfers zullen natuurlijk ook worden bijgewerkt in het licht van de jongste beslissingen van het Ministerieel Comité.

§ 1. Een nieuwe aanpak : ontleding per objectief.

Bovendien beginnen wij over een nieuw werkinstrument te beschikken, in de vorm van een « ontleding per objectief ». Deze ontleding, die voortaan ieder jaar zal plaatshebben, werd voor het eerst verricht met betrekking tot het dienstjaar 1972, doch retrospectief heeft zij ook betrekking op de begrotingen sedert 1965.

Het betreft hier een eerste poging, waarvan de methodologie nog moet worden verbeterd. Daarom kan ik er, dit jaar, geen officieel stuk van maken. Ik heb, als inlichting, een exemplaar ervan laten bezorgen aan de leden van uw Commissie.

Het doel van deze methode is de raming van het aandeel van de begroting dat bestemd is voor elk van de doeleinden die een regering met de wetenschap kan nastreven en bij elk van die doeleinden, voor de drie gewone vormen van wetenschappelijke activiteit : spoorwerk, onderwijs, openbare dienst. Zij moet de Regering en het Parlement in staat stellen de begroting op te maken met de te bereiken doeleinden, eerder dan met de te financieren instellingen voor ogen. Wij bevinden ons hier dus voor een belangrijke etappe in de rationalisering van de begrotingskeuzen.

Ik geef U hierna de eerste leringen die wij uit dit nieuw ontledingstype kunnen halen.

De begroting voor wetenschapsbeleid — waarvan ten behoeve van de onleding van de vrije universiteiten dienen te worden toegevoegd — is in zeven jaar meer dan verdrievoudigd, wat een gemiddelde jaarlijkse groei betekent van 17,4 pct. Rekening houdend met de muntontwaarding, belooft de werkelijke jaarlijkse groei zowat 14 pct., zodat de werkelijke uitgave om de vijf jaar verdubbelt.

En toch, ondanks een duidelijke schaalverandering, blijven de relatieve verhoudingen van deze uitgave vrij standvastig. Het beeld dat 1972 ons te zien geeft, is zeker niet hetzelfde als in 1965 — dit ware beweren dat onze politiek niets heeft opgebracht — maar in grote trekken lijkt het er goed op. Deze standvastigheid moge trouwens blijken uit de enkele cijfers die ik zo dadelijk zal vermelden.

Zeker, de gebruikte methode stelt slechts de veranderingen in het licht die hun oorsprong vinden in de *begrotingen*, d.w.z. in een beslissing van regering en parlement; wat de

Par la force des choses, chaque changement dans le régime de financement entraîne, pendant un exercice, un surcroît de dépenses. Ensuite, le budget retrouve son rythme moyen de croissance qui est, en cette matière de science et d'enseignement supérieur, de 14 p.c. l'an.

L'exposé général du budget publié sous la législature précédente donne, comme il est de coutume, la distribution de ces crédits entre les départements et leur regroupement en cinq masses budgétaires. Le détail de ces deux tableaux figurera, selon l'usage, en annexe au rapport de la Commission des Finances sur le budget du Premier Ministre et les chiffres seront bien entendu adaptés pour être conformes aux dernières délibérations du Comité ministériel.

§ 1. Une nouvelle approche : l'analyse par objectifs.

Nous commençons en outre à disposer d'un outil de travail nouveau, sous la forme d'une « analyse par objectifs ». Cette analyse, qui sera faite désormais chaque année, a été réalisée pour la première fois pour l'exercice 1972 mais elle a porté aussi, à titre rétrospectif, sur les budgets depuis 1965.

Il s'agit d'un premier travail, dont la méthodologie doit encore être améliorée. C'est pourquoi je ne puis, cette année, en faire un document officiel. Mais j'en fait communiquer un exemplaire, à titre d'information, aux membres de votre Commission.

L'objet de la méthode est d'évaluer la part du budget de politique scientifique qui est destinée à chacun des buts qu'un gouvernement peut viser à atteindre par la science, et pour chacun de ces buts, aux trois formes d'activité scientifique habituelles : recherche, enseignement, service public. Elle doit permettre au Gouvernement et au Parlement de mettre le budget au point en discutant des buts à atteindre plutôt que des institutions à financer. C'est donc une étape importante dans la rationalisation des choix budgétaires.

Je vous livre ci-après les premiers enseignements que nous pouvons tirer de ce nouveau type d'analyse.

Le budget de politique scientifique, auquel il convient d'ajouter, pour les besoins de l'analyse, les emprunts des universités libres — a plus que triplé en sept années, ce qui représente une croissance annuelle moyenne de 17,4 p.c. par an. Compte tenu de l'érosion monétaire, la croissance annuelle réelle est de l'ordre de 14 p.c. par an, ce qui entraîne le doublement de la dépense réelle tous les cinq ans.

Et cependant, malgré un changement évident d'échelle, l'utilisation de cet argent reste assez stable dans ses proportions relatives. L'image de 1972 n'est certes pas identique à celle de 1965 — ce serait la négation de toute politique — mais elle lui ressemble par ses traits essentiels. On jugera de cette stabilité par les quelques chiffres que je vais citer dans un instant.

Certes, la méthode utilisée ne reflète que les changements ayant leur origine dans les *budgets*, c'est-à-dire dans une décision gouvernementale et parlementaire; ce que, par con-

begrotingsreeksen daarentegen niet weergeven, dat is de *spontane modernisering van de objectieven van het onderzoek* waartoe de raden van beheer van de universiteiten en autonome fondsen zeer waarschijnlijk overgaan.

1. Het totale aandeel van de begroting voor wetenschapsbeleid besteed aan de eigenlijke onderwijsactiviteiten stijgt in zeven jaar van 24 tot 28 pct. Dat van het speurwerk¹ handhaaft zich op een niveau van 57 pct. Dat van de wetenschappelijke openbare dienst daalt van 19 tot 15 pct. van het totaal.

2. Het onderzoek dat de bevordering van de productietechnieken (technologie) beoogt, komt van 22,9 op 24,1 pct. van het totaal van de begrotingsuitgaven voor het speurwerk.

3. Het relatieve aandeel van de steun aan het onderzoek op het gebied van de kernenergie, de verkenning van de ruimte en de landsverdediging, daalt van 22,3 tot 15,6 pct. van het totaal. Het relatieve aandeel besteed aan de objectieven i.v.m. de gezondheid, het leefmilieu en de sociale vooruitgang, stijgt daarentegen van 31,5 tot 35,5 pct.

Bij deze resultaten van een eerste ontleding kan een bedenking worden gemaakt betreffende de zin van onze inspanningen inzake wetenschapsbeleid.

In het algemeen meen ik te kunnen bevestigen dat de evolutie van het gebruik der kredieten toegekend door het Rijk, in gunstige zin verloopt.

De toeneming van het aandeel bestemd voor het hoger onderwijs, is de weerspiegeling van onze politiek tot aanmoediging van de universitaire expansie.

Voorts beantwoordt ook de vermeerdering van het aandeel toegekend aan het technologisch onderzoek, aan het uitgesproken verlangen van de achtereenvolgende regeringen.

De vermindering van het relatieve aandeel voor het kern- en ruimte-onderzoek wijst op de moeilijkheden die Europa ondervindt om op deze gebieden een samenhangende politiek te voeren. Ik zal daarop terugkomen in verband met onze activiteiten in internationale samenwerking.

Wat de vermeerdering van het aandeel toegekend aan de objectieven inzake gezondheid, leefmilieu en sociale vooruitgang betreft, zij duidt op een verhoging van onze inspanningen ten einde in ruimere mate rekening te houden met de kwalitatieve objectieven van de vooruitgang: wij staan hier voor de eerste resultaten van de impulsprogramma's van de regering waarover ik U over enkele ogenblikken zal spreken.

Sedert enkele jaren stellen wij dus een zeer geleidelijke heroriëntering van de begroting voor wetenschapsbeleid vast.

Dit gaat trouwens in dezelfde richting als de aanwijzingen die men uit bepaalde studies met internationale draagwijdte kan halen, inzonderheid het rapport Brooks van de O.E.S.O. en het rapport van de Club van Rome.

Tijdens de komende jaren zullen wij de betere kennis die wij hebben van het gebruik der overheidsgelden, moeten benutten om deze heroriëntering van de begroting te programmeren.

tre, les séries budgétaires ne reflètent pas, c'est la *modernisation spontanée des objectifs de recherche* à laquelle procèdent, très vraisemblablement, les conseils d'administration des universités et des fonds autonomes.

1. La part totale du budget de politique scientifique consacrée aux activités d'enseignement proprement dit passe, en sept ans, de 24 à 28 p.c. Celle de la recherche est stable au niveau de 57 p.c. Celle du service public scientifique passe de 19 à 15 p.c. du total.

2. Les recherches ayant pour objectif le progrès des techniques de production (technologie) passent de 22,9 à 24,1 p.c. du total des dépenses budgétaires pour la recherche.

3. La part relative que représente l'aide à la recherche dans les domaines de l'énergie nucléaire, de l'exploration de l'espace et de la défense nationale tombe de 22,3 p.c. du total à 15,6 p.c. La part relative consacrée aux objectifs de santé, d'environnement et de progrès social monte en revanche de 31,5 à 35,5 p.c.

Ces résultats d'une première analyse doivent nous porter à une réflexion sur le sens de nos efforts de politique scientifique.

En gros, je crois pouvoir affirmer que l'évolution de l'usage des crédits alloués par l'Etat se fait dans le bon sens.

L'accroissement de la part réservée à l'enseignement supérieur est le reflet de notre politique d'encouragement à l'expansion universitaire.

De même, l'accroissement de la part attribuée à la recherche technologique correspond à une volonté affirmée des gouvernements successifs.

Le recul de la part relative des recherches nucléaires et spatiales traduit les difficultés que l'Europe éprouve à réaliser une politique cohérente dans ces domaines. J'y reviendrai à propos de nos activités de coopération internationale.

Quant à l'accroissement de la part attribuée aux objectifs de santé, d'environnement et de progrès social, elle indique une accentuation de nos efforts en vue de tenir compte dans une plus large mesure des objectifs qualitatifs du progrès. Ce sont là les premiers effets de programmes gouvernementaux d'impulsion dont je vous entretiendrai dans quelques instants.

Nous assistons donc, depuis quelques années, à une très progressive réorientation du budget de la politique scientifique.

Ceci va d'ailleurs dans le même sens que les indications que l'on peut trouver dans certaines études de portée internationale, notamment le rapport Brooks de l'O.C.D.E. et le rapport du Club de Rome.

Il importe, dans les années à venir, de tirer parti de la meilleure connaissance que nous avons de l'utilisation des deniers publics pour programmer cette réorientation du budget.

Daar de voornaamste objectieven van het wetenschapsbeleid een uitgesproken interdepartementaal karakter hebben, zijn het meer dan ooit de interministeriële organen van het wetenschapsbeleid die de permanente motoren van deze programmering zouden moeten zijn.

Bij wijze van voorbeeld vermelden we hier de bijdragen van de verschillende departementen voor de voornaamste objectieven die door een geprogrammeerde heroriëntering in aanmerking komen. Uit deze cijfers blijkt dat een ernstig beleid in deze aangelegenheid niet mogelijk is zonder interdepartementale samenwerking.

Objectief : *Leefmilieu.*

Nationale Opvoeding	44 %
Eerste Minister	38 %
Economische Zaken	9 %
Volksgesondheid	7 %
Andere	2 %
	100 %

Objectief : *Bevordering van de economische en sociale infrastructuur.*

Openbare Werken	31 %
Nationale Opvoeding	61 %
Landbouw	7 %
Andere	1 %
	100 %

Objectief : *Bevordering van de samenleving en van de instellingen.*

Nationale Opvoeding	81 %
Cultuur	7 %
Eerste Minister	3 %
Andere	9 %
	100 %

Objectief : *Bevordering van de technologie.*

Economische Zaken	37 %
Nationale Opvoeding	36 %
Landbouw	17 %
Andere	10 %
	100 %

De grootste hinderpaal die wij allen op de weg naar de vooruitgang ondervinden bestaat in de moeilijkheid om samen te werken aan gemeenschappelijke objectieven. Binnen een onderneming, binnen de rijksbesturen is deze moeilijkheid om samen te werken voorzeker minder groot dan onder concurrerende bedrijven of onafhankelijke staten, maar toch bestaat ze. De Belgische structuren inzake wetenschapsbeleid, waarvan het beginsel sedert twaalf jaar op de interministeriële samenwerking berust, is er dus in geslaagd een zekere samenhang in de Regeringsactie tot stand te brengen. De internationale experts noemen ze vaak als voorbeeld. De belangrijke problemen die ons morgen wachten, zetten ons ertoe aan nog meer en beter te doen.

Comme les principaux objectifs de la politique scientifique ont un caractère interdépartemental très net, ce sont les organes interministériels de la politique scientifique qui devraient être, plus que jamais, les moteurs permanents de cette programmation.

A titre d'exemple, voici les contributions des différents départements aux principaux objectifs qui pourraient bénéficier d'une réorientation programmée. La lecture de ces chiffres démontre qu'en cette matière, la coopération interdépartementale est à la base de toute politique sérieuse.

Objectif : *Environnement.*

Education nationale	44 %
Premier Ministre	38 %
Affaires économiques	9 %
Santé publique	7 %
Autres	2 %
	100 %

Objectif : *Progrès de l'infrastructure économique et sociale.*

Travaux publics	31 %
Education nationale	61 %
Agriculture	7 %
Autres	1 %
	100 %

Objectif : *Progrès de la société et des institutions.*

Education nationale	81 %
Culture	7 %
Premier Ministre	3 %
Autres	9 %
	100 %

Objectif : *Progrès de la technologie.*

Affaires économiques	37 %
Education nationale	36 %
Agriculture	17 %
Autres	10 %
	100 %

La difficulté de coopérer à des objectifs communs est le plus grand obstacle que nous rencontrons tous sur la voie du progrès. A l'intérieur d'une entreprise, à l'intérieur des administrations de l'Etat, la difficulté de coopérer est certes moins grande qu'entre des entreprises concurrentes ou des états indépendants, mais elle subsiste néanmoins. Les structures belges de politique scientifique, dont le principe repose depuis douze ans sur la coopération interministérielle, ont réussi à introduire une certaine cohérence dans l'action du Gouvernement. Les experts internationaux les citent souvent en exemple. Les problèmes majeurs à résoudre demain nous incitent à faire encore plus et encore mieux.

De ontleding per objectief van de begroting voor wetenschapsbeleid geeft ons een dubbele les : een les van ambitie en een les van nederigheid. De les van ambitie is dat een land dat zijn wetenschappelijk en technisch potentieel op vijf jaar tijd verdubbelt, grote troeven in handen heeft om zich een verschillende toekomst te kiezen, indien het zich onderzoekobjectieven kan voorhouden op gebieden waar het de beste kansen maakt en indien het erin slaagt al de krachten van de Staat en van de privé-sector te coördineren om die objectieven te bereiken. De les van nederigheid is dat de inertie van de mensen en van de instellingen zeer groot is en dat men hardnekkig dient vol te houden om de loop der dingen ook maar enigszins te wijzigen en het niet aan de krachten van het verleden over te laten de toekomst te bepalen.

De gelegenheden die ons land in het decennium 1980 zal benutten en die welke het zal laten ontsnappen, hangen voor een groot deel af van de wetenschappelijke beleidskeuzen die wij vandaag dienen te doen.

De begroting van de Eerste Minister zal worden gebruikt om de reeds gedane keuzen kracht bij te zetten en om nieuwe keuzen van start te doen gaan.

Aan de hand van deze keuzen zullen wij aan de wetenschap vragen ons voor te lichten en ons te helpen om de onopgeloste moeilijkheden van de verstedelijkte en geïndustrialiseerde samenleving te boven te komen.

Maar de collegiale initiatieven van de Regering, gefinancierd door de begroting van de Eerste Minister en beheerd met de medewerking van alle departementen, kunnen slechts een prikkel en een catalysator zijn. Kan op dit gebied waar alle acties met elkaar verband houden, geen enkel minister iets zonder zijn collega's, dan is het ook zo dat de overheid niets vermag zonder de medewerking van de privé-sector en ik denk hier vooral aan de sociale en economische wereld. Ik weet dat de sociaal-economische verantwoordelijken veel verwachten van het wetenschapsbeleid; op hun beurt moeten zij weten dat de vooruitgang van de wetenschap ook van hun inzet afhangt.

§ 2. Huidige impulsen en plannen.

Ik zou U thans meer in bijzonderheden willen spreken over de gebieden waar de Regering nu reeds een impuls uitoeft en over de plannen die zij op het getouw heeft.

De impulsfondsen van de Eerste Minister vormen slechts een zeer bescheiden gedeelte van de begroting voor wetenschapsbeleid. Zij worden gebruikt bij beslissing van de Ministerraad en vormen derhalve een reservemassa die de Regering in staat stelt nieuwe oriënteringen aan te vatten, die aan nieuwe en belangrijke behoeften beantwoorden.

A. De geconcentreerde acties.

De geconcentreerde acties voor het fundamenteel onderzoek vormen een eerste initiatief van de Regering op dit gebied. De bedoeling is aan de grote topcentra van de universiteiten, in belangrijke sectoren van het fundamenteel onderzoek, de

L'analyse par objectif du budget de politique scientifique nous apporte une double leçon : une leçon d'ambition et une leçon d'humilité. La leçon d'ambition est qu'un pays qui double en cinq ans son potentiel scientifique et technique a de grands atouts en mains pour se choisir un avenir différent, s'il sait se donner des objectifs de recherche correspondant à ses meilleures chances et s'il sait coordonner toutes les forces de l'Etat et du secteur privé pour les atteindre. La leçon d'humilité est que l'inertie des hommes et des institutions est immense et qu'il faut une obstination opiniâtre pour infléchir si peu que ce soit le cours des choses et ne pas laisser aux forces du passé le soin de déterminer l'avenir.

Les occasions que notre pays fera fructifier dans la décennie 1980 et celles qu'il laissera échapper dépendront pour une très large part des choix de politique scientifique que nous avons à faire maintenant.

Le budget du Premier Ministre sera utilisé pour accentuer les options déjà prises et pour donner le départ de nouvelles options.

A travers ces options, nous demanderons à la science de nous éclairer et de nous aider à surmonter les problèmes non résolus de la société urbanisée et industrialisée.

Mais les initiatives collégiales du Gouvernement, financées par le budget du Premier Ministre et gérées avec le concours de tous les départements, ne peuvent être qu'un appoint et un catalyseur. Si, dans ce domaine où toutes les actions se tiennent, aucun ministre ne peut rien sans ses collègues, il faut souligner aussi que les pouvoirs publics ne peuvent rien sans la collaboration du secteur privé, et je pense surtout ici au monde social et économique. Je sais que les responsables socio-économiques attendent beaucoup de la politique scientifique; il faut qu'ils sachent à leur tour que les progrès de la société par la science dépendent aussi de leur détermination.

§ 2. Impulsions actuelles et projets.

Je voudrais vous entretenir maintenant plus en détail des domaines dans lesquels le Gouvernement exerce d'ores et déjà sa fonction d'impulsion et des projets qu'il a sur le métier.

Les fonds d'impulsion du Premier Ministre ne représentent qu'une part très modeste du budget de politique scientifique. Ils sont utilisés sur décision du Conseil des Ministres et constituent donc une masse de réserve permettant au Gouvernement d'amorcer des orientations nouvelles répondant à des besoins nouveaux et importants.

A. Les actions concertées.

Les actions concertées pour la recherche fondamentale constituent une première initiative du Gouvernement à ce sujet. Il s'agit en effet de donner aux plus grands centres des universités, dans d'importants secteurs de la recherche

middelen te verschaffen om grootse multidisciplinaire onderzoeksprojecten te ondernemen en deze instellingen in staat te stellen een belangrijke infrastructuur te verwerven, waardoor ze concurrerend worden op internationaal gebied. Hoewel het gaat om een regeringsinitiatief, betreft het hier niet onderzoeksactiviteiten die op welbepaalde objectieven gericht zijn. Het betreft projecten die werden uitgekozen wegens hun hoge wetenschappelijke waarde. De keuze van de centra en sectoren die de voorkeur krijgen, wordt bepaald in overleg tussen de Regering en de universiteiten.

Voor het dienstjaar 1972 zullen twintig programma's worden gefinancierd met behulp van het budget bestemd voor de geconcentreerde acties. De meeste daarvan hebben betrekking op de tweede of de derde tranche van programma's waarin is voorzien in het kader van de dienstjaren 1970 en 1971.

B. De nationale onderzoeksprogramma's.

Eveneens met behulp van de impulsfondsen van de Eerste Minister heeft de vorige Regering een aanvang kunnen maken met een eerste reeks van onderzoeken nopens de verontreinigingsproblemen, te beginnen met de waterverontreiniging, alsook over de toepassingen van de informatika. De spontane initiatieven van de vorsers en van de wetenschappelijke instellingen op deze beide gebieden waren vóór de aanneming van het nationaal programma weinig talrijk. Ik heb nochtans met genoegen kunnen vaststellen dat onze onderzoeken eenheden ten aanzien van het initiatief van de Regering, blijk hebben gegeven van een hoog peil van dynamisme en bevoegdheid en van een wil tot multidisciplinaire samenwerking.

Dit antwoord van onze onderzoeken eenheden bewijst dat een politiek van nationale objectieven in dit verband even onmisbaar is als op andere gebieden. Alleen wanneer duidelijke objectieven worden gesteld, die binnen een bepaalde tijd dienen te worden bereikt, kunnen de betrokken ploegen zich, in voortdurende samenwerking met de verantwoordelijken op regeringsniveau, inzetten voor een werkelijk operationele onderzoeksactie en werken in het kader van een op moderne wijze beheerd programma. De Staat heeft van een dergelijk experiment evenveel te leren als de onderzoeken eenheden zelf.

§ 1. Het nationaal programma voor onderzoek over het leefmilieu.

Het eerste nationaal programma voor het leefmilieu, met een duur van drie jaar, heeft zoals ik zopas heb gezegd, thans betrekking op de problemen in verband met de waterverontreiniging; de verontreiniging van het zeewater; de verontreiniging van het zoetwater. Voor de zee treedt België op als uitvoerend land in het kader van de Commissie Uitdagingen Moderne Maatschappij van de N.A.V.O. Voor de binnenwateren is België assisterend land, terwijl Canada daarvoor uitvoerend land is. De Sambre werd gekozen voor de eerste onderzoeken. Aan het programma werd een krediet van meer dan 200 miljoen BF besteed (voor 3 jaar). Dit programma doet een beroep op de universitaire en industriële laboratoria.

fondamentale, les moyens d'entreprendre de vastes projets de recherches multidisciplinaires et de permettre à ces institutions d'acquiescer une infrastructure importante qui les rende compétitives sur le plan international. Quoique d'initiative gouvernementale, il ne s'agit pas ici d'activités de recherche orientées vers des objectifs précis. Il s'agit de projets sélectionnés pour leur valeur scientifique éminente. Le choix des centres et des secteurs prioritaires résulte d'une concertation entre le Gouvernement et les universités.

Pour l'exercice 1972, vingt programmes seront financés sur le budget prévu pour les actions concertées. La plupart constituent la deuxième ou la troisième tranche de programmes retenus dans le cadre des exercices 1970 et 1971.

B. Les programmes nationaux de recherches.

C'est également au moyen des fonds d'impulsion du Premier Ministre que le Gouvernement précédent a pu faire démarrer un premier train de recherches sur les problèmes de pollution, en commençant par la pollution de l'eau, ainsi que sur les applications de l'informatique. Les initiatives spontanées des chercheurs et des institutions scientifiques dans ces deux domaines étaient peu nombreuses avant l'adoption du programme national. J'ai eu cependant le plaisir de constater que la réponse que nos unités de recherche ont donnée à l'initiative du Gouvernement a témoigné d'un haut niveau de dynamisme et de compétence et d'une volonté de collaboration multidisciplinaire.

Cette réponse de nos unités de recherche prouve combien une politique d'objectifs nationaux dans ce domaine est aussi indispensable que dans les autres. Seuls des objectifs clairement précisés, à atteindre dans un laps de temps déterminé, permettent aux équipes concernées, dans une collaboration constante avec les responsables au niveau gouvernemental, de s'engager dans une action de recherche véritablement opérationnelle et de travailler dans le cadre d'un programme géré de façon moderne. L'Etat a autant à apprendre d'une telle expérience que les unités de recherches elles-mêmes.

§ 1. Le programme national de recherche sur l'environnement.

Le premier programme national sur l'environnement, d'une durée de trois ans, porte actuellement, comme je viens de le rappeler, sur les problèmes de la pollution de l'eau; pollution des eaux de mer; pollution des eaux douces. Pour la mer, la Belgique agit comme pays-pilote dans le cadre du Comité des Défis de la Société moderne de l'O.T.A.N. Pour les eaux douces elle est pays co-pilote, le Canada étant pays-pilote. C'est la Sambre qui a été choisie pour les premières recherches. Des crédits de plus de 200 millions de FB sont consacrés au programme (pour 3 ans). Ce programme fait appel aux laboratoires universitaires et industriels.

Het eerste thema van het onderzoek was de ontleding van de fysische verschijnselen van de verontreiniging, het bepalen van de oorzaken en de onmiddellijke en verre gevolgen daarvan en het zoeken naar technische middelen om die te verhelpen. Een tweede benadering, ditmaal van sociaal-economische aard, is al even onontbeerlijk. Verontreiniging kan slechts voorkomen worden wanneer men van iets afstand doet : ofwel rechtstreeks, door af te zien van een goed, ofwel zijdelings, door de productiekosten van het goed te verhogen. De verantwoordelijkheid voor deze keuze is hoofdzakelijk politiek. Maar de verantwoordelijken moeten voorgelicht worden over de werkelijke gegevens van het probleem. Daarom zijn economische analyses noodzakelijk om deze keuzen in optimale omstandigheden te laten gebeuren, rekening houdend met de voor- en nadelen die eraan verbonden zijn.

In deze leefmilieu-aangelegenheden, waarin de Regering krachtadig zal optreden, zullen de nationale onderzoeksprogramma's een kapitale rol spelen, zonder uiteraard afbreuk te doen aan de zware verantwoordelijkheden van de verschillende betrokken departementen. Deze programma's zullen er integendeel toe bijdragen hun beleid en hun beslissingen voor te lichten.

Het betreft hier, zoals vermeld, een aangelegenheid die uiteraard interdepartementaal is. Gezien het succes van het eerste programma kan ik echter de voortzetting en de uitbreiding ervan met vertrouwen tegemoet zien. Op dit punt is een overleg tussen de betrokken ministers aan de gang.

§ 2. Het nationaal onderzoekprogramma inzake informatika.

De Regering heeft in 1971 eveneens een impulsprogramma voor onderzoek op het gebied van de Informatika vastgesteld, dat loopt over drie jaar en waaraan nagenoeg 200 miljoen BF zullen worden besteed.

Dit programma omvat 24 onderling afhankelijke projecten en vertoont de volgende eigenschappen :

1. het is een programma op middellange termijn : het zal binnen drie jaar, de duur van het programma, concrete effecten sorteren;

2. het beoogt de verhoging van het wetenschappelijk potentieel van onze universiteiten door het vaststellen van concrete objectieven voor studies van universitaire aard, zowel inzake fundamenteel als inzake toegepast onderzoek op het gebied van de software, d.w.z. het intellectuele gebruik van het materieel en niet het ontwerpen en de technologie ervan (hardware);

3. het zal bijdragen tot de vorming van een personeel waaraan het land zulk een dringende behoefte heeft, door dit personeel in staat te stellen de investeringen gedaan in het park van computers dat snel uitbreiding neemt in de openbare en particuliere sector, maximaal te benutten en zich aan te passen aan de snelle ontwikkeling van de elektronische rekenmachines;

Le premier thème des recherches a été d'analyser les phénomènes physiques de la pollution, d'identifier les causes de celle-ci, ses effets immédiats et lointains, de rechercher des moyens techniques d'y remédier. Une deuxième approche, cette fois socio-économique, est tout aussi indispensable. On ne peut éviter une pollution qu'en renonçant à quelque chose : soit de façon directe, en renonçant à un bien, soit de façon indirecte, en augmentant le coût de la production du bien. La responsabilité de ce choix est essentiellement politique. Mais les responsables doivent être éclairés sur les données réelles du problème. C'est pourquoi des analyses économiques sont indispensables pour optimiser ces choix en fonction des avantages et des inconvénients inhérents à chacun d'eux.

En ces matières d'environnement, dans lesquelles le Gouvernement est décidé à agir énergiquement, les programmes nationaux de recherches joueront un rôle capital, sans porter atteinte, il va de soi, aux très lourdes responsabilités des divers départements intéressés. Ces programmes contribueront au contraire à éclairer leur politique et leurs décisions.

Il s'agit là, je le rappelle, d'une matière qui est, par sa nature même, interdépartementale. Le succès du premier programme me permet d'envisager avec confiance sa poursuite et son extension. Une concertation avec les ministres intéressés est en cours sur ce point.

§ 2. Le programme national de recherches en informatique.

Le Gouvernement a également arrêté, en 1971, un programme d'impulsion à la recherche en Informatique, portant sur trois ans et auquel il consacrera près de 200 millions de FB.

Ce programme comprend 24 projets interdépendants et présente les caractéristiques suivantes :

1. il est à moyen terme; des effets concrets seront produits dans les trois ans, durée du programme;

2. il vise à accroître le potentiel scientifique de nos universités en fixant à celles-ci des objectifs concrets pour des études de caractère universitaire tant en recherche fondamentale qu'appliquée dans le domaine du software, c'est-à-dire de l'utilisation intellectuelle du matériel, et non dans celui de la conception et de la technologie de celui-ci (hardware);

3. il contribuera à la formation d'un personnel dont le pays a un besoin impérieux, en rendant ce personnel apte à valoriser au maximum les investissements affectés au parc d'ordinateurs qui croît rapidement dans les secteurs public et privé et en le rendant capable de s'adapter à l'évolution rapide des calculatrices électroniques;

4. het is gericht op drie gebieden waar de Regering rechtstreeks verantwoordelijkheid draagt; politiek inzake openbaar ambt, politiek inzake wetenschap en hoger onderwijs en sociale politiek;

a) De Regering heeft dringend behoefte aan een ruime geïntegreerde bank van administratieve gegevens. Om een dergelijke gegevens-bank economisch en doelmatig te kunnen oprichten en gebruiken, waren voorafgaande onderzoeken nodig, ten einde alle behandelingscentra bijeen te brengen in een samenhangend systeem, voorzien van passende elektronische toegangsmogelijkheden en onderlinge verbindingen.

Deze onderzoeken houden er tevens rekening mede dat moet worden vermeden dat misbruik wordt gemaakt van de gegevens die de bank bevat.

b) Het regeringsbeleid inzake hoger onderwijs en onderzoek impliceert het bestaan van een bank van universitaire gegevens en van een automatisch bibliografienet ter beschikking van de vorsers.

c) Het sociaal beleid van de Regering inzake onderwijs — inzonderheid op het gebied van de permanente opvoeding en van de geneeskunde — heeft ertoe geleid in het programma vier projecten op te nemen die betrekking hebben op de controle van de kennis, de ziekenhuisinformatika en de geneeskundige informatika.

5. het programma is van interdisciplinaire en interuniversitaire aard. Sommige projecten vereisen de samenwerking van zes universitaire ploegen en doen een beroep op de medewerking van ingenieurs, informatici, economen, geneesheren, apothekers, fiscalisten, natuurkundigen, bibliothecarissen, documentaristen, enz.;

6. in totaal vereist het programma de medewerking, met volledige dagtaak, van 128 vorsers waaronder een honderdtal informatici en de losse medewerking van een vijftigtal universiteitsprofessoren.

C. Nieuwe projecten ter studie.

Het ogenblik lijkt mij gekomen om een regeringsimpuls te geven aan de onderzoeken inzake sociale wetenschappen, stedelijke technologie en technologische prospectie.

§ 1. *Onderzoek inzake sociale wetenschappen.*

Bewust van het feit dat de sociale wetenschappen meer dan in het verleden zouden kunnen bijdragen tot de oplossing van concrete problemen van het sociaal beleid van de Regering, heeft de Minister van Sociale Voorzorg, de heer De Paepe, enkele maanden geleden zijn belangstelling te kennen gegeven opdat op het vlak van het wetenschapsbeleid een gecoördineerd initiatief zou genomen worden.

Uit een analyse blijkt inderdaad dat de onderzoeken inzake sociale wetenschappen thans versnipperd zijn over een groot aantal kleinere projecten, waarvan de werkelijke aanbreng voor de gemeenschap niet overtuigend is. Het regeringsimpuls zal derhalve twee doeleinden nastreven :

4. il s'adresse à trois domaines dans lesquels la responsabilité gouvernementale est directement engagée : politique de la fonction publique, politique de la science et de l'enseignement supérieur et politique sociale;

a) Le Gouvernement a un besoin urgent de disposer d'une vaste banque intégrée de données administratives. Pour pouvoir créer et exploiter une telle banque de données dans des conditions économiques et avec efficacité, des recherches préalables étaient nécessaires, en vue d'intégrer tous les centres de traitement en un système cohérent, muni des moyens d'accès et d'interconnexions électroniques adéquats.

Ces recherches tiennent également compte de l'impérieuse nécessité d'empêcher l'utilisation abusive des informations contenues dans la banque.

b) La politique du Gouvernement en matière d'enseignement supérieur et de recherche implique l'existence d'une banque de données universitaires et d'un réseau de bibliographie automatique à la disposition des chercheurs.

c) La politique sociale du Gouvernement dans le domaine de l'enseignement — en particulier dans le domaine de l'éducation permanente et dans celui de la médecine — a conduit à inclure dans le programme quatre projets portant sur le contrôle des connaissances, l'informatique hospitalière et l'informatique médicale.

5. le programme a un caractère interdisciplinaire et interuniversitaire. Certains projets nécessitent la collaboration de six équipes universitaires et font appel à la collaboration d'ingénieurs, d'informaticiens, d'économistes, de médecins, de pharmaciens, de fiscalistes, de physiciens, de bibliothécaires, de documentalistes, etc.;

6. au total, le programme nécessite la collaboration à temps plein de 128 chercheurs dont une centaine d'informaticiens et le concours de quelque cinquante professeurs d'université.

C. Projets nouveaux à l'étude.

Le moment me paraît venu de donner une impulsion gouvernementale aux recherches en sciences sociales, à la technologie urbaine et la prospective technologique.

§ 1. *Recherches en sciences sociales.*

Conscient du fait que les sciences sociales pourraient contribuer plus que par le passé à la solution de problèmes concrets de la politique sociale du Gouvernement, le Ministre de la Prévoyance sociale M. De Paepe a, il y a quelques mois, manifesté son intérêt pour qu'une initiative coordonnée soit prise en ce domaine au plan de la politique scientifique.

Une analyse prouve en effet que les efforts de recherche en sciences sociales sont actuellement fractionnés en un très grand nombre de petits projets dont l'apport réel pour la société n'est pas déterminant. L'impulsion gouvernementale visera donc deux objectifs :

— De inspanning inzake sociale wetenschappen concentreren op de werkelijke problemen van de maatschappij: de kennis van de huidige sociale verzuchtingen en van de behoeften die zij scheppen, de graad waarin ze worden bevredigd of de vaststelling van sociale indicatoren en de ontleding van de aangewende middelen zouden rationele en objectieve gegevens moeten verstrekken in verband met de doelstellingen van het te volgen sociaal beleid.

— Het tweede doeleinde is als het ware een onderproduct van het eerste. Het komt er met name op aan de sociale kennis om te zetten in sociale actie, de sociale wetenschappen operationeel te maken. De sociale wetenschappen moeten zich integreren op het niveau van de politieke besluitvorming.

Een werkgroep van de Nationale Raad voor Wetenschapsbeleid bereidt thans een advies aan de Regering voor over dat onderwerp. Ik heb eveneens aan het Interministerieel Comité voor Wetenschapsbeleid gevraagd een nationaal programma voor de sociale wetenschappen voor te bereiden, dat op de voormelde doelstellingen is gericht.

§ 2. Onderzoek inzake de stedelijke technologie.

De spontane initiatieven van de vorsers en autonome instellingen zijn op dit gebied nog weinig talrijk. De problemen van de steden zijn echter enorm. En wanneer onze verstedelijkte en geïndustrialiseerde maatschappij in de economische groei evenveel bittere ervaringen als werkelijke voldoening vindt, is dat wellicht omdat dit gebied van het onderzoek verwaarloosd werd.

Het stedelijk vervoer, de verkeersveiligheid, de vermenselijking van de woning en zoveel andere onderwerpen zijn thema's waarvoor de publieke opinie thans gevoelig is gemaakt. De stedelijke problemen hebben zulk een scherpe vorm aangenomen omdat geen enkele « technologische doorbraak » zich tijdig heeft voorgedaan om ze te voorkomen en op te lossen. Evenals wat het leefmilieu betreft, heeft de stedelijke maatschappij zich laten verrassen door de gevolgen van haar vooruitgang. Zonder nog verder tijd te verliezen dient men nu doelmatige technologische (genees)middelen te vinden.

§ 3. Wetenschappelijke en technologische prospectie.

Het is de taak van onze vorsers in deze dringende behoeften te voorzien.

Het is onze taak hen de middelen daartoe te verschaffen met het oog op duidelijk gestelde doeleinden. Wij moeten echter ook aan de toekomstige behoeften denken, zodat de wetenschap, in het kader van een *a priori* en niet meer van een *a posteriori* bepaalde politiek, kan helpen om in deze behoeften te voorzien voordat zij sociaal en politiek zulke scherpe vormen aannemen.

Om met meer kennis van zaken onze latere keuzen te bepalen, dienen wij dus de wetenschappelijke en technologische prospectie te ontwikkelen. Dat is dan de derde reeks nieuwe impulsen die wij vanaf 1972 aan het onderzoek wensen te geven.

— Concentrer l'effort des sciences sociales sur les problèmes réels de la société: la connaissance des aspirations sociales actuelles et des besoins qu'elles recouvrent, le degré de leur satisfaction ou la mise au point d'indicateurs sociaux et l'analyse des moyens mis en œuvre devraient apporter des indications rationnelles et objectives sur les objectifs d'une politique sociale à suivre.

— Le deuxième objectif est en quelque sorte un sous-produit du premier. Il s'agit en effet de transposer le savoir social en action sociale, de rendre les sciences sociales opérationnelles. Les sciences sociales doivent s'intégrer au niveau de la prise de décision politique.

Un groupe de travail du Conseil national de la Politique scientifique prépare actuellement un avis au Gouvernement sur ce sujet. J'ai également demandé à la Commission interministérielle de la Politique scientifique d'élaborer un programme national pour les sciences sociales, axé sur les objectifs précités.

§ 2. Recherches sur la technologie urbaine.

Dans ce domaine, les initiatives spontanées des chercheurs et des institutions autonomes sont encore peu nombreuses. Or, les problèmes de la ville sont immenses. Si notre société urbanisée et industrialisée trouve dans la croissance économique autant de fruits amers que de satisfaction réelles, n'est-ce pas parce que ce domaine de recherche a été négligé ?

Les transports urbains, la sécurité automobile, l'humanisation des logements et tant d'autres sujets sont des thèmes sur lesquels l'opinion publique est désormais sensibilisée. Les problèmes urbains sont devenus si aigus car aucune « percée technologique » ne s'est produite à temps pour les prévenir ou les résoudre. Comme en matière d'environnement, la société urbanisée s'est laissée surprendre par les conséquences de ses progrès. Il faut maintenant, sans plus perdre de temps, trouver des remèdes technologiques efficaces.

§ 3. La prospective scientifique et technologique.

La tâche de nos chercheurs est de faire face à ces besoins urgents.

La nôtre est de leur en fournir les moyens en fonction d'objectifs clairement exprimés. Mais elle est aussi de prévoir les besoins futurs afin que, dans le cadre d'une politique scientifique conçue *a priori* et non plus *a posteriori*, la science puisse contribuer à répondre à ces besoins avant qu'ils ne deviennent socialement et politiquement aigus.

Pour mieux éclairer nos choix ultérieurs, nous devons donc développer la prospective scientifique et technologique. C'est le troisième volet des impulsions nouvelles que nous envisageons de donner à la recherche à partir de 1972.

Dank zij deze impulsen zal het geheel van middelen die het land aan de wetenschap wijdt, geleidelijk aan een voldoende plaats inruimen voor onderzoeken die oplossingen brengen voor de problemen van de moderne maatschappij, zodat deze zich aan het snelle veranderingstempo kan aanpassen.

§ 4. Internationale wetenschappelijke samenwerking.

Ten slotte zijn daar de problemen in verband met de internationale samenwerking inzake wetenschap en technologie.

A. De Westeuropese landen hadden grote verwachtingen gekoesterd van de internationale wetenschappelijke samenwerking. Zij hadden als eersten vastgesteld dat de grote instrumenten van het moderne onderzoek, evenals de grote objectieven, niet langer binnen het bereik van hun budget waren en zij hoopten dat Europa reeds van nu af aan, dank zij de intergouvernementele samenwerking, de voordelen zou kunnen genieten van het grote wetenschapsbeleid waartoe het in staat zal zijn wanneer het eenmaal één zal zijn geworden.

Dit was onze enige hoop om het monopolie over de gevorderde technologieën en de meest ambitieuze wetenschappelijke objectieven niet aan de Amerikanen en Russen te laten.

Wat de grote instrumenten betreft is de balans van de samenwerking niet negatief. De Europese landen hebben te Genève samen een deeltjesversneller gebouwd die gedurende enige tijd de krachtigste ter wereld was. Zij zetten hun inspanningen voort.

Wat de grote technologische objectieven betreft moeten wij eerlijk zijn. Ik heb reeds gezegd dat de Europese samenwerking inzake kernonderzoek de laatste zeven jaar ernstige moeilijkheden ondervindt. Het is geen succes. Onze samenwerking inzake ruimteonderzoek schiet evenmin op, bij gebrek aan een gemeenschappelijke wil, zowel om een Europees programma voort te zetten als om een dialoog aan te knopen tussen een verenigd Europa en de Verenigde Staten, bij voorbeeld in het kader van het post-Apollo-programma.

Wij moeten toegeven dat de Europese landen tot nog toe niets gezamenlijk ondernomen hebben om de grote uitdagingen van de technologie aan te nemen, zowel wat het diepzee-onderzoek als wat de grote computers betreft. Wij hebben niet medegewerkt aan de grote doorbraken van de technologie op het gebied van de televerbindingen en de snelle transportmiddelen ondanks de ijdelheid van de nationale dromen op deze gebieden waar de netten noodzakelijkerwijs Europees zijn. Zeker, wij hebben sporadisch het een of andere vliegtuig gebouwd, waarbij wij ons met twee of drie landen groepeerden en wij staan op het punt een proefneming te wagen met een snelle reactor. Dit alles is goed, maar de toekomst van de Europese vliegtuigbouw is vaag, die van de samenwerking inzake kernonderzoek aarzelend.

In 1967 hadden de Ministers van Wetenschap en Technologie van de Zes samenwerkingsprojecten vastgesteld in de

Grâce à ces impulsions, l'ensemble des ressources que le pays consacre à la science fera graduellement une place suffisante aux recherches qui apportent des solutions aux problèmes de la société moderne, en vue d'adapter celle-ci au rythme rapide du changement.

§ 4. La coopération scientifique internationale.

J'en viens enfin aux problèmes de la coopération internationale en science et en technologie.

A. Les pays d'Europe occidentale avaient fondé de grands espoirs sur la coopération scientifique internationale. Ils avaient été les premiers à constater que les grands instruments de la recherche moderne, comme les grands objectifs, avaient cessé d'être à la portée de leurs budgets et ils espéraient que l'Europe pourrait se procurer dès à présent, par la coopération intergouvernementale, les avantages de la grande politique scientifique qui sera la sienne lorsqu'elle aura fait son unité.

C'était là notre seul espoir de ne pas laisser aux Américains et aux Russes le monopole des technologies les plus avancées et des objectifs scientifiques les plus ambitieux.

Pour les grands instruments, le bilan de la coopération n'est pas négatif. Les pays européens ont construit ensemble à Genève un accélérateur de particules qui a été un temps le plus puissant du monde. Ils poursuivent leur effort.

En ce qui concerne les grands objectifs technologiques, il faut être franc. Je l'ai dit déjà, la coopération nucléaire européenne est en difficulté grave depuis sept ans. Ce n'est pas un succès. Notre coopération spatiale piétine, faute de volonté commune, que ce soit pour poursuivre un programme européen ou pour engager un dialogue entre une Europe unie et les Etats-Unis dans le cadre par exemple du programme post-Apollo.

Reconnaissons que, jusqu'à présent, les pays européens n'ont rien entrepris ensemble pour relever les grands défis de la technologie, que ce soit celle des profondeurs marines, que ce soit celle des grands ordinateurs. Nous n'avons pas coopéré en vue des prochaines percées de la technologie des télécommunications et des moyens de transport rapide, malgré la vanité des rêves nationaux dans ces domaines où les réseaux sont, par nécessité, européens. Certes, nous avons construit sporadiquement l'un ou l'autre avion en nous groupant à deux pays ou à trois pays et nous sommes en passe de nous engager dans un essai de réacteur rapide. Tout cela est bien, mais l'avenir de la construction de l'aéronautique européenne est imprécis, celui de la coopération nucléaire hésitant.

En 1967, les Ministres de la Science et de la Technologie des Six avaient arrêté des projets de collaboration dans les

volgende zeven grote sectoren : de Informatika, de Telecommunicaties, de nieuwe transportmiddelen, de Oceanografie, de Weerkunde, de Metallurgie en de hinderlijke factoren en verschijnselen. Dit jaar zal de Belgische Regering een beslissing dienen te nemen aangaande een deelneming aan acties van Europese samenwerking in een heel ander kader. Ditmaal werd de Europese samenwerking, de C.O.S.T.-samenwerking genaamd, tot 19 landen uitgebreid en na een zeer lange procedure werden in de grote sectoren die ik zopas heb genoemd, een aantal projecten uitgekozen. Het gaat hier om beperkte acties waarvoor telkens een intergouvernementele overeenkomst zal worden gesloten en embryo's van beheerslichamen zullen worden opgericht. Wij zullen aan sommige van die acties deelnemen, wanneer blijkt dat zij van belang zijn voor de departementen en verenigbaar met ons algemeen wetenschapsbeleid.

Het is echter niet de Europese samenwerking die wij hadden gedroomd, die welke objectieven vaststelt en weet waar zij naartoe gaat. Die ook welke de inspanningen van al de partners samenbundelt rond de gemeenschappelijke programma's en niet alleen deze inspanningen, maar ook de vruchten van het onderzoek in gemeenschap brengt.

De Regering wenst dat deze aangelegenheid, in alle klaarheid en vrijmoedigheid, zou worden behandeld tijdens de « Europese Top » die in de komende herfst zal plaatshebben.

Slechts indien op dit gebied naar aanleiding van die « Top » een gemeenschappelijke wil tot uiting komt, zullen wij eindelijk het technologisch Europa kunnen opbouwen, zonder hetwelk men nogal vergeefs naar het economisch, sociaal en politiek Europa zou streven.

B. Thans komen we aan de bijzondere problemen in verband met de wetenschappelijke samenwerking inzake kern- en ruimteonderzoek.

1. Wat kan over het kernonderzoek worden gezegd dat de leden van de Commissie niet al weten ?

Sedert jaren tracht de Raad van Ministers van Euratom een meerjarig programma op te maken. Sedert jaren falen ze en moeten ze genoeg nemen met eenjarige programma's die, voor een goed deel, een vermomde verlenging zijn en voor een heel klein deel de heroriëntering naar nieuwe objectieven.

Bij gebrek aan globale en welbepaalde doelstellingen is Europa zich stilaan gaan wenden tot projecten « à la carte » waaraan iedere partner naar eigen goeddunken kan deelnemen of niet. Daar talrijke facetten van de kerntechnologie voortaan tot het industriële domein zijn gaan behoren, zou men zich nu klaarblijkelijk meer moeten toelagen op vernieuwingsonderzoekingen, die vooruitzichten bieden op langere termijn, alsook op activiteiten als openbare dienst inzake kernonderzoek. Men zou ook het gebied van het gemeenschappelijk onderzoek moeten uitbreiden tot andere domeinen dan de nucleaire en in deze zin een nieuwe richting geven aan de activiteit van de vorsers van het Gemeenschappelijk Onderzoekcentrum. Iedereen lijkt het over deze punten eens te zijn — dit moge blijken uit de resolutie die de Raad van Ministers van Euratom in december jongstleden heeft aangenomen — maar men is niet bij machte tot daden over te gaan.

sept grands secteurs suivants : l'Informatique, les Télécommunications, les nouveaux moyens de transport, l'Océanographie, la Météorologie, la Métallurgie et les Nuisances. Cette année, le Gouvernement belge devra prendre une décision pour une participation à des actions de coopération européenne qui se situeront dans un tout autre cadre. Cette fois, la coopération européenne, appelée la coopération C.O.S.T., a été étendue à 19 pays et après une très longue procédure, un certain nombre de projets ont été retenus dans les grands secteurs que je viens de citer. Il s'agit d'actions limitées qui donneront lieu, pour chacune d'entre elles, à une convention intergouvernementale et à des embryons d'institutions de gestion. Nous participerons à certaines de ces actions, lorsqu'il est établi qu'elles présentent de l'intérêt pour les Départements et qu'elles sont compatibles avec notre politique scientifique générale.

Mais ce n'est pas la coopération européenne dont nous avons rêvé, celle qui se fixe des objectifs et qui sait où elle va. Celle aussi qui regroupe les efforts de tous les partenaires autour de programmes communs et qui met en commun non seulement ces efforts mais aussi les fruits de la recherche.

Cette question, le Gouvernement souhaite qu'elle soit abordée, en toute clarté et en toute franchise, au cours du « Sommet européen » qui aura lieu à l'automne prochain.

Ce n'est que si une volonté commune s'affirme en ce domaine à l'occasion de ce « Sommet » que nous pourrions enfin construire l'Europe technologique, sans laquelle il serait assez vain de vouloir construire l'Europe économique, sociale et politique.

B. Mais abordons les problèmes particuliers de la coopération scientifique dans les domaines nucléaire et spatial.

1. Que dire du domaine nucléaire que les membres de la Commission ne sachent déjà ?

Depuis des années, le Conseil des Ministres d'Euratom s'efforce de mettre au point un programme pluriannuel. Depuis des années, ils échouent et doivent se contenter de programmes annuels qui sont, pour une bonne part, de la reconduction camouflée et pour une part minime, de la réorientation vers des objectifs nouveaux.

Petit à petit, faute d'objectifs globaux et précis, l'Europe s'est enlisée dans des projets « à la carte » auxquels chaque partenaire est libre de participer ou non. De nombreux aspects de la technologie nucléaire étant désormais entrés dans le domaine industriel, il faudrait à l'évidence se concentrer désormais sur des recherches d'innovation offrant des perspectives à plus long terme, ainsi que sur des activités de service public en matière nucléaire. Il faudrait aussi étendre le champ des recherches communes à des domaines autres que nucléaires et réorienter dans ce sens l'activité des chercheurs du Centre Commun de Recherche. Tout le monde paraît d'accord sur ces points — la résolution adoptée par le Conseil des Ministres d'Euratom en décembre dernier en fait foi — mais il y a comme une impuissance à passer aux actes.

Uit deze gevaarlijke slaap moet het verruimde Europa na de aanstaande « Top » zien te geraken.

2. Wat het ruimte-onderzoek betreft weten wij dat het daar al niet beter mee gesteld is, maar om complexer redenen die tegelijk verband houden met de evolutie van de doelstellingen van het ruimte-onderzoek en van de aan te wenden middelen, met de grote verscheidenheid van partners, met de moeilijkheid van bepaalde onderhandelingen met de V.S., met structurele gebreken in de organisatie van de Europese ruimtevaartprogramma's.

Ten einde het bestek op te maken van deze moeilijke en nochtans hoogst belangrijke aangelegenheid, heb ik aan mijn diensten gevraagd een synthesedocument, een soort van « witboek » op te maken, dat vandaag van de pers komt en dat ik onmiddellijk aan de leden van de Commissie zal toesturen.

Ik zal mij er vandaag toe beperken de hiernavolgende facetten van het Europees ruimtevaartprobleem in het licht te stellen.

a) Toen wij tien jaar geleden onze politiek op het gebied van het ruimte-onderzoek hebben bepaald, hadden wij een tweevoudig doel voor ogen :

1° deelnemen aan een geïntegreerde Europese actie op een gebied dat de technieken tijdens de komende eeuw zal bepalen

2° op het niveau van onze industriële en wetenschappelijke laboratoria aanwezig zijn in het kader van Europese proefnemingen waar de fijnste technologieën en de meest geëvolueerde beheersmethoden verplichte doorgangspunten waren.

De Europeeër die ik ben, wilde het ruimte-Europa voor Europa. De Minister van Wetenschapsbeleid wilde het ruimte-onderzoek opdat België zijn sterke punten inzake technologie zou kunnen ontwikkelen.

b) Ons ruimtevaartbeleid vormde tot nog toe een vrij goede zaak voor onze laboratoria en industrieën. Het was minder gelukkig wanneer ik mij op een Europees standpunt plaats : wij hebben namelijk op dit gebied dezelfde moeilijkheden ondervonden als in de andere grote Europese technologische acties en dit om dezelfde redenen.

c) Gedurende de 11 jaren van de periode 1962-1972, inbegrepen, zal de Europese gemeenschap opgericht rond E.L.D.O. en E.S.R.O., in totaal 1.188.000.000 dollar hebben uitgegeven voor de programma's van deze beide organisaties, met inbegrip van de werken die, buiten die programma's, werden besteed aan studies over de praktische toepassingen, de toekomstige programma's, het post-Apollo-systeem.

Dit totaal van uitgaven van 11 jaar activiteit vormt slechts een derde van een gemiddeld jaarlijks budget van de N.A.S.A.

C'est de cette dangereuse léthargie que l'Europe élargie devra sortir à l'issue du prochain « Sommet ».

2. Quant au domaine spatial, nous savons qu'il ne se porte guère mieux, mais pour des raisons plus complexes qui tiennent à la fois à l'évolution des finalités de l'effort spatial et des moyens à mettre en œuvre, à la grande variété des partenaires, à la difficulté de certaines négociations avec les U.S.A., à des défauts structurels dans l'organisation des programmes spatiaux européens.

Pour faire le point de cette matière difficile et cependant capitale, j'ai demandé à mes services de rédiger un document de synthèse, sorte de « livre blanc », qui sort de presse aujourd'hui et que j'enverrai incessamment aux membres de la Commission.

Je me bornerai aujourd'hui à mettre en lumière les aspects suivants du problème spatial européen.

a) Notre option, en nous engageant il y a dix ans dans la politique de recherche spatiale, était double :

1° participer à une action européenne intégrée dans une matière qui conditionnera les techniques du siècle qui vient;

2° être présent au niveau de nos laboratoires industriels et scientifiques dans le cadre d'expériences européennes où les plus fines technologies et où les méthodes de gestion les plus évoluées étaient des points de passage obligés.

L'Européen que je suis voulait l'Europe spatiale pour l'Europe. Le Ministre de la Politique scientifique voulait le spatial pour que la Belgique puisse développer ses points forts en technologie.

b) Notre politique spatiale a été jusqu'à présent assez bénéfique pour nos laboratoires et pour nos industries. Elle a été moins heureuse si je me place à un point de vue européen : nous avons notamment retrouvé jusqu'ici dans ce domaine, les mêmes difficultés que dans les autres actions de grande technologie européenne et cela pour les mêmes raisons.

c) Durant les 11 années de la période 1962-1972, inclusivement, la communauté européenne constituée autour d'E.L.D.O. et d'E.S.R.O. aura dépensé au total 1.188.000.000 de dollars aux programmes de ces deux organisations, en ce compris les travaux consacrés, en dehors de ces programmes, à des études sur les applications pratiques, les programmes futurs, le système Post-Apollo.

Ce total de dépenses de 11 années d'activité ne constitue qu'un tiers d'un budget annuel moyen de la N.A.S.A.

Het nationaal inkomen van de tien bij E.S.R.O. aangesloten landen vormt meer dan de helft van het nationaal inkomen van de Verenigde Staten. Hun gezamenlijke inspanning inzake ruimtevaart bereikt er nog het 30e deel niet van.

d) Het ogenblik is gekomen voor Europa te beslissen

— of het rond de jaren 1980 een voldoende autonomie wil verwerven op het gebied van de telecommunicatiesatellieten

— of het de zekerheid wil hebben, ofwel op eigen kracht, ofwel met de medewerking van de V.S. over de nodige raketten te kunnen beschikken om die satellieten te lanceren

— of het een volwaardige partner van de V.S. wil zijn voor het gebruik van de ruimte voor wetenschappelijke, economische, sociale en menslievende doeleinden.

Indien Europa dat alles wil — en ik meen dat wij dat moeten wensen — zal het zich op samenhangende wijze moeten organiseren om, in een rationeel beheerssysteem, zijn wetenschappelijke en technische capaciteit — en deze is reëel — en zijn financiële middelen, die niet zo groot lijken te zijn, te mobiliseren.

Indien Europa de inspanning integendeel overdreven acht, zal het zijn keuzen moeten beperken, maar helder en duidelijk stellen en zich daar met volharding aan houden.

De rol van België bestaat erin met al zijn krachten ervoor te ijveren dat die keuzen — ambitieuzer of bescheidener — tijdig worden gedaan, d.w.z. spoedig en door praktische maatregelen worden gevolgd. Dit ware immers een der allererste concrete verwezenlijkingen van de opbouw van het technologische Europa, dat van levensbelang is voor onze maatschappij.

**

Meer bijzonderheden aangaande de begroting zelf worden door de Staatssecretaris verstrekt onder de vorm van een uitvoerige nota houdende een synthetisch overzicht van de begroting en een nota houdende de analyse van de begroting per massa en sub-massa.

Beide nota's worden als bijlagen I en II bij dit verslag gevoegd.

**

II. Algemene bespreking.

Tijdens de algemene bespreking werden verschillende vragen gesteld, waaruit blijkt dat de bekommernis van Uw commissie ging naar vier hoofdthema's:

- 1° de nationale programma's;
- 2° de coördinatie van het wetenschappelijk onderzoek;
- 3° de universitaire infrastructuur;
- 4° de verdeling van de kredieten.

Le revenu national des dix pays associés au sein d'E.S.R.O. représente plus de la moitié du revenu national des Etats-Unis. Leur effort spatial collectif n'en atteint pas la 30e partie.

d) Le moment est venu pour l'Europe de décider :

— si elle veut acquérir, aux environs de 1980, une suffisante autonomie dans le domaine des satellites de télécommunications;

— si elle veut avoir la certitude de disposer, soit par elle-même soit par recours aux U.S.A., des fusées nécessaires pour lancer ces satellites;

— si elle veut être un partenaire valable des U.S.A. dans l'utilisation de l'espace à des fins scientifiques, économiques, sociales et humaines;

Si l'Europe veut tout cela — et j'estime que nous devons le souhaiter — elle devra s'organiser de manière cohérente pour mobiliser, dans un système de gestion rationnel, sa capacité scientifique et technique qui est réelle et des moyens financiers qui ne paraissent pas être démesurés.

Si l'Europe au contraire estime l'effort excessif, elle devra faire des choix plus limités, mais clairs et précis et s'y tenir avec opiniâtreté.

Le rôle de la Belgique est d'aider de toutes ses forces à ce que de tels choix — plus ambitieux ou plus modestes — soient faits à temps, c'est-à-dire bientôt et soient suivis d'effets pratiques. Ce serait en effet une des toutes premières concrétisations de la construction de l'Europe technologique, dont la nécessité est vitale pour notre société.

**

En ce qui concerne le budget proprement dit, le Secrétaire d'Etat a donné de plus amples détails sous la forme d'une note circonstanciée contenant un aperçu synthétique du budget, et d'une note contenant l'analyse du budget par masse et par sous-masse.

Ces deux notes sont jointes au présent rapport dont elles forment les annexes I et II.

**

II. Discussion générale.

Au cours de la discussion générale, plusieurs questions ont été posées dont il ressort que les préoccupations de votre Commission portent sur quatre thèmes principaux :

- 1° les programmes nationaux;
- 2° la coordination de la recherche scientifique;
- 3° l'infrastructure universitaire;
- 4° la répartition des crédits.

§ 1. De nationale programma's.

Een lid wijst erop dat het systeem van nationale programma's blijkbaar een nieuwe aanpak van het wetenschappelijk onderzoek betekent. Dit is inderdaad het geval.

De hoofdbedoeling van deze programma's is een gebundelde inspanning tot stand te brengen.

De thema's worden meestal gekozen in functie van problemen die in de Belgische samenleving als prioritair worden ervaren en waarin de bijdrage van het wetenschappelijk onderzoek onvoldoende is ontwikkeld. Daarom noemt men de programma's ook impulsprogramma's.

De twee eerste programma's zijn gericht op de problemen van het leefmilieu enerzijds en van de informatiek anderzijds. Een programma in verband met de sociale wetenschappen is in uitwerking.

De objectieven worden vastgelegd in samenspraak met de verschillende departementen en beantwoorden dus aan overheidsbehoeften.

De bedoeling is op de eerste plaats een bijdrage te leveren, door wetenschappelijk onderzoek, tot de oplossing van nationale problemen. In de tweede plaats beoogt men de ontwikkeling van een voldoende wetenschappelijk potentieel op bepaalde domeinen.

Dat gebeurt uiteraard het eerst in de universiteiten. Zo worden een aantal jonge vorsers gerecruteerd in de nieuwe sectoren.

Ook wordt de mogelijkheid geschapen, dat de gevestigde waarden in de universiteiten aan bod komen en hun onderzoek operationeel maken, wat niet steeds het geval is.

Ten slotte wordt ook de interuniversitaire samenwerking en de samenwerking universiteit-buitenwereld door dergelijke programma's bevorderd. Het is inderdaad zo dat de medewerking van niet universitaire teams aan het onderzoek niet uitgesloten is. Men komt zodoende tot een voorheen ongekende concentratie van wetenschappelijk potentieel.

Een lid wenst te vernemen op basis van welke criteria de thema's en de uitvoerders van de nationale programma's worden gekozen.

De Staatssecretaris wijdt deswege uit over de ter zake gevolgde procedure. Voor de « geconcerteerde acties » voor fundamenteel onderzoek wordt volgende procedure gevolgd. Hij vraagt eerst aan de Universiteiten, welke de programma's zijn, die zij zouden wensen aan te vatten, maar die gezien hun belangrijkheid de financiële mogelijkheden van de Universiteit te boven gaan.

Daarna pleegt hij overleg met de rectoren van de Universiteiten, om overlappingsen te voorkomen en desgevallend de coördinatie van het onderzoek in eenzelfde programma te verzekeren. Voorkeur wordt inderdaad gegeven aan de programma's waarbij verschillende equipes van verschillende universiteiten kunnen betrokken worden.

§ 1er. Les programmes nationaux.

Un commissaire fait remarquer que le système de programmes nationaux représente manifestement une nouvelle approche de la politique scientifique. Tel est effectivement le cas.

L'objectif principal de ces programmes est de donner le départ à des actions concertées.

La plupart du temps, les thèmes sont choisis en fonction de problèmes qui sont ressentis comme prioritaires dans le contexte belge et où la contribution de la recherche scientifique est insuffisamment développée. C'est pourquoi on les appelle également programmes d'impulsion.

Les deux premiers programmes portent, l'un sur les problèmes de l'environnement, le second sur l'informatique. Un programme de recherches en sciences sociales est en cours d'élaboration.

Les objectifs sont fixés en concertation avec les divers départements et répondent donc aux besoins du Gouvernement.

Le Gouvernement entend au premier chef contribuer, par la recherche scientifique, à la solution de problèmes nationaux. En second lieu, il vise à accroître le potentiel scientifique dans certains domaines.

Il va de soi que tout cela se fait essentiellement dans les universités. C'est pourquoi un certain nombre de jeunes chercheurs sont recrutés pour les nouveaux secteurs.

En même temps, on permet aux compétences reconnues des universités de se faire valoir et de rendre leurs recherches opérationnelles, ce qui n'est pas toujours le cas.

Enfin, de tels programmes sont de nature à promouvoir la coopération interuniversitaire et la collaboration entre l'université et le monde extérieur. En effet, la collaboration d'équipes non universitaires aux recherches n'est pas exclue. De ce fait, on en arrive à une concentration sans précédent de potentiel scientifique.

Un membre aimerait savoir d'après quels critères sont choisis les thèmes et les exécutants des programmes nationaux.

A ce sujet, le Secrétaire d'Etat fournit des explications détaillées sur la procédure suivie en la matière. Pour les « actions concertées » de recherche fondamentale, il demande d'abord aux universités quels sont les programmes qu'elles voudraient réaliser mais qui, en raison de leur importance, dépassent leurs possibilités financières.

Il s'entretient alors avec les recteurs afin d'éviter tout double emploi et, le cas échéant, d'assurer la coordination de la recherche relative à un même programme. La préférence est en effet donnée aux programmes à l'exécution desquels peuvent participer plusieurs équipes appartenant à des universités différentes.

De gebruikelijke criteria bij de keuze van thema's en uitvoerders zijn dan :

- a) de vermaardheid van leider van het vorsersteam;
- b) de uitrusting van het centrum in hetwelk het onderzoek zal plaats grijpen;
- c) de index van de publicaties van de vorser.

De voorlopige keuze wordt door de Staatssecretaris voorgesteld aan de Ministerraad, die ten slotte definitief beslist.

Wat de eigenlijke nationale programma's aangaat, gebeurt de keuze van de thema's op basis van nationale objectieven en van de behoeften van de departementen. De keuze van de uitvoerders is uiteraard op de eerste plaats bepaald door de bekwaamheid van de projectleider en zijn team.

Ook deze programma's worden der goedkeuring aan de Ministerraad voorgelegd.

Een lid drukt de wens uit, dat bij het speurderswerk een grotere plaats zou ingeruimd worden voor de humane wetenschappen. In onze tijd van technologische overheersing, moeten de humane wetenschappen nieuwe impulsen krijgen, om het zo noodzakelijke evenwicht voor de mens in stand te houden.

De Staatssecretaris laat opmerken, dat er slechts ogenschijnlijk een achterstand bestaat voor de inspanningen voor de humane wetenschappen. De programma's op dit gebied kosten heelwat minder dan deze op het gebied van de exacte wetenschappen.

Toch stellen wij vast, dat het aandeel van de menswetenschappen (psychologie, antropologie, economie, recht, geschiedenis, politieke wetenschappen, sociologie, filologie, filosofie, letterkunde) in de *begroting Wetenschapsbeleid* steeg van 12,17 pct. in 1965 tot 14,37 pct. in 1972 en dat bijna 70 pct. van dit onderzoek uitgevoerd wordt in de instellingen van hoger onderwijs.

Het onevenwicht is dus niet zo groot als over het algemeen wordt verondersteld. Het komt er hier veeleer op aan in de sektor van de menswetenschappen een coördinatie en concentratie tot stand te brengen in de richting van grotere programma's en bovendien de humane wetenschappen meer operationeel te maken t.a.v. het maatschappelijk leven. In dit verband verwacht men zeer veel van het nationaal programma sociale wetenschappen waaraan op dit ogenblik, zoals gezegd, wordt gewerkt door de Diensten voor de programmering van het wetenschapsbeleid.

De vraag wordt gesteld of de Staatssecretaris ook kan na gaan en eventueel aan de Commissie mededelen, welke de praktische resultaten zijn van de nationale programma's van het wetenschappelijk onderzoek.

De twee nationale programma's voor de informatiek en voor het leefmilieu zijn vrij recent.

Wat het informatiekprogramma betreft, dat in juli 1971 door de Ministerraad werd goedgekeurd, is het vanzelfsprekend nog te vroeg om enig resultaat te onderkennen.

En ce qui concerne le choix des thèmes et des exécutants, les critères habituels sont :

- a) la notoriété du chef de l'équipe de chercheurs;
- b) l'équipement du centre de recherche;
- c) l'importance des publications du chercheur.

Le choix provisoire est proposé par le Secrétaire d'Etat au Conseil des Ministres, auquel appartient la décision définitive.

En ce qui concerne les programmes nationaux au sens strict du terme, les thèmes sont choisis en fonction d'objectifs nationaux et des besoins des départements. Quant au choix des exécutants, il est évidemment déterminé avant tout par la compétence du chef d'unité et de son équipe.

Ces programmes sont également soumis à l'approbation du Conseil des Ministres.

Un commissaire aimerait voir accorder plus d'importance aux sciences humaines dans les travaux de recherche. A notre époque dominée par la technologie, il s'impose de donner des impulsions nouvelles à ces sciences, afin de sauvegarder l'équilibre si nécessaire à l'homme.

Le Secrétaire d'Etat fait observer que le retard dans les efforts accomplis en faveur des sciences humaines n'est qu'apparent, car c'est là un secteur où les programmes sont nettement moins onéreux que pour les sciences exactes.

L'on constate cependant que la part des sciences humaines (psychologie, anthropologie, économie, droit, histoire, sciences politiques, sociologie, philologie, philosophie, lettres) dans le *budget de la politique scientifique* est passée de 12,17 p.c. en 1965 à 14,37 p.c. en 1972 et que, pour près de 70 p.c., la recherche relative à ces sciences se fait dans les institutions d'enseignement supérieur.

Le déséquilibre n'est donc pas si grave qu'on le croit généralement. Ce qui importe davantage, c'est d'arriver, dans le secteur des sciences humaines, à une coordination et à une concentration orientées vers des programmes plus larges, et, en outre, de rendre les sciences humaines plus opérationnelles dans la vie sociale. A cet égard, on met de grandes espérances dans le programme national de sciences sociales auquel, comme il a été dit, les services de programmation de la politique scientifique apportent actuellement tous leurs soins.

Un commissaire demande si le Secrétaire d'Etat pourrait également s'enquérir des résultats pratiques des programmes nationaux de recherche scientifique et éventuellement les communiquer à la Commission.

Les deux programmes nationaux de recherches sur l'informatique et sur l'environnement sont assez récents.

En ce qui concerne le programme de recherches sur l'informatique, approuvé par le Conseil des Ministres en juillet 1971, il est évidemment encore trop tôt pour discerner quelque résultat.

Voor het programma leefmilieu dat speciaal de aandacht van een lid weerhield, kan op dit ogenblik de volgende stand van zaken meegegeed worden :

Het Eerste Nationaal onderzoeks- en ontwikkelingsprogramma omtrent het fysisch en biologisch leefmilieu bestaat uit drie grote subprojecten die reeds aan de gang zijn :

- het project technologie;
- het project Mathematisch model van de Sambre, en
- het project Mathematisch model van de Noordzee.

De projecten technologie en mathematisch model van de Sambre die bij de start een aanzienlijke vertraging hadden opgelopen, zijn nu volop in uitwerking. De resultaten kunnen nog niet gepubliceerd worden, maar voor het project Sambre zullen hier binnen zeer korte tijd studiedagen worden ingericht die dan aanleiding zullen geven tot het eerste partiel verslag over de resultaten.

Een dergelijk verslag werd reeds op punt gesteld voor het project Noordzee. Het werd opgesteld na de studiedagen in november 1971 en werd aan de N.A.V.O. voorgelegd op 19 april 1972 gedurende de vergadering van de Commissie der Uitdaging van de Moderne Maatschappij.

De resultaten van meer dan 100 dagen proefnemingen op zee en meer dan 10.000 analyses ten lande, werden samengevat in een 200 bladzijden tellend verslag. Dit verslag bevestigt o.a. de vermoedens omtrent de verontreiniging van de zee en heeft bovendien aangetoond dat ook met andere polluenten dient rekening gehouden te worden.

Hoewel de resultaten nog slechts partiel zijn, tonen zij reeds duidelijk aan dat het Mathematisch model weldra zal leiden tot een middel tot beheer (voorspelling, controle, ...) van de Noordzee.

De Staatssecretaris vestigt bij deze gelegenheid de aandacht op het probleem van de evaluatie van de resultaten van het wetenschappelijk onderzoek in het algemeen.

Het gaat hier om een zeer moeilijk probleem dat zich stelt in alle landen ter wereld.

De huidige skepsis over de grote bedragen die aan het wetenschappelijk onderzoek worden besteed komt voor een groot deel voort uit het feit dat de resultaten van toegepast en fundamenteel onderzoek niet rechtlijnig zijn af te leiden, maar dat er een ingewikkelde wisselwerking is ontstaan tussen onderzoek op vele domeinen die soms schijnbaar niets met elkaar te maken hebben.

Het ligt in zijn bedoeling dit probleem nader te doen bestuderen om de evaluatie van de inspanningen beter te kunnen verrichten in de toekomst.

§ 2. De coordinatie van het wetenschappelijk onderzoek.

Een lid is bekommerd om de samenwerking tussen de universiteiten, ten einde overlappingen bij het speurderswerk te voorkomen.

Quant au programme de recherches sur l'environnement, qui a retenu plus spécialement l'attention d'un membre, le Secrétaire d'Etat peut pour l'instant communiquer les éléments suivants :

Le premier programme national de recherche sur l'environnement physique et biologique se décompose en trois grands sous-projets qui sont déjà en cours d'exécution :

- le projet technologie;
- le projet Modèle mathématique de la Sambre, et
- le projet Modèle mathématique de la Mer du Nord.

Les projets technologie et modèle mathématique de la Sambre, qui avaient souffert d'un retard considérable au départ, sont maintenant en pleine réalisation. Les résultats ne peuvent encore être publiés, mais pour le projet de la Sambre on organisera ici à très bref délai des journées d'étude à l'occasion desquelles sera publié un premier rapport partiel sur les résultats atteints.

Pareil rapport a déjà été mis au point pour le projet de la Mer du Nord. Il a été rédigé après les journées d'étude de novembre 1971 et soumis à l'O.T.A.N. le 19 avril 1972 au cours de la réunion du Comité des Défis de la Société moderne.

Les résultats de plus de 100 jours d'expériences en mer et de plus de 10.000 analyses effectuées sur la terre ferme ont été résumés dans un rapport de 200 pages. Celui-ci qui confirme notamment les prévisions relatives à la pollution de la mer, a fait apparaître d'autre part la nécessité de tenir également compte d'autres éléments polluants.

Les résultats, quoique partiels, indiquent déjà nettement que le Modèle mathématique permettra bientôt de disposer d'un moyen de maîtriser les phénomènes de la Mer du Nord (prévisions, contrôle, etc.).

A ce propos, le Secrétaire d'Etat attire l'attention sur le problème de l'évaluation des résultats de la recherche scientifique en général.

C'est là un problème très ardu et qui se pose dans tous les pays du monde.

Le scepticisme actuel quant aux sommes considérables affectées à la recherche scientifique est dû en grande partie au fait que les résultats de la recherche appliquée et de la recherche fondamentale ne peuvent être déduits d'une manière linéaire mais qu'il s'est établi une interaction complexe entre les recherches entreprises dans un grand nombre de domaines qui, apparemment, n'ont parfois rien de commun.

Le Secrétaire d'Etat a l'intention de faire procéder à une étude plus poussée de ce problème, afin que l'évaluation des efforts consentis puisse être mieux effectuée.

§ 2. La coordination de la recherche scientifique.

Un commissaire se préoccupe de la coopération entre les universités, dans le but d'éviter les doubles emplois dans la recherche.

De Staatssecretaris bevestigt dat hij precies daarom de Universitaire autoriteiten heeft samengebracht. Dit overleg met en tussen de Universiteiten is het vertrekpunt van het advies, dat ter zake door de Nationale Raad van het Wetenschapsbeleid werd uitgebracht en dat nu door de diensten van de Staatssecretaris wordt bestudeerd.

Een lid betreurt het gebrek aan samenwerking op Europees vlak. Op het gebied van de kernenergie en van de ruimtevaart schijnt men inderdaad in een impasse te zijn geraakt. Een Europese wil tot technologische samenwerking schijnt nog te ontbreken. Dit heeft een nadelige weerslag op de instellingen van wetenschappelijk onderzoek, die in ons land gevestigd zijn, zoals bijv. het Centraal Bureau voor Nucleaire metingen, vermits hun mogelijkheden worden beknot door het gebrek aan vooruitzichten.

De Staatssecretaris deelt deze bekommernis en drukt de wens uit dat de Europese Top zo spoedig mogelijk tot concrete beslissingen moge komen.

Hij kan anderzijds de verzekering geven dat de levensmogelijkheden van de instellingen die van de Europese samenwerking afhangen niet bedreigt worden door de projecten « à la carte », die op dit ogenblik de Europese samenwerking kermerken. Dit is bijvoorbeeld wel het geval voor een centrum zoals Ispra in Italië.

Maar op het vlak van de *efficiency* is de Regering beslist gekant, tegen dit systeem « à la carte ». Voorlopig is er echter geen ander alternatief.

Handelend over een project tot oprichting van een tweede nucleair centrum in België, merkt de Staatssecretaris op dat het kerncentrum van Mol tot stand is gekomen vooraleer er een gecoördineerd wetenschapsbeleid bestond.

De oprichting van een tweede beperkt instituut, het Instituut voor Radioelementen in Charleroi, stelt wellicht geen probleem tenzij men aan het regionalisme een interpretatie zou geven die een politiek van dubbel gebruik in de hand zou werken.

Een lid wijst op het belang van de public relations van het Belgisch wetenschappelijk onderzoek. In dit verband onderstreept hij de waarde van het « Jaarboek Wetenschap en techniek », dat door het departement wordt uitgegeven. Hij drukt nochtans de wens uit, dat de publicatie ervan, die met ongeveer twee jaar vertraging geschiedt, zoveel mogelijk zou bespoedigd worden. Hij vraagt of het niet mogelijk is, de publicatie ervan in het Engels te bezorgen, omdat het Engels toch de algemeen gebruikte taal is in de kringen van wetenschap en techniek. Zodoende zou een publiciteit op wereldvlak worden verzekerd.

De Staatssecretaris belooft inspanningen te zullen doen voor het bespoedigen van de publicatie van het Jaarboek. Hier moet evenwel vooral rekening gehouden worden, met de tijd die nodig is om de gegevens in te winnen bij de personen en instellingen, die vorsingswerk verrichten. Sommigen moeten wel aangespoord worden, om spoedig de gevraagde gegevens in te zenden. Anderzijds is het ook waar, dat, op enkele uitzonderingen na, de meeste wetenschappelijke activiteiten een grote continuïteit vertonen zodat de gegevens zeker niet verouderd zijn en het jaarboek 1970 zeker zijn aktualiteit heeft behouden in 1972.

Le Secrétaire d'Etat confirme que c'est précisément à cet effet qu'il a convoqué les autorités universitaires. C'est cette concertation avec et entre les universités qui a constitué le point de départ de l'avis qui a été émis en la matière par le Conseil national de la Politique scientifique et qui est actuellement examiné par les services du Secrétaire d'Etat.

Un membre déplore le manque de coopération au niveau européen. Dans les domaines de l'énergie nucléaire et de l'aéronautique, on semble en effet se trouver dans l'impasse. Une volonté européenne de coopération technologique paraît encore faire défaut. Cela a une répercussion néfaste sur les établissements de recherche scientifique qui ont leur siège en Belgique, comme par exemple le Bureau central de Mesures nucléaires, du fait que leurs possibilités se trouvent bridées par l'absence de perspectives.

Le Secrétaire d'Etat déclare partager cette préoccupation et il exprime le vœu qu'au cours du « Sommet européen » on en arrive au plus vite à des décisions concrètes.

Par ailleurs, il peut donner l'assurance que les chances de survie des institutions dépendant de la coopération européenne ne sont pas menacées par les projets « à la carte », qui caractérisent actuellement la coopération européenne. C'est par exemple le cas pour un centre comme I.S.P.R.A. en Italie.

Mais sur le plan de l'efficacité, le Gouvernement est radicalement opposé à ce système « à la carte ». Provisoirement, il n'y a cependant pas d'alternative.

Abordant la question du projet de création d'un second centre nucléaire en Belgique, le Secrétaire d'Etat rappelle que le centre de Mol a démarré avant qu'il n'existât une politique scientifique coordonnée.

La création d'un second institut, d'importance réduite, l'Institut des Radioéléments de Charleroi, ne pose sans doute aucun problème, à moins que l'on ne donne au régionalisme une interprétation de nature à encourager une politique de double emploi.

Un membre insiste sur l'importance des « public relations » de la recherche scientifique belge, soulignant à cet égard la valeur de l'« Annuaire de la Science et de la Technique » édité par le Département. Il exprime toutefois le vœu que la publication de cet annuaire, qui a lieu avec quelque deux années de retard, soit accélérée autant que faire se peut. Il demande s'il ne serait pas possible d'en donner également un texte anglais, cette langue étant, comme on le sait, d'usage général dans les milieux de la science et de la technique. Cela permettrait d'assurer une publicité à l'échelle mondiale.

Le Secrétaire d'Etat promet de faire l'effort requis pour accélérer la publication de l'Annuaire. Cependant, il faut surtout tenir compte du temps nécessaire à la récolte des informations auprès des personnes et des institutions qui se livrent au travail de recherche. Il y aurait sans doute lieu d'insister chez certains pour qu'ils envoient rapidement les éléments demandés. D'autre part, il faut dire qu'à quelques exceptions près, la plupart des activités scientifiques présentent une grande continuité, si bien que les données recueillies ne sont certes pas périmées et qu'à n'en pas douter, l'annuaire de 1970 n'a rien perdu de son caractère d'actualité en 1972.

De Staatssecretaris acht een publikatie van het Jaarboek in het Engels van groot belang voor de communicatie in de wetenschappelijke wereld zelf. Het Engels wordt als meest vooraanstaande wetenschappelijke taal erkend.

Het zou dus wel belangrijk zijn een Engelse editie van het Jaarboek te verschaffen bij een volgende gelegenheid, hoewel dat een dure aangelegenheid is. De Staatssecretaris zal de nodige kredieten in de begroting 1973 voorzien voor de drietalige uitgave van het Jaarboek 1972.

§ 3. De Universitaire infrastructuur.

Een lid informeert naar de stand van zaken nopens de uitvoering van de wetten betreffende de financiering van de investeringen en de werkingskosten van de universitaire instellingen.

Deze aangelegenheid ressorteert onder de bevoegdheid van de Ministers van Nationale Opvoeding. Uit het antwoord van de Staatssecretaris blijkt, dat voornamelijk volgende onderwerpen zullen behandeld worden voor de uitvoering van de twee wetten van 16 juli 1970 (investeringen) en 27 juli 1971 (investeringen en werkingskosten) :

- de vastlegging van de fysische en financiële normen om de behoeften aan gebouwen objectief te berekenen;
- het periodisch vastleggen van de onthaalkapaciteit van de universitaire instellingen;
- de definitie van de rubrieken van het universitair patrimonium;
- het vastleggen van een forfaitaire kostprijs per student; en ten slotte,
- verschillende maatregelen om een grotere harmonisatie te bekomen (statuut van het personeel, inschrijvingsgeld, enz.).

Al deze problemen zullen behandeld worden door de betrokken kabinetten onder voorzitterschap van de heer Grauls.

De Diensten voor de programmatie van het wetenschapsbeleid zullen zeer nauw bij deze werkzaamheden betrokken zijn.

Ondervraagd aangaande de « Open Universiteit », precizeert de Staatssecretaris dat ter zake advies zal worden uitgebracht door de Nationale Raad voor het Wetenschapsbeleid.

Rekening houdend met dit advies zal een ontwerp van Open Universiteit aan het Ministerieel Comité voor Wetenschapsbeleid voorgelegd worden.

Men moet zich, wat dit probleem betreft, hoeden voor simplistische voorstellen. Een Open Universiteit is meer dan een bijzonder edukatief T.V.-net. Het gaat om de ontwikkeling van een prototype van universiteit en aanverwante vormen van hoger onderwijs. Dit prototype veronderstelt enerzijds coördinatie tussen talrijke departementen en ander-

Le Secrétaire d'Etat est d'avis qu'une publication de l'Annuaire en anglais présenterait beaucoup d'intérêt pour l'échange des informations au sein même du monde scientifique, l'anglais étant reconnu comme langue scientifique par excellence.

Effectivement, il serait donc intéressant de fournir une édition anglaise de l'Annuaire à une prochaine occasion, encore que cela doive coûter beaucoup d'argent. Le Secrétaire d'Etat inscrira au budget de 1973 les crédits nécessaires à l'édition trilingue de l'Annuaire de 1972.

§ 3. L'infrastructure universitaire.

Un membre aimerait savoir où en est l'application des lois relatives au financement des investissements et aux dépenses de fonctionnement des institutions universitaires.

Cette matière relève de la compétence des Ministres de l'Education nationale. Il résulte de la réponse du Secrétaire d'Etat que ce sont principalement les sujets suivants qui seront traités en ce qui concerne l'exécution des deux lois du 16 juillet 1970 (investissements) et du 27 juillet 1971 (investissements et dépenses de fonctionnement) :

- la fixation des normes physiques et financières servant de base au calcul des besoins en bâtiments;
- la fixation périodique de la capacité d'accueil des institutions universitaires;
- la définition des rubriques du patrimoine universitaire;
- la fixation d'un prix de revient forfaitaire par étudiant; et enfin,
- diverses mesures destinées à permettre une meilleure harmonisation (statut du personnel, droit d'inscription, etc.).

Tous ces problèmes seront examinés par les cabinets intéressés, sous la présidence de M. Grauls.

Les services de programmation de la politique scientifique seront associés de très près à ces travaux.

Interrogé sur l'« Université ouverte », le Secrétaire d'Etat précise qu'un avis sera donné à ce sujet par le Conseil national de la Politique scientifique.

Sur la base de cet avis, un projet d'« Université ouverte » sera soumis au Comité ministériel de la Politique scientifique.

Dans ce problème, il faudra se garder de formuler des propositions simplistes. Une « Université ouverte » est autre chose qu'un simple réseau de T.V. spécifiquement éducative. Il s'agit en fait de développer un prototype d'université et de formes apparentées d'enseignement supérieur. Ce prototype postule, d'une part, une coordination entre de nombreux

zijds evenzeer een concentratie van brains in verband met de noodzakelijke speerpuntresearch, dewelke trouwens ondenkbaar is zonder de medewerking van de universiteiten. Maar op lange termijn betekent dit concept ongetwijfeld én sociaal én economisch een zeer vruchtbaar alternatief voor de traditionele politiek inzake universitaire expansie.

De Staatssecretaris zal er op waken dat het tot goed gecoördineerde initiatieven komt op dit gebied. Zo niet komen wij terecht in een hopeloze versnippering die zijn doel totaal voorbijschiet.

Ten slotte merkt hij nog op dat ook hier kan gestreefd worden naar internationale samenwerking.

§ 4. Verdeling van de kredieten.

Een lid herinnert aan een passus in de regeringsverklaring, waarbij wordt aangekondigd dat de financieringswijze door de Fondsen voor W.O. zal worden aangepast. Hij wenst te vernemen hoe dat zal gebeuren.

De Staatssecretaris antwoordt dat in het vervolg de middelen die toegewezen worden aan het N.F.W.O. zullen gebonden zijn aan de middelen die ter beschikking van de universiteiten gesteld worden.

Krijgen de universiteiten meer middelen dan krijgt ook het Nationaal Fonds meer.

De nieuwe wet op de financiering van de werkingstoelagen van de universitaire instellingen voorziet dat de dotatie van het N.F.W.O. voortaan jaarlijks zal toegekend worden, tegen de voorwaarden die door een koninklijk besluit, overlegd in Ministerraad, werden bepaald.

Dit koninklijk besluit is in voorbereiding.

Het zal ondermeer bevatten :

— de voorwaarden voor een verdeling van de onderzoekskredieten tussen de vorsers van de twee cultuurgemeenschappen;

— de algemene richtlijnen voor de verdeling van de toelagen tussen de verschillende disciplines.

Een lid vraagt inlichtingen over de verdeling per taalgroep van de kredieten in het I.W.O.N.L.

De Staatssecretaris bevestigt zijn bekommernis, het wetenschappelijk onderzoek zijn rechtmatige ontplooiing te geven in de beide cultuurgemeenschappen en daarbij verantwoorde criteria aan te wenden voor de verdeling van de middelen.

De N.F.W.O. kredieten worden over de twee cultuurgemeenschappen verdeeld in dezelfde verhouding als de voor het laatste jaar aan Belgische studenten die voor een beurs van het N.F.W.O. in aanmerking komen uitgereikte eind-diploma's.

Voor de drie geassocieerde fondsen dient de verdeling der kredieten over beide cultuurgemeenschappen overeen te stemmen met de vastgestelde verhouding tussen de werkings-

départements et, d'autre part et tout autant, une concentration de cerveaux en vue de la recherche de pointe qui s'impose, laquelle est d'ailleurs inimaginable sans le concours des Universités. Mais à long terme, ce concept offre sans aucun doute une alternative très fructueuse, à la fois sociale et économique, à la politique traditionnelle en matière d'expansion universitaire.

Le Secrétaire d'Etat veillera à ce que l'on aboutisse à des initiatives bien coordonnées dans ce domaine. Faute de quoi nous en arriverions à un morcellement sans espoir qui manquerait totalement l'objectif fixé.

Enfin, il fait encore observer qu'ici encore, rien n'empêche de tendre à une coopération internationale.

§ 4. La répartition des crédits.

Un membre rappelle un passage de la déclaration gouvernementale, qui annonce que les modalités de financement par les Fonds de la recherche scientifique seront adaptées. Il aimerait savoir comment il sera procédé à cette réadaptation.

Le Secrétaire d'Etat répond qu'à l'avenir, les moyens financiers octroyés au Fonds national de la Recherche scientifique seront liés au montants de ceux mis à la disposition des universités.

Si celles-ci obtiennent davantage, il en sera de même pour le Fonds national.

La nouvelle loi sur le financement des dépenses de fonctionnement des établissements universitaires prévoit que dorénavant la dotation du Fonds national de la Recherche scientifique sera attribuée chaque année aux conditions fixées par un arrêté royal délibéré en Conseil des Ministres.

Cet arrêté royal est en préparation.

Il comprendra notamment :

— les conditions de répartition des crédits destinés à la recherche entre les chercheurs des deux communautés culturelles;

— les directives générales pour la répartition des subventions entre les diverses disciplines.

Un membre demande des précisions sur la répartition par groupe linguistique des crédits de l'I.R.S.I.A.

Le Secrétaire d'Etat confirme sa préoccupation de favoriser le développement légitime de la recherche scientifique au sein des deux communautés culturelles et d'utiliser à cet effet des critères judicieux dans la répartition des fonds.

Les crédits du F.N.R.S. sont répartis proportionnellement entre les deux communautés culturelles d'après le nombre des diplômes de fin d'études délivrés l'année précédente aux étudiants belges de l'un et de l'autre régimes linguistiques pouvant bénéficier d'une bourse du F.N.R.S.

Pour les trois fonds associés, la répartition des crédits entre les deux communautés culturelles doit correspondre à la proportion constatée entre les budgets de fonctionnement

budgetten van de universiteiten en de gelijkgestelde instellingen voor hoger onderwijs van de twee taalstelsels.

Wat het I.W.O.N.L. aangaat, ligt de toestand iets moeilijker omdat ook een aantal instellingen en ondernemingen van deze kredieten genieten waarvan het niet steeds duidelijk is onder welk taalregime men ze moet klasseren.

De Staatssecretaris zal de Ministers van Economische Zaken en van Landbouw, die voor het I.W.O.N.L. verantwoordelijk zijn, vragen een balans op te maken van de huidige toestand.

Een lid zou graag zien, dat ter gelegenheid van het indienen van de begroting van volgend jaar, de gegevens en cijfers zouden gegroepeerd worden, niet enkel per objectief, doch ook per taalgemeenschap.

De Staatssecretaris zal de vraag onderzoeken, want het komt hem voor dat dit werk dikwijls op onoverkomelijke moeilijkheden zal stuiten. Het is in vele gevallen moeilijk uit te maken bij welke taalgemeenschap een bepaald krediet moet ingedeeld worden.

Een lid vraagt of men kan vaststellen hoeveel een student per jaar kost, en hoeveel 18-25-jarigen de Franstalige, respectievelijk de Nederlandstalige gemeenschap in ons land telt.

De Staatssecretaris vestigt de aandacht op het feit, dat een kleine universiteit steeds meer kost dan een grote. Daardoor wordt het beeld van de kostprijs van een student per jaar in grote mate scheefgetrokken. Trouwens de grote ontwikkeling van V.U.B. en R.U.C.A. zal de bestaande verhoudingen geleidelijk tot een beter evenwicht brengen.

Wat het aantal 18-25-jarigen in beide gemeenschappen aangaat, dit is zeker geen ernstig criterium voor de aanwending van kredieten. Het enige criterium ter zake is het aantal studenten.

III. Bespreking per post.

§ 1. 11.01 (blz. 15). *Wedde van de Staatssecretaris.*

Een lid is bezorgd om het bedrag van de wedde van de Staatssecretarissen in het algemeen, en van de Staatssecretaris voor Wetenschapsbeleid en -programmatie in het bijzonder. Volgens hem kan geen discriminatie in hun nadeel aanvaard worden. De wedde van een staatssecretaris dient dezelfde te zijn als deze van een minister, vermits zij tegenover het parlement dezelfde verantwoordelijk dragen.

Hij stelt vast dat de begroting die gelijke bezoldiging voorziet, waarschijnlijk omdat zij werd opgesteld vooraleer de huidige Regering aantrad en bekend werd gemaakt dat de staatssecretarissen een geringere wedde zouden genieten als de ministers. Hij zou niet dulden, dat de Regering, na het goedstemmen van de begrotingen, die een gelijke bezoldi-

des universités et institutions d'enseignement supérieur assimilées des deux régimes linguistiques.

En ce qui concerne l'I.R.S.I.A., la situation est un peu plus difficile du fait qu'un certain nombre d'organismes et d'entreprises dont le régime linguistique dans lequel il y a lieu de les classer n'apparaît pas toujours clairement, bénéficient également de ces crédits.

Le Secrétaire d'Etat demandera aux Ministres des Affaires économiques et de l'Agriculture, qui sont responsables de l'I.R.S.I.A., d'établir un bilan de la situation actuelle.

Un commissaire aimerait qu'à l'occasion du dépôt du budget de l'exercice prochain, les données et les chiffres ne soient pas seulement groupés par objectif, mais aussi par communauté linguistique.

Le Secrétaire d'Etat examinera cette question, car il lui semble que ce travail se heurtera souvent à des difficultés insurmontables. Dans de nombreux cas, il est en effet difficile de savoir dans quel régime linguistique il convient de classer un crédit déterminé.

Un membre demande s'il est possible d'établir combien coûte un étudiant par an, et combien de jeunes gens de 18 à 25 ans appartiennent respectivement à la communauté francophone et à la communauté néerlandophone de notre pays.

Le Secrétaire d'Etat fait observer qu'une petite Université coûte toujours plus cher qu'une Université importante. Si l'on ne tient pas compte de cet élément, l'idée qu'on se fait de la dépense annuelle par étudiant s'en trouve grandement faussée. Au demeurant, la large expansion de la V.U.B. et du R.U.C.A. aura pour effet de créer progressivement une situation mieux équilibrée que ce n'est le cas actuellement.

Quant au nombre de jeunes gens de 18 à 25 ans que comptent respectivement les deux communautés, il ne constitue sûrement pas un critère sérieux de répartition des crédits. Le seul critère valable en la matière est le nombre d'étudiants.

III. Discussion par poste budgétaire.

§ 1er. 11.01 (p. 15). *Traitement du Secrétaire d'Etat.*

Un commissaire soulève la question du traitement des secrétaires d'Etat en général et du secrétaire d'Etat à la Politique et à la Programmation scientifiques en particulier. A son avis, on ne peut admettre une discrimination à leur détriment. Le traitement d'un secrétaire d'Etat doit être le même que celui d'un ministre puisqu'ils portent la même responsabilité à l'égard du Parlement.

Il constate que le budget prévoit une rémunération identique pour les deux fonctions, du fait probablement qu'il a été établi avant l'entrée en fonction du gouvernement actuel et avant qu'il n'eût été annoncé que le traitement des secrétaires d'Etat serait inférieur à celui des ministres. L'intervenant n'admettrait pas qu'après le vote des budgets qui

ging voorzien, een beslissing van interne aard zou treffen, waardoor de staatssecretarissen slechts een deel van de in de begroting voorziene wedde zouden ontvangen.

De Staatssecretaris wenst om persoonlijke redenen, die iedereen dadelijk begrijpt, ter zake niet tussen te komen. De Commissie stelt overigens vast, dat de opgeworpen kwestie een aangelegenheid is van algemeen beleid, die het raam van de huidige besprekingen te buiten gaat.

De posten betreffende de wedde van de Staatssecretaris, de uitgaven van het Staatssecretariaat, de programmatiediensten van het wetenschapsbeleid en de Nationale raad voor het wetenschapsbeleid zijn opgenomen in de begroting van de Eerste-Minister en behoren zelfs niet tot de begroting van het wetenschapsbeleid. Deze begroting is een globale begroting van alle afdelingen wetenschapsbeleid en hoger onderwijs in de verschillende departementen.

§ 2. 01.02 (blz. 17). De ophaalkredieten.

Een lid wenst te vernemen, op welke wijze de kredieten voorzien voor het inhalen van het bestaande taalonevenwicht in het wetenschappelijk onderzoek konden opgedreven worden van 17.200.000 frank in 1970 tot 71.620.000 frank in 1972.

De grote stijging in 1972 is te verklaren door de versneling van het vijfjarenplan dat tot drie jaren werd herleid. Het opgegeven bedrag is dus de derde tranche van het inhaalprogramma, zoals bepaald is in het gedrukt stuk betreffende de begroting voor 1972 dat werd rondgedeeld.

Voor de commentaar betreffende het mechanisme en de normen van dat plan verwijst de Staatssecretaris naar de bespreking van de kredieten welke in 1970 en 1971 werd gehouden.

Er weze in het bijzonder verwezen naar de verklaringen van de toenmalige Minister voor Wetenschapsbeleid en Programmatie, tijdens de bespreking van zijn begroting voor het jaar 1971 in de bevoegde Kamercommissie (Parlem. Besch. Kamer, 1970-71, n° 4-V, N. 3, blz. 7 en 24). Toen reeds liet hij uitschijnen dat het vijfjarenplan waarschijnlijk reeds in 1972 zou kunnen voltooid worden.

« Men herinnert zich dat de Regering bij de voorstelling van de begroting 1970 aangekondigd had, dat het in haar bedoeling lag een beter evenwicht tot stand te brengen in de programmatie van het onderzoek tussen de twee wetenschappelijke gemeenschappen, en dat zij met dat doel een vijfjarenprogramma voorgesteld had dat op de volgende principes steunt :

— behoud van de toelage en van de groei van de kredieten voor de franstalige wetenschappelijke gemeenschap;

— progressieve ontwikkeling van de middelen voor de nederlandsstalige wetenschappelijke gemeenschap, en dit in functies van objectieve criteria, namelijk :

prévoient une égalité de rémunération, le Gouvernement prenne une décision d'ordre interne qui n'accorderait aux secrétaires d'Etat qu'une partie du traitement prévu au budget.

Pour des raisons personnelles que chacun comprend, le Secrétaire d'Etat souhaite ne pas intervenir à ce sujet. La Commission constate par ailleurs que la question soulevée relève de la politique générale et dépasse le cadre de la discussion actuelle.

Tout ce qui concerne le traitement du Secrétaire d'Etat, les dépenses du Secrétariat d'Etat, des Services de programmation de la politique scientifique et du Conseil national de la politique scientifique, est repris au budget du Premier Ministre et ne fait même pas partie du budget de la politique scientifique. Le budget de la politique scientifique est un budget globalisé de toutes les sections de la recherche scientifique et de l'enseignement supérieur des différents départements.

§ 2. 01.02 (p. 17). Les crédits de rattrapage.

Un commissaire aimerait savoir comment les crédits prévus pour le rattrapage du déséquilibre linguistique existant dans le cadre de la politique scientifique ont pu être portés de 17.200.000 francs en 1970 à 71.620.000 francs en 1972.

La grande croissance en 1972 s'explique par l'accélération du plan quinquennal qui a été réduit à trois ans. Le montant indiqué constitue donc la troisième tranche du programme de rattrapage comme il est indiqué dans le document budgétaire pour 1972 qui a été distribué.

Pour des commentaires sur le mécanisme et les critères de ce plan, le Secrétaire d'Etat renvoie aux débats concernant ces crédits qui ont eu lieu en 1970 et 1971.

Il y a lieu de se référer plus spécialement aux déclarations faites par le Ministre de la Politique et de la Programmation scientifiques de l'époque, au cours de l'examen de son budget pour l'année 1971 par la commission compétente de la Chambre (Doc. Chambre, session de 1970-71, n° 4-V, n° 3, p. 7 et 24). A ce moment déjà, il laissait prévoir que le plan quinquennal pourrait probablement être achevé dès 1972.

« On se souviendra qu'au cours de la présentation du budget pour 1970, le Gouvernement avait annoncé son intention d'assurer un meilleur équilibre de la programmation de la recherche entre les deux communautés scientifiques, et qu'il avait à cet effet présenté un programme de rattrapage, étalé sur 5 ans et dominé par les principes suivants :

— maintien de la dotation et de la croissance des crédits destinés à la communauté scientifique francophone;

— développement progressif des moyens à accorder à la communauté scientifique néerlandophone, et ce en fonction de critères objectifs, à savoir :

— voor de beurzen en mandaten : in functie van het aantal diploma's door de universiteiten in beide cultuurgemeenschappen uitgereikt;

— voor de researchprojecten : in functie van de begroting in de beide culturele stelsels.

» De inspanning geleverd in 1970 met het oog op het herstel van het evenwicht in de toekenning van kredieten voor fundamenteel onderzoek aan navorsers van de twee cultuurgemeenschappen, heeft reeds een eerste effect gesorteerd.

» De supplementaire 10,5 miljoen voor de nederlandstalige navorsers van het N.F.W.O. hebben het mogelijk gemaakt het totaal percentage van de kredieten aan die navorsers van 37 % in 1968 op 40 % te brengen in 1970. Er werd besloten in 1971 de achterstand vlugger in te halen, zodat de objectieven van het plan één jaar vroeger zouden bereikt worden.

» Dank zij het krediet van 21 miljoen op de begroting 1971, zal het aandeel van de nederlandstalige navorsers van 40 % naar 45 % stijgen.

» In de drie geassocieerde fondsen van het N.F.W.O. (F.G.W.O., F.C.F.O., I.I.K.W.) beliepen de kredieten bestemd voor het inlopen van de achterstand in 1970, 17,2 miljoen. Hierdoor was het mogelijk het aandeel van de nederlandstalige navorsers in de researchprojecten van 26 % in 1968, op 35 % te brengen.

» Er werd eveneens besloten voor de drie fondsen de uitvoering van het oorspronkelijk plan te versnellen. Daartoe zijn op de begroting 1971 27,4 miljoen ingeschreven, waardoor de navorsers van de Nederlandstalige cultuurgemeenschap zullen kunnen rekenen op 38 % van de financiering van de drie fondsen. »

En verder :

« De Minister verwijst naar de omstandige uiteenzetting welke hij gehouden heeft bij de toelichting van de kredieten van 1970 over de deelneming van Nederlandstaligen en Franstaligen aan het wetenschappelijk onderzoek en naar de middelen om de achterstand van de Nederlandstaligen in de verdeling van de gelden van de parallelle financiering (N.F.W.O. en de drie door het N.F.W.O. beheerde fondsen) in 3 à 5 jaar op te halen.

» De verhoudingen tussen de kredieten welke opgenomen werden door Franstaligen en Nederlandstaligen evolueerden als volgt : in 1969 was de verhouding 70/30; in 1970 — eerste jaar van de rattrapage — was deze 65/35 geworden; in 1971 zal de verhouding 62/38 bedragen. De Minister wijst erop dat hij de initiale beweging in 1971 reeds versneld heeft en dat de ganse operatie waarschijnlijk in 1972 zou kunnen besloten worden.

» De door het lid aangehaalde cijfers acht hij dan ook achterhaald en hij vraagt het ingediende amendement te verwerpen.

» Ten slotte vestigt hij de aandacht van de leden op de tabel « Verdeling van de kredieten voor het fundamenteel onderzoek » welke bij de begroting voor wetenschapsbeleid werd gevoegd, en waarin een overzicht wordt gegeven van alle kredieten die betrekking hebben op het niet-georiënteerd

— pour les bourses et mandats : en fonction du nombre de diplômes accordés par les universités appartenant aux deux communautés culturelles;

— pour les projets de recherche : en fonction du budget des institutions des deux régimes culturels.

» Le rattrapage, entrepris au cours de l'exercice 1970, du déséquilibre constaté dans l'attribution des crédits à la recherche fondamentale aux chercheurs des deux communautés culturelles, a déjà produit un premier effet.

» Les 10,5 millions supplémentaires accordés aux chercheurs néerlandophones du F.N.R.S. ont permis de faire passer le pourcentage global des crédits attribués à ces chercheurs de 37 % en 1968 à 40 % en 1970. En 1971, il est proposé d'accélérer ce rattrapage afin d'atteindre les objectifs fixés par le plan une année plus tôt.

» Grâce au crédit de rattrapage de 21 millions inscrit au budget pour 1971, la participation des chercheurs néerlandophones passera de 40 à 45 %.

» Pour les 3 Fonds associés au F.N.R.S. (F.R.S.M., F.R.F.C., I.I.S.N.) les crédits de rattrapage ont été en 1970 de 17,2 millions. Ces crédits ont permis d'augmenter la participation des chercheurs néerlandophones au financement des projets de recherche de 26 % en 1968 à 35 % en 1970.

» Pour les 3 Fonds, il est également prévu d'accélérer l'exécution du plan initialement prévu. A cet effet, 27,4 millions sont inscrits au budgets pour 1971. Ils assureront aux chercheurs de la communauté culturelle néerlandophone une participation de 38 % à l'effort financier de ces trois Fonds. »

Et plus loin :

« Le Ministre s'est référé à l'exposé détaillé dans lequel il a commenté les crédits pour 1970 relatifs à la participation des francophones et des néerlandophones à la recherche scientifique ainsi que les moyens qui doivent permettre de rattraper, dans un délai de 3 à 5 ans, le retard des néerlandophones dans la répartition des ressources du financement parallèle (F.N.R.S. et les trois fonds gérés par le F.N.R.S.).

» Le rapport entre les crédits prévus pour les francophones et les néerlandophones a évolué comme suit : en 1969, il était de 70/30; en 1970 — première année du rattrapage — il était de 65/35; en 1971, il sera de 62/38. Le Ministre a fait observer qu'en 1971 il a déjà accéléré le mouvement initial et que toute l'opération pourrait vraisemblablement être terminée en 1972.

» Selon lui, les chiffres cités par le membre sont dépassés et il a demandé le rejet de l'amendement déposé par ce dernier.

» Enfin, il attire l'attention des membres sur le tableau intitulé « Répartition des crédits pour la recherche fondamentale » qui est annexé au budget de la politique scientifique et donne un aperçu de tous les crédits qui concernent la recherche non orientée (F.N.R.S. et les fonds gérés par

onderzoek (N.F.W.O. en de door het N.F.W.O. beheerde fondsen; ministerieel initiatief, geconcentreerde acties voor fundamenteel onderzoek; doctoraal programma management; enz.). Voor 1970 werd de verhouding tussen de kredieten welke aan Nederlandstalige en aan Franstalige equipes werden toegekend geraamd op 56/44, een verhouding die dus gunstiger is dan deze voor de drie fondsen alleen. »

Het lid stelt bovendien de vraag, of de nationale begroting nog wel in overeenstemming is met de nieuwe grondwettelijke teksten. Deze voorzien immers dat de culturele aangelegenheden, daaronder begrepen de aanmoediging van het wetenschappelijk onderzoek, afhangen van de dotaties van de cultuurraden. Deze dotaties moeten worden vastgesteld volgens objectieve criteria, en bij gebreke van zulke criteria op een paritaire wijze.

Het meerjarenplan om het bestaande taalonevenwicht in te halen is, volgens het lid, door de grondwettelijke hervormingen voorbijgestreefd.

De Staatssecretaris is het met die opvatting niet eens. Het bedoelde meerjarenplan werd vastgesteld vooraleer de Grondwet werd gewijzigd. Het moet derhalve verder voltooid worden. Dit zal geschieden met het begrotingsjaar 1972.

Het is een feit, dat het wetenschappelijk onderzoek steeds behoort tot de bevoegdheid van het Parlement. De cultuurraden hebben ter zake slechts een suppletieve bevoegdheid, een bevoegdheid van aanmoediging, terwijl het beleid inzake wetenschap en programmatie steeds nationaal wordt gevoerd.

*
**

De hoofdstukken I, III en V van de begroting voor wetenschapsbeleid en -programmatie werden met 10 stemmen tegen 1, hoofdstuk VI met algemene stemmen aangenomen. De gehele begroting is met 10 stemmen tegen 1 goedgekeurd.

Dit verslag is eenparig goedgekeurd.

De Verslaggever,
L. LINDEMANS.

De Voorzitter,
A. DUBOIS.

le F.N.R.S.; initiatives ministérielles, actions concertées en faveur de la recherche fondamentale; programme de doctorat en management, etc.). Pour 1970, le rapport entre les crédits accordés à des équipes de langue néerlandaise et à des équipes de langue française est évalué à 56/44 et est donc plus favorable que celui des trois fonds uniquement. »

Le commissaire pose en outre la question de savoir si le budget national est toujours en concordance avec les nouveaux textes constitutionnels. Ceux-ci disposent en effet que les affaires culturelles, y compris l'encouragement de la recherche scientifique, dépendent des dotations des conseils culturels. Ces dotations doivent être établies en fonction de critères objectifs et, en l'absence de ceux-ci, d'une manière paritaire.

L'intervenant estime que le plan pluriannuel destiné au rattrapage du déséquilibre linguistique existant, est dépassé par les réformes constitutionnelles.

Le Secrétaire d'Etat déclare ne pas partager ce point de vue. Le plan pluriannuel fut établi avant la révision de la Constitution. Aussi faut-il en achever l'exécution. L'exercice budgétaire 1972 verra cet achèvement.

Il est de fait que la recherche scientifique relève toujours de la compétence du Parlement. Les conseils culturels n'ont en la matière qu'une compétence supplétive, une compétence d'encouragement, alors que la politique et la programmation scientifiques continuent d'être menées sur le plan national.

*
**

Les chapitres I, III et V du budget de la politique et de la programmation scientifiques ont été adoptés par 10 voix contre 1; le chapitre VI a été adopté à l'unanimité. L'ensemble du budget a été approuvé par 10 voix contre 1.

Le présent rapport a été adopté à l'unanimité.

Le Rapporteur,
L. LINDEMANS.

Le Président,
A. DUBOIS.

BIJLAGE I.

Algemeen overzicht.

EERSTE DEEL.

De gezamenlijke begroting van het Wetenschapsbeleid.

1. De analyse van de begroting en de voorstelling.

De traditionele onderverdeling van de begroting in 5 massa's volgens de voornaamste bestemming is het voorwerp van een gedetailleerde listing van de kredieten geklasseerd per massa en sub-massa. Deze listing is te vinden in bijlage B.

Bijlage C herneemt zelfde lijst van de kredieten geklasseerd per departementale begroting.

Deze twee bijlagen worden heden automatisch opgesteld wat de mecanografische voorstelling verklaart.

Bovendien werd voor het eerst dit jaar een analyse van de begroting van het wetenschapsbeleid uitgewerkt volgens objectieven of finaliteiten van de financiële activiteiten. De eerste benadering van die analyse werd ter beschikking van de leden van de Commissie gesteld onder de vorm van een offset-brochure. Dit document is ter beschikking van alle parlementairen die ervan willen kennis nemen. Indien de hoop gevestigd blijft op het gebruik van die analyse in het kader van een « beheer per objectief » van de openbare uitgaven, dan zal de oppuntstelling van het instrument verscheidene jaren vergen en stapsgewijze verwezenlijkt worden. België heeft op dit gebied een pionierswerk verwezenlijkt wat met belangstelling gevolgd wordt door de internationale organisaties o.m. de E.E.G. en de O.C.D.E.

2. De vijf voornaamste massa's.

ANNEXE I.

Aperçu général.

PREMIERE PARTIE.

L'ensemble du budget de la Politique scientifique.

1. L'analyse du budget et sa présentation.

La traditionnelle subdivision du budget en 5 masses selon leur principale destination fait l'objet, comme à l'accoutumée, d'un listing détaillé des crédits classés par masse et par sous-masse. Ce listing constitue l'annexe B.

L'annexe C reprend la même liste de crédits, en les classant selon le département au budget duquel ils figurent.

Ces deux annexes sont à présent produites automatiquement, ce qui explique leur présentation mécanographique.

En outre, pour la première fois cette année, a été réalisée une analyse du budget de politique scientifique selon les objectifs ou finalités des activités financées. La première approche de cette analyse a été mise à la disposition des membres de la Commission sous la forme d'un fascicule reproduit par offset. Ce document est à la disposition de tous les parlementaires qui souhaiteraient en prendre connaissance. Si de grands espoirs peuvent être fondés sur l'utilisation d'une telle analyse, dans le cadre d'une « gestion par les objectifs » de la dépense publique, la mise au point de l'instrument exigera plusieurs années et se fera par approximations successives. La Belgique a fait en cette matière un travail de pionnier, qui est suivi avec intérêt par les organisations internationales concernées, notamment la C.E.E. et l'O.C.D.E.

2. Les cinq masses principales

(In duizendtallen F. — En milliers de F)

Departementen — Départements	Gewone begroting — Crédits ordinaires	Buitengewone begroting — Crédits extraordinaires	Totaal — Total	Index 1971 = 100 — Indice 1971 = 100
Massa 1 — Kredieten bestemd voor de directe financiering van de universitaire instellingen. — Masse 1 — <i>Crédits destinés au financement direct des établissements universitaires</i>	10.239.735	—	10.239.735	133,5
Massa 2 — Kredieten bestemd voor de indirecte financiering van het niet-georiënteerd onderzoek. — Masse 2 — <i>Crédits destinés au financement indirect de la recherche non orientée</i>	1.036.029	—	1.036.029	141,1
Massa 3 — Kredieten bestemd voor de financiering van het onderzoek gericht op nijverheid en landbouw. — Masse 3 — <i>Crédits destinés au financement de la recherche orientée vers l'industrie et l'agriculture</i>	2.595.291	942.600	3.537.891	107,1
Massa 4 — Kredieten bestemd voor de financiering van de wetenschappelijke activiteiten van openbaar dienstbetoon en algemeen belang. — Masse 4 — <i>Crédits destinés au financement des activités scientifiques de service public et d'intérêt général</i>	2.126.331	186.500	2.312.831	107,0
Massa 5 — Bijdragen aan diverse internationale wetenschappelijke organisaties. — Masse 5 — <i>Contribution aux diverses organisations scientifiques internationales</i>	915.165	—	915.165	102,8
Financiële transferten. — <i>Transferts financiers</i>	571.500	—	571.500	73,7
Totaal begroting Wetenschapsbeleid (B.W.B.). — <i>Total du budget de la Politique scientifique (B.P.S.)</i>	17.484.051	1.129.100	18.613.151	119,8

Omdat de groei berekend wordt t.o.v. de oorspronkelijke begroting 1971, schijnt de verhoging abnormaal hoog voor massa 1 en bijgevolg voor de totale begroting (waarvan massa 1 meer dan de helft vertegenwoordigt). Dit is het effect van de wet van 27 juli 1971 over de universitaire expansie, waarvan de kosten in 1971 een belangrijke aanpassing ondergingen in het bijblad. Ten overstaande van de aangepaste begroting 1971 is de stijging slechts 15 pct. wat overeenstemt met de lange-termijn-trend van de B.W.B. De ervaring toont aan dat een uitzonderlijke groei onvermijdelijk is iedere maal dat de wetgever het financieringsregime voor de universiteiten wijzigt, wat tweemaal geschiedt per decennium. Het jaar 1971, in schijn 1972, kent een uitzonderlijke groei.

3. De kredieten per departement.

Parce que les accroissements se calculent par rapport au budget initial de 1971, ils paraissent anormalement élevés pour la masse 1 et, par voie de conséquence, pour le total du budget (dont la masse 1 représente plus de la moitié). Ceci est l'effet de la loi du 27 juillet 1971 sur l'expansion universitaire, dont le coût en 1971 a donné lieu à un feuillet d'ajustement important. Par rapport au budget ajusté de 1971, l'augmentation n'est que de 15 p.c., ce qui correspond à la tendance à long terme du B.P.S. L'expérience montre qu'un accroissement exceptionnel est inévitable chaque fois que le législateur modifie le régime de financement des universités, ce qui arrive deux fois par décennie. L'année de croissance exceptionnelle des crédits est en réalité 1971, en apparence 1972.

3. Les crédits par départements.

(In duizendtallen F. — En milliers de F)

Departementen — Départements	Gewone begroting — Crédits ordinaires	Buitengewone begroting — Crédits extraordinaires	Totaal — Total	Index 1971 = 100 — Indice 1971 = 100
Nationale Opvoeding. — <i>Education nationale</i> :				
Gemeenschappelijke sector. — <i>Secteur commun</i>	7.307.511	—	7.307.511	134,1
Nederlandstalige sector. — <i>Secteur néerlandophone</i>	2.313.267	—	2.313.267	118,5
Franstalige sector. — <i>Secteur francophone</i>	2.501.025	—	2.501.025	117,1
Cultuur. — <i>Culture</i> :				
Gemeenschappelijke sector. — <i>Secteur commun</i>	139.437	—	139.437	109,5
Nederlandstalige sector. — <i>Secteur néerlandophone</i>	34.524	—	34.524	100,2
Franstalige sector. — <i>Secteur francophone</i>	32.614	—	32.614	112,2
Economische Zaken. — <i>Affaires économiques</i>	2.449.193	681.800	3.130.993	109,0
Landsverdediging. — <i>Défense nationale</i>	442.246	—	442.246	107,9
Landbouw. — <i>Agriculture</i>	726.283	—	726.283	110,5
Eerste-Minister. — <i>Premier Ministre</i>	388.620	447.300	835.920	100,1
Volksgesondheid. — <i>Santé publique</i>	879.104	—	879.104	111,2
Openbare Werken. — <i>Travaux publics</i>	63.510	—	63.510	103,7
Buitenlandse Zaken. — <i>Affaires étrangères</i>	30.575	—	30.575	107,5
Verkeerswezen. — <i>Communications</i>	17.056	—	17.056	189,5
Binnenlandse Zaken. — <i>Intérieur</i>	1.000	—	1.000	100,0
Tewerkstelling en Arbeid. — <i>Emploi et Travail</i>	13.450	—	13.450	111,2
Justitie. — <i>Justice</i>	5.832	—	5.832	118,5
Sociale Voorzorg. — <i>Prévoyance sociale</i>	370	—	370	113,1
Gezin en Huisvesting. — <i>Famille et Logement</i>	14.934	—	14.934	128,8
Financiën. — <i>Finances</i>	123.500	—	123.500	104,7
Totaal. — <i>Total</i>	17.484.051	1.129.100	18.613.151	119,8

Zoals voorgaande jaren zijn de buitengewone kredieten in bovengenoemde tabel kapitaaltransferten en voorschotten. De investeringskredieten voor de gebouwen en de uitrusting van de wetenschappelijke Rijksinstellingen en de universiteiten en universitaire Rijkscentra zijn nog onvolledig op de datum van dit verslag.

Comme les années précédentes, les seuls crédits extraordinaires repris dans le tableau ci-dessus sont les transferts de capitaux et les avances. Les crédits d'investissements pour les bâtiments et l'équipement des établissements scientifiques de l'Etat et des universités et centres universitaires de l'Etat étaient encore incomplètement déterminés à la date de ce rapport.

Vanaf 1973 zullen deze investeringskredieten en de toelating voor de leningen onder staatswaarborg opgenomen worden in de analyse van de begroting van het wetenschapsbeleid opdat de gezamenlijke uitgaven voor de Rijksinstellingen zouden geïdentificeerd worden.

4. Structuur van de begroting.

Het relatief aandeel van de vijf massa's in de totale begroting evolueert in de loop van de jaren.

A partir de 1973, ils seront incorporés dans l'analyse du budget de politique scientifique, de même d'ailleurs que les autorisations d'emprunter sous la garantie de l'Etat, afin que l'ensemble des dépenses scientifiques de l'Etat soient identifiées.

4. Structure du budget.

La quote-part respective des cinq masses dans le budget évolue au cours des années.

	1965 tot 1968 — de 1965 à 1968	1969	1970	1971	1972
<i>Massa 1 — Kredieten bestemd voor de directe financiering van de universiteiten. — Masse 1 — Crédits destinés au financement direct des universités</i>	52,0	52,3	50,3	51,9	55,0
<i>Massa 2 — Kredieten bestemd voor de indirecte financiering van het niet-georiënteerd onderzoek. — Masse 2 — Crédits destinés au financement indirect de la recherche non orientée</i>	4,5	4,5	4,5	4,6	5,6
<i>Massa 3 — Kredieten bestemd voor de financiering van het onderzoek in nijverheid en landbouw. — Masse 3 — Crédits destinés au financement de la recherche en faveur de l'industrie et de l'agriculture</i>	15,8	18,9	19,7	20,4	19,0
<i>Massa 4 — Kredieten bestemd voor de financiering van wetenschappelijke activiteiten van openbare dienst en van algemeen belang. — Masse 4 — Crédits destinés au financement des activités scientifiques de service public et d'intérêt général</i>	15,7	14,5	13,6	13,1	12,4
<i>Massa 5 — Bijdrage aan diverse internationale instellingen voor onderzoek. — Masse 5 — Contribution aux diverses institutions de recherche internationales . . .</i>	10,0	6,6	7,3	5,4	4,9
<i>Financiële transferten. — Transferts financiers</i>	2,0	3,2	4,5	4,6	3,1
<i>Totaal. — Total</i>	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

1° De financiering van de universiteiten (massa 1) neemt een steeds groter aandeel van de begroting van de wetenschap. In 1972 wordt dit aandeel bruusk verhoogd door de aanpassing van de financiering van de universitaire expansie in uitvoering van de wet van 27 juli 1971. Een deel van deze kredieten wordt besteed aan het onderzoek.

2° De indirecte financiering van het niet-georiënteerd onderzoek (massa 2) verhoogt haar aandeel in de begroting van de wetenschap vooral vanaf 1971. De groei aan belang wordt vooral veroorzaakt door de speciale kredieten voor het inhalen van de Vlaamse achterstand en de toepassing van de wet van 27 juli 1971.

3° Het aandeel van het technologisch onderzoek (massa 3) blijft stabiel. Dit wordt vooral veroorzaakt door de regelmatige groei van de kredieten voor het kernonderzoek. Voor 1972 is er een vermindering van de kredieten prototypes na een hoge stijging in voorafgaande jaren. Het gaat over overdraagbare kredieten.

4° Het aandeel van de kredieten voor het onderzoek voor openbaar dienstbetoon daalt in de begroting voor het wetenschapsbeleid.

1° Les financements des universités (masse 1) occupent une part de plus en plus grande dans le budget de la science. En 1972, cette quote-part s'accroît brusquement, par suite de l'adaptation du financement de l'expansion universitaire, en exécution de la loi du 27 juillet 1971. Une partie de ces crédits est affectée à la recherche.

2° C'est surtout à partir de 1971 que s'accroît la quote-part du financement indirect de la recherche non orientée dans le budget de la science. Il faut l'attribuer principalement aux crédits spéciaux en faveur du rattrapage du retard flamand et à l'application de la loi du 27 juillet 1971.

3° La quote-part de la recherche technologique est stable. Il faut l'attribuer principalement à l'accroissement régulier des crédits de la recherche nucléaire. Pour 1972, il y a une diminution des crédits pour les prototypes après les fortes augmentations des années précédentes. Il s'agit de crédits reportables.

4° La quote-part des crédits de service public des recherches d'initiative gouvernementale diminue dans le budget de la politique scientifique.

5° Het aandeel van de kredieten voor de internationale instellingen voor onderzoek daalt verder. Dit wordt vooral veroorzaakt door de achteruitgang van de onderzoeken voor E.L.D.O.-E.S.R.O. en de crisis in de Europese programma's voor kernonderzoek.

TWEEDE DEEL.

Ontleding per massa van de begroting voor wetenschapsbeleid.

MASSA 1.

Gewone financiering van de instellingen voor hoger onderwijs

(de secties hoger onderwijs van de begroting van Nationale Opvoeding en van Landsverdediging).

1. Universiteiten en gelijkgestelde instellingen.

De stijging van de kredieten 1972 voor het universitair onderwijs en gelijkgestelde instellingen bedraagt 33,4 pct. t.o.v. de neergelegde begroting 1971. Deze stijging is uitzonderlijk en wordt veroorzaakt door de wijziging in het regime van de financiering van de universitaire instellingen als gevolg van de wet van 27 juli 1971 die de wet van 9 april 1965 vervangt. De financiële gevolgen van de nieuwe wet komen eveneens tot uiting in de aanpassing van de neergelegde begroting 1971. De bijkredieten 1971 voor de universitaire expansie bedragen 855.880.000 frank (zie bijlage D).

De vorige wet werd gebaseerd op een vaste verdelingsleutel; de wet van 27 juli 1971 voorziet een evoluerende verdelingssleutel op basis van preciese criteria met behoud van de verworven rechten. De nieuwe wet tracht de financieringsvoorwaarden van de vrije universiteiten gelijk te schakelen met deze van Rijksuniversiteiten.

2. Universitaire ziekenhuizen.

Voor 1972 wordt nog een laatste maal 60 miljoen frank voorzien voor de Academisch Ziekenhuis te Gent. Het nieuw regime voor de financiering van de universitaire hospitalen zal in de begroting 1973 dit afzonderlijk krediet doen verdwijnen.

3. Verschillende subsidies voor de universiteiten.

5° La quote-part des crédits en faveur des institutions de recherche internationales continue à diminuer. Il faut l'attribuer principalement au recul subi par les recherches en faveur de l'E.L.D.O.-E.S.R.O. et à la crise régnant dans les programmes de recherche nucléaire européens.

DEUXIEME PARTIE.

Analyse par masse du budget de la politique scientifique.

MASSE 1.

Financement ordinaire des établissements d'enseignement

(les sections d'enseignement supérieur du budget de l'Education nationale et de la Défense nationale).

1. Les universités et les établissements assimilés.

L'augmentation des crédits de 1972 en faveur de l'enseignement universitaire et des établissements assimilés représente 33,4 p.c. par rapport au budget déposé de 1971. C'est une augmentation exceptionnelle, due à la modification du régime de financement des établissements universitaires consécutive à la loi du 27 juillet 1971, remplaçant la loi du 9 avril 1965. Les conséquences financières de la nouvelle loi apparaissent également dans l'adaptation du budget déposé de 1971. Les crédits supplémentaires pour 1971 en faveur de l'expansion universitaire s'élèvent à 855.880.000 francs (voir annexe D).

Alors que la législation précédente était basée sur une clé de répartition fixe, la loi du 27 juillet 1971 prévoit une clé de répartition évoluant sur la base de critères précis avec maintien toutefois des droits acquis. La nouvelle loi tend à rapprocher les conditions de financement des universités libres de celles de l'Etat.

2. Les hôpitaux universitaires.

Pour 1972, on prévoit une dernière fois un crédit de 60 millions de francs en faveur de l'Academisch Ziekenhuis de Gand. Le nouveau régime de financement des hôpitaux universitaires permettra de ne plus faire apparaître de crédit de manière distincte au budget de 1973.

3. Subsidies divers en faveur des universités.

(In miljoen F. — En millions de F)

	1971	1972	Groei % — % d'accroissement
Massa 1. — Masse 1 :			
Sociale subsidies. — <i>Subsides sociaux</i>	283,7	325,1	+ 14,6
Financiële transfers. — Transferts financiers :			
Subsidies voor pensioenen (Leuven en Brussel). — <i>Subsides pour pensions (Louvain et Bruxelles)</i>	75,0	75,0	0
Subsidies aan de A.S.L.K. voor leningen aan de universiteiten (gebouwen). — <i>Subsides à la C.G.E.R. pour prêts aux universités (bâtiments)</i>	672,7 ⁽¹⁾	496,5	— 26,2
Totaal. — Total	1.031,4	896,6	— 13,1

⁽¹⁾ Aangepast bedrag. — *Montant adapté.*

De subsidies voor pensioenen en de subsidies aan de A.S.L.K. voor leningen aan de universiteiten worden in een afzonderlijke rubriek « financiële transfers » gebracht, omdat deze kredieten geen eigenlijke tegemoetkoming betekenen voor de werking en uitrusting van de universiteiten.

Vanaf 1973 zal de subsidie voor pensioenen van het personeel van de universiteiten te Leuven en te Brussel overgenomen worden door de begroting der pensioenen. De subsidies aan de A.S.L.K. voor de leningen aan de universiteiten verminderen in 1972. Deze subsidies dienen voor het dekken van het renteverschil van de leningen, aangegaan door de universitaire instellingen krachtens artikel 7 van de wet van 2 augustus 1960 en van de wet van 16 juli 1970.

MASSA 2.

Parallele financiering van het onderzoek in het hoger onderwijs.

Kredieten voor het Nationaal Fonds voor wetenschappelijk onderzoek.

De kredieten voor het Nationaal Fonds voor wetenschappelijk onderzoek waren door de wet van 9 april 1965 automatisch verbonden aan de evolutie van de kredieten voor de twee rijksuniversiteiten. Door de wet van 9 april 1965 werden die kredieten vastgesteld op 10 pct. van de kredieten voor de twee rijksuniversiteiten. Deze wet werd vervangen door het nieuwe financieringsregime ingesteld door de wet van 27 juli 1971.

Artikel 47 van de laatste wet voorziet voor het N.F.W.O. een subsidie van 4,44 pct. van de kredieten die als gewone uitgaven worden uitgetrokken op de begroting van het Ministerie van Nationale Opvoeding ten behoeve van de zes universiteiten (U. Luik, R.U.G., U.C.L., K.U.L., U.L.B., V.U.B.). De sociale lasten van de beurzen, voorheen gefinancierd door bijkredieten, zijn ten laste van de gewone begroting.

Globaal wordt in 1972 voor de 3 geassocieerde fondsen (F.C.F.O., F.G.W.O., I.I.K.W.) een stijging van 11 pct. aanvaard t.o.v. de neergelegde kredieten 1971. Bij deze stijging worden nog de speciale kredieten gevoegd voor het inhalen van de Vlaamse achterstand.

In 1970 heeft de Regering besloten de achterstand van de Vlaamse cultuurgemeenschap in het wetenschappelijk onderzoek geleidelijk in te halen. Voor 1972 werd besloten een derde en laatste schijf toe te kennen om de achterstand definitief te overbruggen. Het inhaalprogramma dat aanvankelijk voorzien werd voor 5 jaar wordt also afgewerkt in 3 jaar. Het resultaat is dat 64,8 miljoen rattrapagekredieten gaan naar het N.F.W.O. en 71,6 miljoen naar de geassocieerde fondsen.

In 1972 zouden dan de kredieten van het N.F.W.O. en van de geassocieerde fondsen fifty-fifty verdeeld zijn tussen de Franstalige en Nederlandstalige cultuurgemeenschappen.

Les subsides pour pensions et les subsides à la C.G.E.R. pour prêts consentis aux universités figurent sous la rubrique distincte « transferts financiers » parce que ces crédits ne couvrent pas des dépenses de fonctionnement ou d'équipement des universités.

A partir de 1973, les subsides pour pensions du personnel des universités de Louvain et de Bruxelles figureront au budget des pensions. Les subsides à la C.G.E.R. pour prêts consentis aux universités diminuent en 1972. Ces subsides servent à la couverture de la différence de la rente des emprunts contractés par les établissements universitaires en vertu de l'article 7 de la loi du 2 août 1960 et de la loi du 16 juillet 1970.

MASSE 2.

Le financement parallèle de la recherche dans l'enseignement supérieur.

Les crédits en faveur du Fonds national de la recherche scientifique.

La loi du 9 avril 1965 rattachait automatiquement les crédits du Fonds national de la recherche scientifique à l'évolution des crédits alloués aux deux universités de l'Etat. La loi du 9 avril 1965 fixait ces crédits à 10 p.c. des crédits alloués aux deux universités de l'Etat. Cette loi est remplacée par le nouveau régime de financement instauré par la loi du 27 juillet 1971.

L'article 47 de cette dernière prévoit pour le F.N.R.S. une subvention de 4,44 p.c. des crédits inscrits au titre des dépenses ordinaires du budget du Ministère de l'Education nationale en faveur des six universités (Université de Liège, R.U.G., U.C.L., K.U.L., U.L.B., V.U.B.). Les charges sociales des boursiers, antérieurement financées par des crédits supplémentaires, sont dorénavant à charge du crédit ordinaire calculé.

D'une façon globale le Gouvernement a prévu pour 1972 une augmentation de base de 11 p.c. par rapport aux crédits déposés en 1971, en faveur des trois fonds associés (F.R.F.C., F.R.S.M., I.I.S.N.). A ces crédits, il faut ajouter les crédits spéciaux destinés au rattrapage du retard flamand.

En 1970, le Gouvernement a décidé de procéder progressivement au rattrapage du retard de la communauté culturelle flamande sur le plan de la recherche scientifique. Pour 1972, il a décidé d'octroyer une troisième et dernière tranche, permettant de combler définitivement le retard. Ainsi, le programme de rattrapage, initialement prévu pour une durée de cinq ans, sera terminé en trois ans. Il en résulte 64,8 millions de crédits de rattrapage qui vont au F.N.R.S. et 71,6 millions aux fonds associés.

En 1972, les crédits du F.N.R.S. et des fonds associés seraient dès lors répartis par moitié entre les communautés culturelles francophone et néerlandophone.

Overzicht van de parallele financiering :

Aperçu du financement parallèle :

	1968	1970	1971	1972
Evolutie van de parallele financiering. — Evolution du financement parallèle :				
— in miljoen F — en millions de F	475	601	763	1.036
— index : 1968 = 100 — index : 1968 = 100	100	127	161	218
Inhaalkredieten Vlaamse achterstand. — Crédits de rattrapage du retard flamand :				
— voor het N.F.W.O. (in miljoen F) — en faveur du F.N.R.S. (en millions de F)	—	10,5	32,7	64,8
— voor de 3 geassocieerde fondsen (in miljoen F) — en faveur des 3 fonds associés (en millions de F)	—	17,2	27,4	71,6
Totaal (in miljoen F). — Total (en millions de F)	—	27,7	60,1	136,4
N.F.W.O./F.N.R.S. : aandeel nederlandstalige vorsers — quote-part des chercheurs néerlandophones				
aandeel franstalige vorsers — quote-part des chercheurs francophones	37 %	40 %	45 %	50 %
Drie fondsen/Trois fonds : aandeel nederlandstalige vorsers — quote-part des chercheurs néerlandophones				
aandeel franstalige vorsers — quote-part des chercheurs francophones	26 %	35 %	38 %	46 %
	63 %	60 %	55 %	50 %
	74 %	65 %	62 %	54 %

MASSA 3.**Kredieten voor nijverheid en landbouw.**

*Sub-massa 31 en sub-massa 34.
De wetenschappelijke rijksinstellingen en
gelijkgestelde instellingen.*

Deze sub-massa bevat de instellingen van het departement van Economische Zaken, Landbouw en Openbare Werken, deze hebben activiteiten van technologisch onderzoek en openbaar dienstbetoon die een steun zijn voor dit onderzoek.

De totale begroting 1972 van de instellingen bedraagt 442,3 miljoen en stijgt 11,9 pct. t.o.v. de neergelegde begroting 1971. De totale begroting 1972 van de gelijkgestelde wetenschappelijke instellingen bedraagt 930,5 miljoen en stijgt 16,6 pct. t.o.v. 1971. De voornaamste instelling is het Studiecentrum voor Kernenergie.

De voornaamste relatieve stijgingen zijn deze van de geasimileerde instellingen van het Ministerie van Economische Zaken (+ 16 pct.); de stijging is vooral te wijten aan het S.C.K. en de I.N.I.E.X., waarvan de groei behouden wordt.

*Sub-massa 32.***Subsidies en contracten van de departementen**

(de kredieten prototypes niet inbegrepen).

Deze sub-massa verhoogt met 32 pct.

Op de gewone begroting 1972 van Economische Zaken werd een krediet van 70 miljoen frank voorzien voor het Instituut voor Radio-elementen te Charleroi.

MASSE 3.**Les crédits à l'industrie et à l'agriculture.**

*Sous-masse 31 et sous-masse 34.
Les établissements scientifiques de l'Etat et
les établissements assimilés.*

Cette sous-masse comprend les établissements des départements des Affaires économiques, de l'Agriculture et des Travaux publics qui ont des activités de recherche technologique ou des activités de service public constituant un appui pour cette recherche.

Le budget total de 1972 des établissements s'élève à 442,3 millions et accuse une augmentation de 11,9 p.c. par rapport au budget déposé en 1971. Le budget total de 1972 des établissements scientifiques assimilés s'élève à 930,5 millions et accuse une augmentation de 16,6 p.c. par rapport à 1971. Le principal de ces établissements est le Centre de l'Energie nucléaire.

Les accroissements relatifs les plus importants sont ceux des établissements assimilés du Ministère des Affaires économiques (+ 16 p.c.), augmentation due en ordre principal au C.E.N. et à l'I.N.I.E.X., dont la croissance reste soutenue.

*Sous-masse 32.***Subsides et contrats des départements**

(les crédits pour prototypes non compris).

Cette sous-masse augmente de 32 p.c.

Le budget ordinaire de 1972 des Affaires économiques prévoit un crédit de 70 millions de francs en faveur de l'Institut des radioéléments de Charleroi.

*Sub-massa 33.***De verdelingsfondsen.**

De subsidies van het I.W.O.N.L. verhogen met 33 pct. voor de industrie en met 15,7 pct. voor de landbouw. Nogtans had het I.W.O.N.L. in 1971 een belangrijke financiering gevonden in het Impulsfonds van de Eerste-Minister. Daarmede rekening houdend is de expansie van de activiteit, weergegeven door de tendentiële groei in de begrotingsvoorstellen, 15 à 16 pct. per jaar.

De B.D.O.P. ontvangt een hoge subsidie (+ 37 pct.) ten laste van de begroting van Economische Zaken.

De kredieten « prototypes » van de buitengewone begroting van Economische Zaken steunen het onderzoek door het in toepassing brengen van nieuwe procédés of produkten. Voor 1972 wordt 500 miljoen frank voorgesteld tegen 745 miljoen in 1971.

Bijzondere impulsen van sectoriële technologische programma's en wetenschappelijke activiteiten van openbaar dienstbetoon.

A. Op de buitengewone begroting van de Eerste-Minister werd in 1970 een bedrag van 250 miljoen frank en in 1971 een bedrag van 260 miljoen ingeschreven om activiteiten te financieren, die een bijzondere bijdrage leveren voor de ontwikkeling van het technologisch onderzoek en van openbaar dienstbetoon in bepaalde spitssectoren, dit ten einde de technologische innovatie te bevorderen. In 1970 en 1971 heeft de Ministerraad de beslissing getroffen voor drie programma's :

1° De organisatie van een post-universitaire studiecycclus tot het behalen van doctor in de management-wetenschappen.

2° Een R en D-interdepartementeel en interdisciplinair programma voor het fysisch en biologisch leefmilieu werd door de Regering goedgekeurd om in het bijzonder de problemen van de waterverontreiniging te behandelen. Het programma 1970-1973 werd op 151.708.000 frank geschat.

3° In 1971 heeft de Ministerraad de beslissing getroffen voor een nationaal R en D-programma Informatiek in de overheids- en privé-sector.

De toepassingsgebieden vallen in 3 grote categorieën :

— het beleid van het openbaar ambt en de openbare dienst : het programma voorziet een systeem van databanken van algemeen nut en beoogt de bevordering van de tele-informatiek;

— het beleid van de wetenschap en het hoger onderwijs : het fundamenteel onderzoek in de informatiek, de documentaire informatiek, de data-banken voor de universiteiten;

— het sociaal beleid : de computer in de opvoedings-techniek en de medische informatiek worden het voorwerp van belangrijk onderzoek.

Het driejarenprogramma 1971-1973 wordt geraamd op 197 miljoen frank.

*Sous-masse 33.***Les fonds de répartition.**

Les subsides de l'I.R.S.I.A. sont en augmentation de 33 p.c. en ce qui concerne l'industrie et de 15,7 p.c. en ce qui concerne l'agriculture. Toutefois, l'I.R.S.I.A. avait trouvé en 1971 un complément important de financement dans le Fonds d'impulsion du Premier Ministre. Compte tenu de cette situation, l'expansion d'activité que traduit la proposition budgétaire correspond à la croissance tendancielle, soit 15 à 16 p.c. par an.

L'O.B.A.P. reçoit également une subvention en forte augmentation (+ 37 p.c.) à charge du budget des Affaires économiques.

Les crédits extraordinaires pour les « prototypes » du budget des Affaires économiques appuient la recherche visant à la création de nouveaux produits ou de nouveaux procédés. On propose 500 millions pour 1972, contre 745 en 1971.

Les impulsions particulières dans les programmes technologiques sectoriels et d'activités scientifiques de service public.

A. En 1970, le budget extraordinaire du Premier Ministre prévoyait un montant de 250 millions de francs et celui de 1971, un montant de 260 millions de francs en vue du financement des activités contribuant particulièrement au développement de la recherche technologique et de service public dans certains secteurs de pointe, ceci dans le but de promouvoir l'innovation technologique. En 1970 et 1971, le Conseil des Ministres a pris une décision concernant trois programmes :

1° L'organisation d'un cycle d'études post-universitaires pour l'obtention du grade de docteur en sciences de management.

2° Un programme de R-D interdépartemental et interdisciplinaire portant sur l'environnement physique et biologique a été adopté par le Gouvernement, principalement en vue de recherches sur la pollution des eaux. Le programme 1970-1973 a été évalué à 151.708.000 francs.

3° En 1971, le Conseil des Ministres a adopté un programme national de R-D en informatique dans le secteur public et dans le secteur universitaire.

Les champs d'application se rangent sous trois grandes catégories :

— la politique de la fonction publique et de service public : le programme prépare la création d'un système de banque de données d'intérêt général et vise à promouvoir la téléinformatique;

— la politique de la science et d'enseignement supérieur : recherche fondamentale en informatique, informatique documentaire, banque de données pour les universités;

— la politique sociale : l'emploi de l'ordinateur en pédagogie et l'informatique médicale font l'objet d'importantes recherches.

Le programme triennal 1971-1973 est évalué à 197 millions de francs.

B. In 1972 wordt 280,8 miljoen frank voorzien voor de bijzondere impulsen voor technologische programma's en wetenschappelijke activiteiten van openbare dienst. Volgende programma's, door de Regering goedgekeurd in 1970 en 1971 worden verder gezet :

1° De schijf 1972 van het vijfjarenplan voor de organisatie van een post-universitaire studiecycclus in management-wetenschappen bedraagt 18.380.000 frank.

2° De schijf 1972 voor het R en D-programma voor het fysisch en biologisch leefmilieu bedraagt 53.915.000 frank.

3° De schijf 1972 voor het R en D-programma in de informatiek bedraagt 69.551.000 frank.

In 1972 wordt 30.200.000 frank voorzien voor de oprichting en eerste werkjaar van het Nationaal Instituut voor de Criminalistiek. Dit bedrag wordt voor één maal afgenomen van de impulskredieten technologisch onderzoek van de Eerste-Minister.

Bovendien zijn andere impulsen ter studie en zullen waarschijnlijk in 1972 het voorwerp worden van beslissingen van de Ministerraad.

MASSA 4.

Regeringsinitiatief en wetenschappelijk openbaar dienstbetoen.

De kredieten van massa 4 in 1972 bedragen 2.312.831 frank of 12,4 pct. van de totale begroting van wetenschapsbeleid. De massa groeit globaal met 7 pct. t.o.v. 1971.

De kredieten van deze massa dekken :

— De activiteiten van openbaar dienstbetoen en onderzoek van de wetenschappelijke rijksinstellingen.

De aanverwante activiteiten van die instellingen en van andere wetenschappelijke organismen worden eveneens gefinancierd door die kredieten.

— De bijzondere toelage voor de verpleegdag in de universitaire ziekenhuizen.

— De contracten en toelagen op ministerieel initiatief.

1. *De wetenschappelijke rijksinstellingen* (andere dan technologische).

De werkingskredieten van de wetenschappelijke rijksinstellingen in 1972 bedragen 1.236.906.000 frank, wat een verhoging vertegenwoordigt van 6,3 pct. t.o.v. 1971.

Het Instituut voor Hygiëne en Epidemiologie (+ 20 pct.), het Centrum voor Bevolkingsstudies en het Gezin (+ 28 pct.) zijn het voorwerp van hoge stijging. Men moet de Inspectie van de Luchtbeoedeling bijvoegen die een metingsnet (+ 16,5 miljoen) installeert.

2. *Diverse subsidies.*

a) Universitaire ziekenhuizen : op de begroting van het Ministerie van Volksgezondheid wordt een krediet van 500 miljoen frank voorzien als bijdrage in de verpleegdagprijs in de universitaire ziekenhuizen.

B. En 1972, on a prévu 280,8 millions de francs pour les impulsions particulières en faveur des programmes technologiques et des activités scientifiques de service public. Ces sommes sont destinées à l'exécution des programmes approuvés par le Gouvernement en 1970 et en 1971 :

1° La tranche 1972 du plan quinquennal d'organisation d'un cycle d'études post-universitaire en science de management s'élève à 18.380.000 francs.

2° La tranche 1972 du programme R-D de l'environnement physique et biologique s'élève à 53.915.000 francs.

3° La tranche 1972 du programme R-D d'informatique s'élève à 69.551.000 francs.

On a prévu, en outre, une somme de 30.200.000 francs pour la création et la première année de travail de l'Institut national de criminalistique. Ce montant est prélevé pour une seule fois sur les crédits d'impulsion dans la recherche technologique du Premier Ministre.

Enfin, d'autres impulsions sont à l'étude et feront vraisemblablement l'objet de décisions du Conseil des Ministres au cours de 1972.

MASSE 4.

Initiative gouvernementale et service public scientifique.

Les crédits de la masse 4 en 1972 s'élèvent à 2.312.831 francs, soit 12,4 p.c. du budget total de la politique scientifique. La masse s'accroît globalement de 7 p.c. par rapport à 1971.

Les crédits prévus à cette masse couvrent :

— Les activités de service public et de recherche des établissements scientifiques de l'Etat.

Les activités apparentées de ces établissements et des autres organismes scientifiques sont également financées par ces crédits.

— L'allocation spéciale pour la journée d'hospitalisation dans les hôpitaux universitaires.

— Les contrats et subventions de recherche d'initiative ministérielle.

1. *Les établissements scientifiques de l'Etat* (autres que technologiques).

Les crédits de fonctionnement des établissements scientifiques de l'Etat en 1972 s'élèvent à 1.236.906.000 francs, ce qui représente une augmentation de 6,3 p.c. par rapport à 1971.

L'Institut d'Hygiène et d'Epidémiologie (+ 20 p.c.), le Centre de la Population et de la Famille (+ 28 p.c.) ont été l'objet des accroissements les plus importants. Il faut y joindre l'Inspection de la Pollution atmosphérique qui installe son réseau de mesures (+ 16,5 millions).

2. *Subsides divers.*

a) Hôpitaux universitaires : le budget du Ministère de la Santé publique prévoit un crédit de 500 millions de francs à titre de contribution au prix de la journée d'hospitalisation dans les hôpitaux universitaires.

b) Contracten en toelagen op regeringsinitiatief.

b) Contrats et subsides d'initiative gouvernementale.

(In duizendtallen F. — En milliers de F)

Departementen — Départements	Neergelegd 1971 — Déposé en 1971	Voorstel 1972 — Proposition 1972
Ministerie van Nationale Opvoeding. — Ministère de l'Education nationale :		
— contracten op ministerieel initiatief — <i>contrats d'initiative ministérielle</i>	78.950	88.168
— programma's fundamenteel onderzoek in wetenschappelijke Rijksinstellingen — <i>programmes de recherche fondamentale dans les établissements scientifiques de l'Etat</i>	38.550	35.400
— programma onderzoek radiobiologie (SCK-Mol) — <i>programme de recherche radiobiologique (CEN-Mol)</i>	23.000	25.000
— Centrum Butare — <i>Centre Butare</i>	7.930	9.710
— Centrum Historisch Onderzoek over de Tweede Wereldoorlog — <i>Centre de la Recherche Historique sur la Deuxième Guerre Mondiale</i>	7.280	7.280
— Stichting Born-Bunge — <i>Fondation Born-Bunge</i>	6.000	6.000
Totaal. — <i>Total</i>	161.710	171.558
Ministerie van Cultuur. — Ministère de la Culture :		
— Toelagen aan gemeentelijke instellingen. — <i>Subsides aux institutions communales</i>	700	700
Ministerie van Landsverdediging. — Ministère de la Défense nationale :		
— Comité voor coördinatie van het wetenschappelijk werk. — <i>Comité de coordination du travail scientifique</i>	21.466	45.877
Ministerie van Volksgezondheid. — Ministère de la Santé publique :		
— Toelagen aan universitaire anti-kankercentra. — <i>Subsides aux centres anticancéreux universitaires</i>	45.000	30.000
— Rechtstreekse toelagen en contracten. — <i>Subsides et contrats directs</i>	18.282	22.000
— Andere toelagen. — <i>Autres subsides</i>	8.300	14.161
Totaal. — <i>Total</i>	71.582	66.161
Ministerie van Binnenlandse Zaken. — Ministère de l'Intérieur :		
— Rechtstreekse toelagen en contracten. — <i>Subsides et contrats directs</i>	1.000	1.000
Ministerie van Tewerkstelling. — Ministère de l'Emploi :		
— Rechtstreekse toelagen en contracten. — <i>Subsides et contrats directs</i>	12.100	13.450
Ministerie van Justitie. — Ministère de la Justice :		
— Rechtstreekse toelagen en contracten. — <i>Subsides et contrats directs</i>	4.923	5.832
Ministerie van Sociale Voorzorg. — Ministère de la Prévoyance sociale :		
— Rechtstreekse toelagen en contracten. — <i>Subsides et contrats directs</i>	327	370
Totaal alle Departementen. — <i>Total pour l'ensemble des Départements</i>	273.808	304.948

Nationale Opvoeding.

Het departement van Nationale Opvoeding financiert het belangrijkste deel van de programma's, namelijk 171,6 miljoen frank.

Meer dan 62 miljoen wordt toegekend aan onderzoekseenheden in wetenschappelijke rijksinstellingen. Het grootste deel van de contracten wordt aan universitaire eenheden toegekend. De stichting Born-Bunge ontvangt 6 miljoen frank. De onderzoeksprogramma's voor radiobiologie in het S.C.K. te Mol vereisen 25 miljoen frank.

Volksgezondheid.

Het departement van Volksgezondheid kent een forfaitaire subsidie toe aan de 6 universitaire anti-kankercentra, in totaal 30 miljoen frank.

Het Fonds voor geneeskundig wetenschappelijk onderzoek heeft diverse programma's, uitgevoerd in die centra, op zich genomen in het kader van de verhoogde kredieten van massa 2.

De verschillende contracten en subsidies van het Ministerie van Volksgezondheid dekken vooral uitgaven in verband met de studies tegen luchtbezoedeling, waterbezoedeling, voeding-vergiftiging of over ziekenhuisorganisatie en openbare hygiëne in het algemeen.

Andere departementen.

De kredieten van Landsverdediging worden verdeeld over de wetenschappelijke eenheden van het departement; zij bedragen 45,8 miljoen frank.

Het departement van Arbeid en Tewerkstelling zal 12 miljoen frank besteden voor de statistiek van de actieve bevolking. Voor arbeidsveiligheid, werkgelegenheid en arbeids-hygiëne zal in 1972 in totaal 13,4 miljoen frank voorzien worden voor studiewerk en enquêtes.

De projecten van het ministerieel initiatief beantwoorden in principe aan de behoeften van de Regering en aan opdrachten van openbaar dienstbetoon en nationaal belang.

3. Bijzondere subsidies voor geconcentreerde acties van fundamenteel onderzoek.

Op de buitengewone begroting van de Eerste Minister staat een impulsfonds voor het fundamenteel onderzoek. In 1971 was dit 150 miljoen frank, in 1972 wordt 166,5 miljoen frank voorzien.

Deze kredieten dienen voor de bijzondere steun van bepaalde gebieden van het fundamenteel onderzoek zoals biologie, geneeskunde, deeltjesfysica, astrofysica, scheikunde, enz.

Bij de beslissing van de Ministerraad van 28 mei 1971 werd 146.908.000 frank verdeeld over de verschillende programma's. De aanwending 1972 zal aan het Ministerieel Comité voor Wetenschapsbeleid voorgesteld worden door de Staatssecretaris voor Wetenschapsbeleid, na advies van de Nationale Raad voor Wetenschapsbeleid.

Education nationale.

Le département de l'Education nationale finance la partie la plus importante du programme, soit 171,6 millions de francs.

Si plus de 62 millions sont octroyés aux unités de recherche des établissements scientifiques de l'Etat, la majorité du financement échoit aux unités universitaires. La fondation Born-Bunge reçoit 6 millions de francs. Le programme de recherche radiobiologique du C.E.N. de Mol est doté de 25 millions de francs.

Santé publique.

Le département de la Santé publique octroie un subside forfaitaire aux 6 centres anticancéreux universitaires, soit au total 30 millions de francs.

Le Fonds de la recherche scientifique médicale a repris en charge divers programmes exécutés dans ces centres, dans le cadre des crédits de la masse 2 qui ont été augmentés à cet effet.

Les divers contrats et subsides du Ministère de la Santé publique couvrent surtout les dépenses ayant trait aux études sur la pollution atmosphérique, la pollution des eaux, l'intoxication alimentaire, l'organisation hospitalière et l'hygiène publique en général.

Autres départements.

Les crédits de la Défense nationale se répartissent entre les unités scientifiques du département; ils s'élèvent à 45,8 millions de francs.

Le département du Travail et de l'Emploi affectera 12 millions de francs à la statistique de la population active. On prévoit pour 1972 au total 13,4 millions de francs pour les travaux d'études et les enquêtes en matière de sécurité du travail, d'emploi et d'hygiène du travail.

Les projets d'initiative ministérielle répondent en principe aux besoins du Gouvernement ou à des missions de service public et d'intérêt national.

3. Subsidies spéciaux d'actions de recherche fondamentale concertées.

Le budget extraordinaire du Premier Ministre prévoit un fonds d'impulsion en faveur de la recherche fondamentale. En 1971, il s'élevait à 150 millions de francs; en 1972, il atteint 166,5 millions de francs.

Ces crédits sont prévus à titre d'appui particulier dans certains domaines de la recherche fondamentale, tels que la biologie, la médecine, la physique des particules, l'astrophysique, la chimie, etc.

Par décision du Conseil des Ministres du 28 mai 1971, 146.908.000 francs ont été répartis entre les divers programmes. L'affectation en 1972 sera proposée au Comité ministériel de la politique scientifique par le Secrétaire d'Etat à la politique scientifique, après que le Conseil national de la politique scientifique aura donné son avis.

Kredieten van de Eerste Minister voor research-programma's in fundamentele wetenschappen en voor activiteiten van openbare dienst, in het kader van een nationaal programma.

Crédits du Premier Ministre en faveur des programmes de recherche concernant les sciences fondamentales et les activités de service public, dans le cadre d'un programme national.

(In duizendtallen F. — En milliers de F)

Instelling — <i>Etablissement</i>	Onderwerp — <i>Objet</i>	1971	1972 (vooruit- zichten) — 1972 (prévisions)
Rijksuniversiteit Gent	— Centraal zenuwstelsel. — <i>Système nerveux central</i>	8.565	5.798
	— Fundamenteel structuuronderzoek. — <i>Recherche structurelle fondamentale</i>	14.000	12.579
	— Bodemfysika. — <i>Physique des sols</i>	—	4.548
	— Enzymen. — <i>Les enzymes</i>	—	7.000
Katholieke Universiteit te Leuven	— Kiemvrije dieren. — <i>Animaux stériles</i>	8.598	9.598
	— Polymeren. — <i>Polymères</i>	3.924	7.195
	— Zeolieten. — <i>Zéolites</i>	5.709	6.016
	— Halfgeleiders. — <i>Semi-conducteurs</i>	6.700	6.000
Vrije Universiteit te Brussel	— Kernmagnetische resonantiespectrometer. — <i>Spectromètre à résonance magnétique nucléaire</i>	12.500	—
	— Proteïnen. — <i>Protéines</i>	—	7.000
Rijksuniversitair Centrum Antwerpen	— Hoogspanningselectronenmicroscop. — <i>Microscope électronique de haute tension</i>	7.000	9.000
Simon Stevin Instituut	— Moleculaire variatie en funktie van lipoallergenen. — <i>Variation moléculaire et fonctions des lipoallergènes</i>	5.935	4.544
		72.931	79.278
Université de Liège	— Astrophysica. — <i>Astrophysique</i>	17.900	13.000
	— Compacte cyclotron. — <i>Cyclotron compact</i>	8.300	14.770
Université Catholique de Louvain	— Organisatie van cellen en immunologie bij transplantaties. — <i>Organisation des cellules et immunologie lors des transplantations</i>	19.622	22.093
	— Optimalisatie opleiding. — <i>Formation d'optimalisation</i>	5.605	7.316
Université Libre de Bruxelles	— Nucleaire geneeskunde. — <i>Médecine nucléaire</i>	8.125	10.428
	— Moleculaire biologie. — <i>Biologie moléculaire</i>	7.093	10.838
	— Physiopathologie van ureter. — <i>Physiopathologie de l'uretère</i>	1.432	1.432
	— Herneming Euratom. — <i>Reprise Euratom</i>	4.400	4.400
		72.477	84.277
Beheerskosten N.F.W.O. — <i>Frais de gestion F.N.R.S.</i>		1.500	1.700
Niet geaffecteerd (over te dragen). — <i>Sans affectation (à reporter)</i>		3.092	4.337
Totaal. — <i>Total</i>		150.000	166.500

MASSA 5.

Internationale samenwerking.

De crisis van de instellingen en programma's van de Europese samenwerking blijft bestaan, meer bepaald op nucleair en ruimtegebied. De bijdrage in 1971 bedroeg 892,3 miljoen frank. De groei in 1972 bedraagt slechts 3 pct. Zij is lager dan de stijging van de researchkosten. De voorgestelde begroting weerspiegelt dus een teruggang van internationale samenwerking in wetenschap en technologie.

1. EURATOM.

In 1971 was op de begroting van Economische Zaken een bedrag van 121 miljoen ingeschreven; op de begroting van Financiën 118 miljoen. In totaal worden dus in 1971 239 miljoen voorzien voor de bijdragen Euratom.

De crisis in Euratom is nog niet opgelost en een voorlopig programma van 1 jaar werd eens te meer goedgekeurd door de Raad van Ministers. Het Belgisch aandeel in dat programma 1972 is op 283,5 miljoen frank geraamd. Een bedrag van 123,5 miljoen frank dient voor de Belgische deelname aan gemeenschappelijke acties op gebied van onderzoek voor algemeen dienstbetoon en onderwijs, waaraan alle lidstaten deelnemen. Het bedrag wordt ingeschreven op de begroting van het Ministerie van Financiën.

Een bedrag van 160 miljoen frank dient voor de Belgische deelname, buiten de bijdragen aan aanvullende programma's (programma's waaraan slechts bepaalde lidstaten deelnemen). Dit bedrag wordt ingeschreven op de begroting van het Ministerie van Economische Zaken.

2. C.E.R.N.

De Belgische bijdrage voor de C.E.R.N. te Genève stijgt van 185 miljoen frank in 1971 tot 221,2 miljoen frank in 1972. Dit betekent een vermeerdering van 19,6 pct. Het krediet wordt als volgt verdeeld :

— basisprogramma	169,9 miljoen
— grote versneller van 300 GeV	51,3 miljoen

221,2 miljoen

3. E.L.D.O.-E.S.R.O.

De Belgische bijdrage aan E.L.D.O.-E.S.R.O. daalt van 392 miljoen frank in 1971 tot 317 miljoen frank in 1972. De bijdrage wordt verminderd omdat de overgedragen saldo's van vorige jaren zullen besteed worden.

De begroting 1972 voorziet t.o.v. 1971 :

1° een verhoging van 27 miljoen voor het programma voor de bouw van lanceerraketten (227 miljoen frank);

2° een vermindering van 5,5 miljoen voor de programma's E.S.R.O. (115 miljoen frank);

3° een bedrag van 61 miljoen (+ 21 miljoen) zal voorzien worden voor de Europese programma's praktische toepassingen;

MASSE 5.

La collaboration internationale.

La crise persiste dans les institutions et les programmes de coopération européenne et plus particulièrement dans les domaines nucléaire et spatial. Les contributions belges s'élevaient à 892,3 millions de francs en 1971. La croissance en 1972 n'est que de 3 p.c. Elle est inférieure à l'augmentation du coût de la recherche. Le budget proposé traduit donc un recul de la coopération internationale en science et en technologie.

1. EURATOM.

En 1971, le budget des Affaires économiques prévoyait un montant de 121 millions, celui des Finances, 118 millions. Par conséquent, 239 millions au total étaient prévus en 1971 à titre de contribution Euratom.

La crise qui sévit au sein de l'Euratom n'est pas résolue et le Conseil des Ministres a approuvé une fois de plus un programme provisoire d'un an. La participation belge à ce programme 1972 est évaluée à 283,5 millions de francs, dont 123,5 millions pour la participation belge aux actions communes dans le domaine de la recherche du service public et de l'enseignement, auquel participent tous les Etats membres. Ce montant figure au budget du Ministère des Finances.

Un montant de 160 millions de francs est destiné à la participation belge, en plus des contributions aux programmes complémentaires (programmes auxquels certains Etats membres refusent de participer). Ce montant est inscrit au budget du Ministère des Affaires économiques.

2. C.E.R.N.

La contribution belge au C.E.R.N. de Genève est de 185 millions de francs en 1971. Elle est portée à 221,2 millions de francs en 1972, ce qui représente une augmentation de 19,6 p.c. Ce crédit se répartit comme suit :

— programme de base	169,9 millions
— grand accélérateur de 300 GeV	51,3 millions

221,2 millions

3. E.L.D.O.-E.S.R.O.

La contribution belge à l'E.L.D.O.-E.S.R.O., de 392 millions de francs en 1971, est ramenée à 317 millions en 1972. La contribution est réduite parce qu'on affectera les soldes reportés des années antérieures.

Le budget de 1972 prévoit, par rapport à celui de 1971 :

1° une augmentation de 27 millions en faveur du programme de construction de roquettes de lancement (227 millions de francs);

2° une diminution de 5,5 millions en ce qui concerne les programmes E.S.R.O. (115 millions de francs);

3° un montant de 61 millions (+ 21 millions) sera prévu en faveur des applications pratiques des programmes européens;

4° de bedragen voor nationale acties en controle blijven gelijk (25 miljoen frank).

4. *Instituut Von Karmann voor stromingsdynamica.*

De Belgische bijdrage 1972 voor het Instituut Von Karmann is 17,1 miljoen frank t.o.v. 9 miljoen frank in 1971.

4° les montants destinés aux actions nationales et au contrôle restent inchangés (25 millions de francs);

4. *Institut Von Karmann de dynamique des fluides.*

La contribution belge 1972 à l'Institut Von Karmann est de 17,1 millions de francs, par rapport à 9 millions de francs en 1971.

BIJLAGE II.

ANNEXE II.

Begroting Wetenschapsbeleid 1972.

Budget de la Politique scientifique 1972.

TABLEAUX PAR MASSES ET SOUS-MASSES.

TABELLEN PER MASSA EN SUB-MASSA.

Gewone Begroting.
Masse 1.Budget ordinaire.
Masse 1.

	In 1971 goedgekeurde kredieten — <i>Crédits votés 1971</i>	Begroting 1972 — <i>Budget 1972</i>	Index 72/71 — <i>Indice 72/71</i>	Artikel- nummers — <i>Numéros articles</i>	
S.M. 11 Instellingen Hoger Onderwijs.					S.M. 11 Etablissements Enseignement supé- rieur bénéficiaires.
Nationale Opvoeding (Gemeenschappelijke Sector)	3.494.543	5.292.248	151.4		Education nationale (Secteur commun).
Universiteit te Leuven (K.U.L. + U.C.L.) .	2.126.333	3.216.056	151.2	4402-4403	Université de Louvain (K.U.L. + U.C.L.).
Universiteit te Brussel (V.U.B. + U.L.B.) .	1.368.210	1.813.592	132.6	4401	Université de Bruxelles (U.L.B. + V.U.B.).
Reservemassa Universitaire expansie . .	0	262.600			Masse de réserve Expansion universitaire.
Nationale Opvoeding (Franse Sector) . . .	1.647.901	1.915.873	116.3		Education nationale (Secteur français).
Universitaire Faculteiten Notre-Dame de la Paix Namen	123.363	255.573	207.2	4401	Facultés universitaires Notre-Dame de la Paix à Namur.
Universitaire Faculteit St.-Louis Brussel .	35.887	38.700	107.8	4402	Faculté universitaire Saint-Louis à Bruxelles.
Katholieke Faculteit Bergen	49.345	67.300	136.4	4403	Faculté catholique de Mons.
Polytechnische Faculteit Bergen	197.381	213.100	108.0	4404	Faculté polytechnique de Mons.
Universiteit te Luik	1.241.925	1.341.200	108.0		Université de Liège.
Nationale Opvoeding (Nederlandse Sector) .	1.474.458	1.753.758	118.9		Education nationale (Secteur néerlandais).
Universitaire Faculteit St.-Louis Brussel .	0	28.842		4402	Faculté universitaire Saint-Louis à Bruxelles.
Universitaire Faculteit Sint-Ignatius te Ant- werpen	89.719	204.653	228.1	4401	Faculté universitaire Sint-Ignatius à Anvers.
Instituut Tropische Geneeskunde Ant- werpen	49.345	77.200	156.4	4408	Institut de médecine tropicale Anvers.
Rijksuniversiteit Gent	1.335.394	1.443.063	108.1		Rijksuniversiteit Gent.
S.M. 11 Instellingen Hoger Onderwijs . . .	6.616.902	8.961.879	135.4		S.M. 11 Etablissements Enseignement supé- rieur bénéficiaires.
S.M. 12 Instellingen Hoger Onderwijs.					S.M. 12 Etablissements Enseignement supé- rieur.
Nationale Opvoeding (Gemeenschappelijke Sector)	3.681	4.100	111.4		Education nationale (Secteur commun).
Faculteit der Protestantse Godgeleerdheid .	3.681	4.100	111.4	4405	Faculté de Théologie protestante.
Nationale Opvoeding (Franse Sektor) . . .	271.858	383.986	141.2		Education nationale (Secteur français).
Rijksfaculteit Landbouw Gembloux . . .	111.999	192.889	172.2		Faculté Sciences agronomiques Etat Gem- bloux.
Rijksuniversitaire Centrum Mons	159.859	191.097	119.5		Centre universitaire de l'Etat Mons.
Nationale Opvoeding (Nederlandse Sektor) .	294.239	345.385	117.4		Education nationale (Secteur néerlandais).
Academisch Ziekenhuis - R.U.G.	60.000	60.000	100.0	101	Academisch Ziekenhuis - R.U.G.
Rijksuniversitaire Centrum te Antwerpen (R.U.C.A.)	225.739	275.985	122.3		Centre universitaire de l'Etat Anvers.
Europa-College (Brugge)	8.500	9.400	110.6	3307	Europa-College (Brugge).
S.M. 12 Instellingen Hoger Onderwijs . . .	569.778	733.471	128.7		S.M. 12 Etablissements Enseignement supé- rieur

	In 1971 goedgekeurde kredieten — <i>Crédits votés 1971</i>	Begroting 1972 — <i>Budget 1972</i>	Index 72/71 — <i>Indice 72/71</i>	Artikel- nummers — <i>Numéros articles</i>	
S.M. 13 Instellingen Hoger Onderwijs buiten Nationale Opvoeding.					S.M. 13 Etablissements Enseignement supé- rieur hors Education nationale.
Landsverdediging	177.406	191.885	108.2		Défense nationale.
Koninklijke Militaire School	137.835	148.975	108.1		Ecole royale militaire.
Koninklijke School van de Gezondheids- dienst	8.572	7.861	91.7		Ecole royale du Service de santé.
School voor Militaire Administrateurs . .	4.157	4.546	109.4		Ecole des Administrateurs militaires.
Krijgsschool	26.842	30.503	113.6		Ecole de guerre.
S.M. 13 Instellingen Hoger Onderwijs buiten Nationale Opvoeding	177.406	191.885	108.2		S.M. 13 Etablissements Enseignement supé- rieur hors Education nationale.
S.M. 14 Diverse kredieten Nationale Opvoe- ding.					S.M. 14 Crédits divers Education nationale.
Nationale Opvoeding (Gemeenschappelijke Sektor)	150.159	171.550	114.2		Education Nationale (Secteur commun).
Universitair Solidariteitscomité	100	100	100.0	3306	Comité universitaire de solidarité.
Stichting Biermans-Lapôtre	1.000	1.000	100.0	3307	Fondation Biermans-Lapôtre.
Sociale subsidies Hoger Onderwijs . . .	147.809	169.100	114.4	103	Subventions sociales Enseignement supé- rieur.
Administratie voor het Hoger Onderwijs .	1.250	1.350	108.0	1203	Administration de l'Enseignement supérieur.
Nationale Opvoeding (Franse Sektor) . .	77.508	93.775	121.0		Education nationale (Secteur français).
Sociale subsidies Hoger Onderwijs . . .	64.763	81.300	125.5	103	Subventions sociales Enseignement supé- rieur.
Reisbeurzen, wedstrijden, jury's	12.020	11.550	96.1		Bourses de voyages, concours, jurys.
Administratie voor het Hoger Onderwijs .	125	125	100.0	1203	Administration de l'Enseignement supérieur.
Speciale graden	600	800	133.3	3305	Grades spéciaux.
Nationale Opvoeding (Nederlandse Sektor) .	76.488	87.175	114.0		Education nationale (Secteur néerlandais).
Sociale subsidies Hoger Onderwijs . . .	63.743	74.700	117.2	103	Subventions sociales Enseignement supé- rieur.
Reisbeurzen, wedstrijden, jury's	12.020	11.550	96.1		Bourses de voyages, concours, jurys.
Administratie voor het Hoger Onderwijs .	125	125	100.0	1203	Administration de l'Enseignement supérieur.
Speciale graden	600	800	133.3	3310	Grades spéciaux.
S.M. 14 Diverse kredieten Nationale Opvoe- ding	304.155	352.500	115.9		S.M. 14 Crédits divers Education nationale.
M. 1 Direkte financiering Instellingen Hoger Onderwijs	7.668.241	10.239.735	133.5		M. 1 Financement direct Etablissements Enseignement supérieur.

	In 1971 goedgekeurde kredieten — <i>Crédits votés 1971</i>	Begroting 1972 — <i>Budget 1972</i>	Index 72/71 — <i>Indice 72/71</i>	Artikel- nummers — <i>Numéros articles</i>	
S.M. 21 N.F.W.O.					S.M. 21 F.N.R.S.
Nationale Opvoeding (Gemeenschappelijke Sektor)	224.247	346.941	154.7		Education nationale (Secteur commun).
N.F.W.O.	224.247	346.941	154.7	4101	F.N.R.S.
Nationale Opvoeding (Nederlandse Sektor)	32.700	64.768	198.1		Education nationale (Secteur néerlandais).
N.F.W.O.	32.700	64.768	198.1	4101	F.N.R.S.
S.M. 21 N.F.W.O.	256.947	411.709	160.2		S.M. 21 F.N.R.S.
S.M. 22 Fondsen beheerd door N.F.W.O.					S.M. 22 Fonds gérés par le F.N.R.S.
Nationale Opvoeding (Gemeenschappelijke Sektor)	170.000	195.000	114.7		Education nationale (Secteur commun).
F.F.C.O. — Initiatief navorsers	170.000	195.000	114.7	4102	F.R.F.C. — Initiative chercheurs.
Ekonomische Zaken en Energie	160.000	196.500	122.8		Affaires économiques et Energie.
Interuniversitair Instituut voor Kernwet- schappen.	160.000	196.500	122.8	4105-6103	Institut interuniversitaire des Sciences nucléaires.
Eerste-Minister	27.403	71.620	261.4		Premier Ministre.
Vlaamse achterstand drie fondsen	27.403	71.620	261.4		Réserve retard flamand trois fonds.
Volksgezondheid	120.000	161.200	134.3		Santé publique.
Fonds voor Geneeskundige Wetenschap- pelijk onderzoek	120.000	161.200	134.3	1254	Fonds Recherche scientifique médicale.
S.M. 22 Fondsen beheerd door N.F.W.O.	477.403	624.320	130.8		S.M. 22 Fonds gérés par le F.N.R.S.
M. 2 Indirekte financiering niet-georiënteerd onderzoek	734.350	1.036.029	141.1		M. 2 Financement indirect recherche non orientée.

Masse 3.

Masse 3.

	In 1971 goedgekeurde kredieten — <i>Crédits votés 1971</i>	Begroting 1972 — <i>Budget 1972</i>	Index 72/71 — <i>Indice 72/71</i>	Artikel- nummers — <i>Numéros articles</i>	
S.M. 31 Wetenschappelijke Rijksinstellingen.					S.M. 31 Etablissements scientifiques de l'Etat.
Ekonomische Zaken en Energie	25.843	27.043	104.6		Affaires économiques et Energie.
Centraal laboratorium	10.875	11.250	103.4		Laboratoire central.
Dienst van het ijkwezen	14.968	15.793	105.5		Service de la métrologie.
Landbouw	308.291	351.758	114.1		Agriculture.
Centrale diensten — Landbouwonderzoek .	6.816	8.408	123.4		Service central — Recherche agronomique.
Centrum Landbouwkundig Onderzoek Gembloux	107.135	118.497	110.6		Centre de Recherche agronomique de l'Etat à Gembloux.
Centrum Landbouwkundig Onderzoek Gent	93.593	104.712	111.9		Centre de Recherche agronomique de l'Etat à Gand.
Instituut voor Scheikundige Opzoekingen .	19.396	21.224	109.4		Institut de Recherches chimiques.
Nationaal Instituut Diergeneeskundig Onderzoek	30.856	33.774	109.5		Institut national de Recherches vétérinaires.
Proefstation van waters en bossen	7.899	8.696	110.1		Station de recherche des eaux et forêts.
Landbouw-Economisch Instituut	42.596	56.447	132.5		Institut économique agricole.
Openbare Werken	61.239	63.510	103.7		Travaux publics.
Dienst voor Waterbouwkundige Opzoe- kingen	7.194	9.144	127.1		Service d'études hydrologiques.
Waterbouwkundig Laboratorium Borger- hout	54.045	54.366	100.6		Laboratoire de recherche hydraulique Bor- gerhout.
S.M. 31 Wetenschappelijke Rijksinstellingen .	395.373	442.311	111.9		S.M. 31 Etablissements scientifiques de l'Etat.
S.M. 32 Subsidies/Kontrakten rechtstreeks Departementen.					S.M. 32 Subsidies/Contrats directs des Départements.
Ekonomische Zaken en Energie	20.000	70.000	350.0		Affaires économiques et Energie.
Radio-elementen te Charleroi	20.000	70.000	350.0	4105	Radio-éléments Charleroi.
Landbouw	101.983	91.337	89.6		Agriculture.
Werkgroepen Ministerie van Landbouw .	65.900	72.770	110.4	1240	Groepes de travail (Ministère de l'Agricul- ture).
Toelagen vrije stations Ministerie van Land- bouw	1.388	1.532	110.4	3240	Subventions aux stations libres (Ministère Agriculture).
Werkgroepen waters en bossen	1.345	1.460	108.6	1261	Groupe de travail eaux et forêts.
Kontrakten L.E.I.	33.000	15.200	46.1	1270	Contrats I.E.A.
Verliezen proeven landbouw	350	375	107.1	3242	Indemnisation pertes sur recherches agri- culture.
S.M. 32 Subsidies/Kontrakten rechtstreeks Departementen	121.983	161.337	132.3		S.M. 32 Subsidies/Contrats directs des Départements.
S.M. 33 Technologie Herverdelingsfonds + prototype.					S.M. 33 Fonds de répartition technologie + prototype.
Ekonomische Zaken en Energie	624.000	832.000	133.3		Affaires économiques et Energie.
Belgische Dienst opvoering produktiviteit .	16.000	22.000	137.5	4107	Office belge accroissement productivité.
I.W.O.N.L./Industrie	608.000	810.000	133.2	4101	I.R.S.I.A./Industrie.

	In 1971 goedgekeurde kredieten — <i>Crédits votés 1971</i>	Begroting 1972 — <i>Budget 1972</i>	Index 72/71 — <i>Indice 72/71</i>	Artikel- nummers <i>Numéros articles</i>	
Landbouw	198.022	229.143	115.7		Agriculture.
I.W.O.N.L./Landbouw	198.022	229.143	115.7	4140	I.R.S.I.A./Agriculture.
S.M. 33 Technologie Herverdelingsfonds + prototype	822.022	1.061.143	129.1		S.M. 33 Fonds de répartition technologie + prototype.
S.M. 34 Instellingen assimileerbaar met W.I.S.					S.M. 34 Instituts assimilables aux E.S.E.
Ekonomische Zaken en Energie	797.800	930.500	116.6		Affaires économiques et Energie.
Nationaal Instituut Extraktiebedrijven - I.N.I.E.X.	51.000	60.000	117.6	4104	Institut national industries extractives - I.N.I.E.X.
Belgisch Instituut voor Normalisatie	10.800	14.500	134.3	3201	Institut belge de normalisation.
Studiecentrum voor kernenergie	734.000	854.000	116.3	4105-4106	Centre d'étude de l'énergie nucléaire.
Belgisch Houtcentrum	2.000	2.000	100.0	3202	Centre belge du bois.
S.M. 34 Instellingen assimileerbaar met W.I.S.	797.800	930.500	116.6		S.M. 34 Institutions assimilables aux E.S.E.
M. 3 Wetenschappelijke activiteiten Industrie- of Landbouwfinaaliteit.	2.137.178	2.595.291	121.4		M. 3 Activités scientifiques finalité indus- trielle ou agricole.

Masse 4.

	In 1971 goedgekeurde kredieten — <i>Crédits votés 1971</i>	Begroting 1972 — <i>Budget 1972</i>	Index 72/71 — <i>Indice 72/71</i>	Artikel- nummers — <i>Numéros articles</i>	
S.M. 41 Wetenschappelijke Rijksinstellingen.					S.M. 41 Etablissements scientifiques de l'Etat.
Nationale Opvoeding (Gemeenschappelijke Sektor)	586.946	607.887	103.6		Education nationale (Secteur commun).
Koninklijke Bibliotheek	177.982	186.345	104.7		Bibliothèque royale.
Koninklijke Sterrewacht	44.221	47.748	108.0		Observatoire royal.
Koninklijk Meteorologisch Instituut	100.418	112.033	111.6		Institut royal météorologique.
Koninklijk Instituut voor Natuurweten- schappen	78.465	82.247	104.8		Institut royal des sciences naturelles.
Koninklijk Museum voor Midden-Afrika	61.747	64.528	104.5		Musée royal de l'Afrique centrale.
Algemeen Rijksarchief	61.459	67.557	109.9		Archives générales du Royaume.
Nationaal Centrum Stoffen microbische oorsprong	5.152	5.345	103.7		Centre national substances origine micro- bienne.
Belgisch Instituut voor Ruimte-Aëronomie. Koninklijke Academie voor Overzeese Wetenschappen	32.669	34.777	106.5	103	Institut d'Aéronomie spatiale de Belgique. Académie royale des sciences d'Outre-Mer.
Koninklijke Commissie voor Geschiedenis	2.750	2.750	100.0	1201-1203	Commission royale d'histoire.
Commissie voor de Nationale Biografie	943	1.143	121.2		Commission de la Biographie nationale.
Koninklijke Commissie Toponymie en Dia- lectologie	760	795	104.6		Commission royale de toponymie et dia- lectologie.
Historisch Instituut te Rome	133	133	100.0		Institut historique belge de Rome.
Nationale Commissie Middeleeuws-Latijns woordenboek	1.197	1.626	135.8	1201	Commission nationale dictionnaire latin médiéval.
Nieuwe initiatieven Nationale Opvoeding	500	500	100.0		Initiatives nouvelles Education nationale.
	18.550	0	0.0		
Kultuur (Gemeenschappelijke Sektor)	124.110	136.337	109.9		Culture (Section commune).
Koninklijk Instituut voor het Kunstpatrimo- nium	37.346	40.200	107.6		Institut royal patrimoine artistique.
Nationale Dienst voor Opgravingen	9.595	10.692	111.4		Service national des fouilles.
Koninklijke Musea voor Kunst en Geschie- denis	44.484	49.171	110.5		Musées royaux d'art et d'histoire.
Koninklijke Musea voor Schone Kunsten van België	32.685	36.274	111.0		Musées royaux des Beaux-Arts de Belgique.
Kultuur (Nederlandstalige Sektor).					Culture (Section néerlandaise).
Koninklijke Museum voor Schone Kunsten Antwerpen	18.739	18.840	100.5		Musée royal des Beaux-Arts Anvers.
Koninklijke Vlaamse Academie voor Taal en Letterkunde	2.373	2.434	102.6		Académie royale flamande de langue et de littérature.
Kultuur (Franstalige Sektor)	19.398	20.429	105.3		Culture (Section française).
Museum van Mariemont	16.017	16.905	105.5		Musée de Mariemont.
Koninklijke Academie voor Franse Taal en Letterkunde	2.820	2.889	102.4	1103	Académie royale de langue et de littérature française.
Centrale Administratie - Ministerie Cultuur	561	635	113.2		Administration centrale - Ministère Culture.
Ekonomische Zaken en Energie	10.164	10.977	108.0		Affaires économiques et Energie.
Aardkundige Dienst van België	10.164	10.977	108.0		Service géologique de Belgique.
Landsverdediging	211.100	204.484	96.9		Défense nationale.
Centrum voor onderzoek inzake defensie	86.079	82.270	95.6		Centre de recherche pour la défense.
Centrum onderzoek menselijke factoren- L.V.D.	7.722	7.244	93.8		Centre recherche facteurs humains C.R.F.H.
Koninklijk Museum Leger en Krijgsgeschie- denis	10.267	10.961	106.8		Musée royal de l'Armée et Histoire mili- taire.
Militair Geografisch Instituut	107.032	104.009	97.2		Institut géographique militaire.

	In 1971 goedgekeurde kredieten — <i>Crédits votés 1971</i>	Begroting 1972 — <i>Budget 1972</i>	Index 72/71 — <i>Indice 72/71</i>	Artikel- nummers — <i>Numéros articles</i>	
Landbouw	48.369	53.274	110.1		Agriculture.
Nationale Plantentuin van België	48.369	53.274	110.1		Jardin botanique national.
Volksgezondheid	107.435	142.743	132.9		Santé publique.
Instituut Hygiëne en Epidemiologie . .	90.795	109.000	120.1		Institut d'hygiène et d'épidémiologie.
Inspectie van de luchtbevoeding	3.000	19.500	650.0	7403	Inspection de la pollution atmosphérique
Akademies Geneeskunde	8.640	8.743	101.2		Académies de médecine.
Interministeriële Commissie voor het Water	5.000	5.500	110.0	1258	Commission interministérielle de l'eau.
Gezin	11.593	14.934	128.8		Famille.
Centrum Bevolkings- en Gezinsstudien .	11.593	14.934	128.8		Centre d'étude de la population et famille.
Nationale Opvoeding (Franse Sektor) . .	16.524	17.486	105.8		Education nationale (Secteur français).
Koninklijke Akademie voor Wetenschap- pen, Letteren en Schone Kunsten van België	16.524	17.486	105.8		Académie royale des Sciences, Lettres et et Beaux-Arts de Belgique.
Nationale Opvoeding (Nederlandse Sektor) .	6.538	7.081	108.3		Education nationale (Secteur néerlandais).
Koninklijke Vlaamse Akademie voor Weten- schappen, Letteren en Schone Kunsten . .	6.538	7.081	108.3		Académie royale flamande de Sciences, Lettres et Beaux-Arts.
S.M. 41 Wetenschappelijke Rijksinstellingen.	1.163.289	1.236.906	106.3		S.M. 41 Etablissements scientifiques de l'Etat.
S.M. 42 Subsidies/Kontrakten rechtstreeks Departementen.					S.M. 42 Subsidies/Contrats directs des Départe- tements.
Nationale Opvoeding (Gemeenschappelijke Sektor)	155.710	165.558	106.3		Education nationale (Secteur commun).
F.F.C.O. - Ministerieel initiatief	78.950	88.168	111.7	4102	F.R.F.C. - Initiative ministérielle.
Radiobiologie S.C.K.	23.000	25.000	108.7	4102	Radiobiologie C.E.N.-S.C.K.
Centrum Butare	7.930	9.710	122.4	102	Centre Butare.
Centrum Historisch Onderzoek Tweede Wereldoorlog	7.280	7.280	100.0	3315	Centre recherche histoire deuxième guerre mondiale.
Programmatie Fundamenteel Onderzoek in Wetenschappelijke Instellingen	38.550	35.400	91.8	4102	Programmation recherche fondamentale Etablissements scientifiques.
Kultuur (Gemeenschappelijke Sektor) . .	700	700	100.0		Culture (Section commune).
Gemeentelijke Instellingen in Brabant . .	700	700	100.0	102	Etablissements communaux en Brabant.
Landsverdediging	21.466	45.877	213.7		Défense nationale.
Comité Coördinatie Wetenschappelijk Werk Landsverdediging	21.466	45.877	213.7		Comité Coordination activités scientifiques Défense nationale.
Volksgezondheid	553.770	566.161	102.2		Santé publique.
Rechtstreekse toelagen Volksgezondheid .	18.282	22.000	120.3	1251	Contrats et subventions directes (Santé publique).
Studie radioactieve besmetting voeding- ketting	800	1.900	237.5	1251	Etude contamination radioactive chaîne alimentaire.
Toelagen Universitaire Antikankercentra .	45.000	30.000	66.7	1255	Subventions aux centres anti-cancéreux universitaires.
Toelagen aan Universitaire Ziekenhuizen .	482.188	500.000	103.7	3351	Subventions aux hôpitaux universitaires
Kontrolle oppervlaktewater-afvalwaters. .	2.900	3.261	112.4	1253	Contrôle eaux surface et épurations eaux usées.
Bestrijding luchtverontreiniging	4.600	9.000	195.7	1256	Lutte contre pollution atmosphérique.
Binnenlandse Zaken	1.000	1.000	100.0		Intérieur.
Rechtstreekse toelagen Binnenlandse Zaken	1.000	1.000	100.0	3309	Subventions directes et contrats (Affaires intérieures).

	In 1971 goedgekeurde kredieten — <i>Crédits votés 1971</i>	Begroting 1972 — <i>Budget 1972</i>	Index 72/71 — <i>Indice 72/71</i>	Artikel- nummers — <i>Numéros articles</i>	
Arbeid en Tewerkstelling	12.100	13.450	111.2		Travail et Emploi.
Administratie van de Arbeidshygiëne . .	275	350	127.3	1222-3201	Administration de l'hygiène du travail.
Administratie van de Werkgelegenheid .	11.575	12.800	110.6	1201	Administration de l'Emploi.
Administratie Arbeidsveiligheid	250	300	120.0	1201	Administration Sécurité travail.
Justitie	4.923	5.832	118.5		Justice.
Rechtstreekse toelagen (Departement Justi- tie)	4.923	5.832	118.5	3308-3311	Subventions directes et contrats (Département Justice).
Sociale Voorzorg	327	370	113.1		Prévoyance sociale.
Rechtstreekse toelagen Sociale Voorzorg .	327	370	113.1	1201	Subventions directes et contrats Prévoyance sociale.
Nationale Opvoeding (Nederlandse Sektor) .	6.000	6.000	100.0		Education nationale (Secteur néerlandais).
Born-Bunge Stichting	6.000	6.000	100.0	3311	Fondation Borne-Bunge.
S.M. 42 Subsidies/Kontrakten rechtstreeks Departementen	755.996	804.948	106.5		S.M. 42 Subsidies/Contrats directs des Départements.
S.M. Publikatie opvoedkundige aktualiteiten, diverse activiteiten.					S.M. Publication missions éducatives, activités diverses.
Nationale Opvoeding (Gemeenschappelijke Sektor)	26.307	32.177	122.3		Education nationale (Secteur commun).
Diverse Nationale Opvoeding	200	100	50.0	1212	Divers Education nationale.
Prijzen Nationale Opvoeding	427	877	205.4		Prix Education nationale.
Toelagen aan jonge vorsers en studenten .	1.130	1.200	106.2	3304	Subventions aux jeunes chercheurs et étudiants.
Buitenlandse navorsers	500	500	100.0	3305	Chercheurs étrangers.
Colloquia en kongressen	4.000	4.000	100.0	3306	Colloques et congrès.
Toelagen aan wetenschappelijke universi- taire verenigingen	800	900	112.5	3307	Subventions à des associations scientifiques et universitaires.
Verspreiding wetenschappelijke kennis .	4.450	4.800	107.9	3309	Diffusion connaissances scientifiques.
Werkopdrachten in het buitenland . . .	800	3.700	462.5	1220	Missions de travail à l'étranger.
Toelage patrimoniale Wetenschappelijke Rijksinstellingen	3.500	4.700	134.3	3314	Subvention patrimoniale Etablissements scientifiques de l'Etat (E.S.E.).
Belgisch Nationaal Comité Internationaal geofysische samenwerking	2.500	2.500	100.0	3308	Comité national belge coopération géophysique internationale.
Internationale activiteiten Wetenschapsbe- leid	7.000	8.500	121.4	101	Activités internationales Politique scientifique.
Toelagen Planetarium	1.000	400	40.0	4109	Subventions Planétarium.
Kultuur (Gemeenschappelijke Sektor) . .	2.100	2.400	114.3		Culture (Secteur commun).
Repertorium van kunstschaten	2.000	2.300	115.0	1244	Répertoire des trésors artistiques.
Egyptologisch Fonds Koningin Elisabeth .	100	100	100.0	3320	Fondation égyptologique Reine Elisabeth.
Kultuur (Nederlandstalige Sektor) . . .	13.355	13.250	99.2		Culture (Secteur néerlandais).
Rijksmuseum - Edukatieve aktie	350	300	85.7	3362	Musées Etat - Action éducative.
Aankoop van kunstwerken	2.175	2.150	98.9	1262-7480	Acquisitions œuvres d'art.
Toelagen Oudheidkunde en Kunstpatri- monium	350	400	114.3	3364	Subventions Archéologie et Patrimoine artistique.
Provinciale Instellingen	9.000	9.000	100.0	102	Organismes provinciaux.
Nationaal Fonds voor Letterkunde . . .	1.480	1.400	94.6	3361	Fonds national de la littérature.

	In 1971 goedgekeurde kredieten — <i>Crédits votés 1971</i>	Begroting 1972 — <i>Budget 1972</i>	Index 72/71 — <i>Indice 72/71</i>	Artikel- nummers — <i>Numéros articles</i>	
Kultuur (Franstalige Sektor)	9.300	11.825	127.2		Culture (Section française).
Musée de la Vie Wallonne	250	250	100.0	3329	Musée de la Vie Wallonne.
Diverse (Ministerie Cultuur)	100	125	125.0	1241	Divers (Ministère de la Culture).
Rijksmusea - Edukatieve aktie	500	800	160.0	3328	Musées Etat - Action éducative.
Aankoop van kunstwerken	300	400	133.3	7482	Acquisitions œuvres d'art.
Toelagen Oudheidkunde en Kunstpatri- monium	900	1.000	111.1	3327	Subventions Archéologie et Patrimoine artistique.
Provinciale Instellingen	5.800	7.800	134.5	102	Organismes provinciaux.
Nationaal Fonds voor Letterkunde	1.450	1.450	100.0	3326	Fonds national de la littérature.
Landbouw	20	20	100.0		Agriculture.
Bestuur Landbouwkundig Onderzoek . . .	20	20	100.0	3241	Administration de la Recherche agrono- mique.
Nationale Opvoeding (Franse Sektor) . .	8.010	10.505	131.1		Education nationale (Secteur français).
Toelagen aan jonge vorsers en studenten .	2.010	2.750	136.8	3304	Subventions aux jeunes chercheurs et étu- diants.
Toelagen aan Wetenschappelijke Universi- taire Verenigingen	550	630	114.5	3307	Subventions à des Associations scientifiques et universitaires.
Verspreiding wetenschappelijke kennis .	1.750	1.975	112.9	3309	Diffusion connaissances scientifiques.
Toelagen Patrimoniale Wetenschappelijke Rijksinstellingen	3.250	3.200	98.5	3314	Subventions patrimoniales Etablissements scientifiques de l'Etat (E.S.E.).
Reizen in het buitenland	450	700	155.6	104	Voyages à l'étranger.
Interuniversitair Centrum Permanente vorm- ming Charleroi	0	1.250		3316	Centre interuniversitaire Formation perma- nente Charleroi.
Nationale Opvoeding (Nederlandse Sektor) .	12.850	14.300	111.3		Education nationale (Secteur néerlandais).
Toelagen aan jonge vorsers en studenten .	2.010	2.750	136.8	3304	Subventions aux jeunes chercheurs et étu- diants.
Toelagen aan Wetenschappelijke Universi- taire Verenigingen	550	600	109.1	3307	Subventions à des Associations scientifiques et universitaires.
Verspreiding wetenschappelijke kennis .	1.540	1.750	113.6	3309	Diffusion connaissances scientifiques.
Toelagen Patrimoniale Wetenschappelijke Rijksinstellingen	2.300	2.500	108.7	3314	Subventions patrimoniales Etablissements scientifiques de l'Etat (E.S.E.).
Reizen in het buitenland	450	700	155.6	104	Voyages à l'étranger.
Koninklijke Maatschappij voor Dierkunde te Antwerpen	6.000	6.000	100.0	3310	Société royale de zoologie à Anvers.
S.M. 43 Publikaties Opvoedkundige Aktivi- teiten, diverse activiteiten	71.942	84.477	117.4		S.M. 43 Publications Missions éducatives, activités diverses.
M. 4. Wetenschappelijke Activiteiten Open- bare dienstbetoon en algemeen nut . . .	1.991.227	2.126.331	106.8		M. 4 Activités scientifiques Service public et intérêt général.

Masse 5.

Masse 5.

	In 1971 goedgekeurde kredieten — <i>Crédits votés 1971</i>	Begroting 1972 — <i>Budget 1972</i>	Index 72/71 — <i>Indice 72/71</i>	Artikel- nummers — <i>Numéros articles</i>	
S.M. 51 Bijdragen aan Internationale Organisaties.					S.M. 51 Contribution aux Organisations internationales.
Nationale Opvoeding (Gemeenschappelijke Sektor)	25.000	34.750	139.0		Education nationale (Secteur commun).
Toelage Internationaal Instituut voor Wetenschappelijk Onderzoek	25.000	34.750	139.0	3401-3402	Subvention Institut international Recherche scientifique.
Kultuur (Gemeenschappelijke Sektor)	435	0	0.0		Culture (Secteur commun).
U.N.E.S.C.O.	145	0	0.0	3403	U.N.E.S.C.O.
Congressen en colloquia	270	0	0.0	3402	Congrès et colloques.
Internationaal Instituut Bewaring van Voorwerpen	20	0	0.0	3404	Institut international Conservation objets.
Kultuur (Frantalg Sector)	360	360	100.0		Culture (Secteur française).
Internationale Raad voor Monumenten en Landschappen	360	360	100.0	3401	Conseil international des Monuments et Sites
Ekonomische Zaken en Energie	306.888	382.173	124.5		Affaires économiques et Energie.
EURATOM	121.000	160.000	132.2	5301	EURATOM.
C.E.R.N.	185.000	212.200	119.6	3405	C.E.R.N.
Internationaal Bureau voor Maten en Gewichten	770	850	110.4	3402	Bureau international des poids et mesures.
Internationale Vereniging voor Meelscheikunde	25	25	100.0	3404	Société internationale de chimie céréalière.
Commissie van de Aardkundige Wereldkaart	8	8	100.0	3401	Commission de la Carte géologique du monde.
Internationaal Comité voor Wettelijk Ijkwezen	85	90	105.9	3403	Comité international de métrologie légale.
Landsverdediging	54	0	0.0		Défense nationale.
Internationaal Comité Militaire Genees- en Artsenijbereidkunde	10	0	0.0	3401	Comité international de médecine et pharmacie militaire.
Europese organisatie Experimentele Fotogrammetrische Studiën	37	0	0.0	3402	Organisation européenne d'étude photogramétrique expérimentale.
Internationale Cartografische Vereniging	7	0	0.0	3410	Association cartographique internationale.
Landbouw	737	751	101.9		Agriculture.
Internationale Raad voor het onderzoek der zee	375	375	100.0	3481	Conseil international exploration de la mer
Europese Organisatie voor Bescherming van planten	304	318	104.6	3481	Organisation européenne pour la protection des plantes.
Société internationale de la science horticole	30	30	100.0	3481	Société internationale de la science horticole.
International Association on Mechanics of Field Experiments	28	28	100.0	3481	International Association on Mechanics of Field Experiments.
Eerste Minister	392.000	317.000	80.9		Premier Ministre.
E.L.D.O.-E.S.R.O..	392.000	317.000	80.9	101	E.L.D.O.-E.S.R.O.
Volksgezondheid	9.100	9.000	98.9		Santé publique.
Contributie Internationaal Kankercentrum te Lyon	9.100	9.000	98.9	3450	Contribution Centre international Recherche cancer à Lyon.

	In 1971 goedgekeurde kredieten — <i>Crédits votés 1971</i>	Begroting 1972 — <i>Budget 1972</i>	Index 72/71 — <i>Indice 72/71</i>	Artikel- nummers — <i>Numéros articles</i>	
Buitenlandse Zaken	28.455	30.575	105.7		Affaires étrangères.
N.A.T.O.	7.450	7.425	99.7	3401	O.T.A.N.
O.E.S.O.	13.855	14.280	103.1	3403	O.E.C.D.
A.I.E.A.	7.150	8.870	124.1	3403	A.I.E.A.
Verkeerswezen	9.002	17.056	189.5		Communications.
Von Karmann Institute Fluid Dynamics .	9.002	17.056	189.5		Institut Von Karmann Dynamique des fluides.
Financiën	118.000	123.500	104.7		Finances.
EURATOM	118.000	123.500	104.7	3402	EURATOM.
S.M. 51 Bijdragen aan Internationale Orga- nisaties	890.031	915.165	102.8		S.M. 51 Contributions aux Organisations internationales.
M. 5 Bijdragen aan Internationale Organisa- ties	890.031	915.165	102.8		M. 5 Contributions aux Organisations inter- nationales.
S.M. 61 Financiële Transferten.					S.M. 61 Transferts financiers.
Nationale Opvoeding (Gemeenschappelijke Sektor)	612.522	457.300	74.7		Education nationale (Secteur commun).
Toelagen aan de A.L.S.K. voor bouwlenin- gen	537.522	382.300	71.1		Subventions C.G.E.R. prêts à la construc- tion.
Toelagen pensioenen U.L.B.-V.U.B.-K.U.L.- U.C.L.	75.000	75.000	100.0	4404	Subventions pensions U.L.B.-V.U.B.-K.U.L.- U.C.L.
Nationale Opvoeding (Franse Sektor) . .	113.420	79.400	70.0		Education nationale (Secteur français).
Toelagen aan de A.L.S.K. voor bouwlenin- gen	113.420	79.400	70.0	103	Subventions C.G.E.R. prêts à la construc- tion.
Nationale Opvoeding (Nederlandse Sektor)	49.058	34.800	70.9		Education nationale (Secteur néerlandais).
Toelagen aan de A.L.S.K. voor bouwlenin- gen	49.058	34.800	70.9	103	Subventions C.G.E.R. prêts de construc- tion.
S.M. 61 Financiële Transferten	775.000	571.500	73.7		S.M. 61 Transferts financiers.
M. 6 Financiële Transferten	775.000	571.500	73.7		M. 6 Transferts financiers.
Totaal Budget	14.196.027	17.484.051	123.2		Total Budget.

Buitengewone Begroting.

Budget extraordinaire

Masse 3.

Masse 3.

	In 1971 goedgekeurde kredieten — <i>Crédits votés 1971</i>	Begroting 1972 — <i>Budget 1972</i>	Index 72/71 — <i>Indice 72/71</i>	Artikel- nummers — <i>Numéros articles</i>	
S.M. 33 Technologisch Herverdelingsfonds + Prototypes.					S.M. 33 Fonds de répartition technologique + Prototypes.
Ekonomische Zaken en Energie	745.000	500.000	67.1		Affaires économiques et Energie.
Prototypes	745.000	500.000	67.1	8101	Prototypes.
Eerste Minister	260.000	280.800	108.0		Premier Ministre.
Regeringsimpulsie Technologisch Onder- zoek	260.000	280.800	108.0	101	Impulsion gouvernementale recherche tech- nologique.
S.M. 33 Technologisch Herverdelingsfonds + Prototypes	1.005.000	780.800	77.7		S.M. 33 Fonds de répartition technologique + Prototypes.
S.M. 34 Instellingen assimileerbaar met W.I.S.					S.M. 34 Instituts assimilables aux E.S.E.
Ekonomische Zaken en Energie	161.900	161.800	99.9		Affaires économiques et Energie.
Studiecentrum voor Kernenergie.	161.900	161.800	99.9	6101-6102	Centre d'étude de l'Energie nucléaire.
S.M. 34 Instellingen assimileerbaar met W.I.S.	161.900	161.800	99.9		S.M. 34 Instituts assimilables aux E.S.E.
M. 3 Wetenschappelijke Aktie Industrie- of Landbouwfinaaliteit	1.166.900	942.600	80.8		M. 3 Action scientifique finalité industrielle ou agricole.

Masse 4.

Masse 4.

	In 1971 goedgekeurde kredieten — <i>Crédits votés 1971</i>	Begroting 1972 — <i>Budget 1972</i>	Index 72/71 — <i>Indice 72/71</i>	Artikel- nummers — <i>Numéros articles</i>	
S.M. 41 Wetenschappelijke Rijksinstellingen.					S.M. 41 Etablissements scientifiques de l'Etat.
Ekonomische Zaken en Energie	20.000	20.000	100.0		Affaires économiques et Energie.
Aardkundige dienst van België	20.000	20.000	100.0	1201	Service géologique de Belgique.
S.M. 41 Wetenschappelijke Rijksinstellingen	20.000	20.000	100.0		S.M. 41 Etablissements scientifiques de l'Etat.
S.M. 42 Subsidies/Kontributies rechtstreeks Departementen					S.M. 42 Subsidies/Contributions directs des Départements.
Eerste Minister	150.000	166.500	111.0		Premier Ministre.
Regeringsimpuls Fundamenteel Onderzoek	150.000	166.500	111.0	102	Impulsion gouvernementale Recherche fon- damentale.
S.M. 42 Subsidies/Kontributies rechtstreeks Departementen	150.000	166.500	111.0		S.M. 42 Subsidies/Contributions directs des Départements.
M. 4 Wetenschappelijke Aktie Openbaar Dienstbetoon + Algemeen Nut	170.000	186.500	109.7		M. 4 Action scientifique Service public et intérêt général.
Totaal Budget	1.336.900	1.129.100	84.5		Total Budget.

BIJLAGE III.

ANNEXE III.

Begroting wetenschapsbeleid 1972.

Budget de la politique scientifique 1972.

TABELLEN PER DEPARTEMENT.

TABLEAUX PAR DEPARTEMENT.

Gewone Begroting.

Budget ordinaire.

	In 1971 goedgekeurde kredieten — Crédits votés en 1971	Begroting 1972 — Budget 1972	Index 72/71 — Indice 72/71	Artikel- nummers — Numéros articles	
Departement - Post. Nationale Opvoeding (Gemeenschappelijke Sektor).					Département - Poste. Education nationale (Secteur commun).
Koninklijke Bibliotheek	177.982	186.345	104.7		Bibliothèque royale.
Koninklijke Sterrewacht	44.221	47.748	108.0		Observatoire royal.
Koninklijk Meteorologisch Instituut	100.418	112.033	111.6		Institut royal météorologique.
Koninklijk Instituut voor Natuurweten- schappen	78.465	82.247	104.8		Institut royal des Sciences naturelles.
Koninklijk Museum voor Midden-Afrika	61.747	64.528	104.5		Musée royal de l'Afrique centrale.
Algemeen Rijksarchief	61.459	67.557	109.9		Archives générales du Royaume.
Nationale Centrum stoffen microbische oorsprong	5.152	5.345	103.7		Centre national substances origine micro- bienne.
Belgisch Instituut voor Ruimte-Aëronomie. Koninklijke Academie voor Overzeese Wetenschappen	32.669	34.777	106.5		Institut d'Aéronomie spatiale de Belgique. Académie royale des sciences d'Outre-Mer.
Koninklijke Commissie voor Geschiedenis	2.750	2.750	100.0	103	Commission royale d'histoire.
Commissie voor de Nationale Biografie	943	1.143	121.2	1201-1203	Commission de la Biographie nationale.
Koninklijke Comité voor Toponymie en Dialectologie	760	795	104.6		Comité royale de Toponymie et Dia- lectologie.
Diverse Nationale Opvoeding	133	133	100.0	1212	Divers Education nationale.
Prijzen Nationale Opvoeding	200	100	50.0		Prix Education nationale.
Historisch Instituut te Rome	427	877	205.4		Institut historique belge de Rome.
Toelagen aan jonge vorsers en studenten	1.197	1.626	135.8	3304	Subventions aux jeunes chercheurs et étu- diants.
Buitenlandse navorsers	1.130	1.200	106.2	3305	Chercheurs étrangers.
Colloquia en congressen	500	500	100.0	3306	Colloques et congrès.
Toelagen aan Wetenschappelijke Universi- taire Verenigingen	4.000	4.000	100.0	3307	Subventions à des Associations scientifiques et universitaires.
Verspreiding wetenschappelijke kennis	800	900	112.5	3309	Diffusion connaissances scientifiques.
Werkopdrachten in het buitenland	4.450	4.800	107.9	1220	Missions de travail à l'étranger.
Toelagen Patrimoniale Wetenschappelijke Rijksinstellingen	800	3.700	462.5	3314	Subventions patrimoniales Etablissements scientifiques de l'Etat (E.S.E.).
Universitair solidariteitscomité	3.500	4.700	134.3	3306	Comité universitaire de solidarité.
Belgisch Nationaal Comité Internationale Geofysisch samenwerking	100	100	100.0	3308	Comité national belge Coopération géo- physique internationale.
F.F.C.O. - Initiatief navorsers	2.500	2.500	100.0	4102	F.R.F.C. - Initiative chercheur.
F.F.C.O. - Ministerieel initiatief	170.000	195.000	114.7	4102	F.R.F.C. - Initiative ministérielle.
Radiobiologie S.C.K.	78.950	88.168	111.7	4102	Radiobiologie C.E.N.
Stichting Biermans-Lapôte	23.000	25.000	108.7	3307	Fondation Biermans-Lapôte.
Sociale subsidies Hoger Onderwijs	1.000	1.000	100.0	103	Subventions sociales Enseignement supé- rieur.
Toelagen aan de A.S.L.K. voor bouwlenin- gen	147.809	169.100	114.4		Subventions C.G.E.R. prêts à la construc- tion.
Toelagen pensioenen U.L.B., V.U.B., K.U.L., U.C.L.	537.522	382.300	71.1	4404	Subventions pensions U.L.B., V.U.B., K.U.L., U.C.L.
Administratie voor het Hoger Onderwijs	75.000	75.000	100.0	1203	Administration de l'Enseignement supé- rieur.
Universiteit te Leuven (K.U.L. + U.C.L.)	1.250	1.350	108.0	4402-4403	Université de Louvain (K.U.L. + U.C.L.).
Universiteit te Brussel (V.U.B. + U.L.B.)	2.126.333	3.216.056	151.2	4401	Université de Bruxelles (U.L.B. + V.U.B.).
Faculteit der Protestantse Godgeleerdheid	1.368.210	1.813.592	132.6	4405	Faculté de Théologie protestante.
Internationale activiteiten Wetenschapsbe- leid	3.681	4.100	111.4	101	Activités internationales politiques scienti- fiques.
Toelagen Internationaal Instituut voor Wetenschappelijk Onderzoek	7.000	8.500	121.4	3401-3402	Subventions Institut international Recherche scientifique.
	25.000	34.750	139.0		

	In 1971 goedgekeurde kredieten — <i>Crédits votés 1971</i>	Begroting 1972 — <i>Budget 1972</i>	Index 72/71 — <i>Indice 72/71</i>	Artikel- nummers — <i>Numéros articles</i>	
Centrum Butare	7.930	9.710	122.4	102	Centre Butare.
Nationaal Comité Middeleeuws-Latijns woordenboek	500	500	100.0	1201	Comité national Dictionnaire latin-médié- val.
Reservemassa Universitaire expansie . . .	0	262.600			Masse de réserve Expansion universitaire.
N.F.W.O.	224.247	346.941	154.7	4101	F.N.R.S.
Centrum Historisch Onderzoek tweede wereldoorlog	7.280	7.280	100.0	3315	Centre Recherche historique deuxième guerre mondiale.
Program Fundamenteel Onderzoekingen in Wetenschappelijke Instellingen	38.550	35.400	91.8	4102	Programme Recherches fondamentales Eta- blissements scientifiques.
Nieuwe initiatieven Nationale Opvoeding .	18.550	0	0.0		Initiatives nouvelles Education nationale.
Toelagen Planetarium	1.000	400	40.0	4109	Subventions Planétarium.
Nationale Opvoeding (Gemeenschappelijke Sektor)	5.449.115	7.307.511	134.1		Education nationale (Secteur commun).
Post Nationale Opvoeding (Franse Sektor).					Poste Education nationale (Secteur français).
Koninklijke Academie der Wetenschappen, Letteren en Schone Kunsten van België	16.524	17.486	105.8		Académie royale des Sciences, Lettres et Beaux-Arts de Belgique.
Toelagen aan jonge vorsers en studenten	2.010	2.750	136.8	3304	Subventions aux jeunes chercheurs et étu- diants.
Toelagen aan wetenschappelijke universi- taire verenigingen	550	630	114.5	3307	Subventions à des associations scientifiques et universitaires.
Verspreiding wetenschappelijke kennis . .	1.750	1.975	112.9	3309	Diffusion connaissances scientifiques.
Toelagen patrimoniale wetenschappelijke Rijksinstellingen	3.250	3.200	98.5	3314	Subventions patrimoniales établissements scientifiques de l'Etat (E.S.E.).
Reizen in het buitenland	450	700	155.6	104	Voyages à l'étranger.
Sociale subsidies hoger onderwijs	64.763	81.300	125.5	103	Subventions sociales enseignement supérieur.
Reisbeurzen wedstrijden jury's	12.020	11.550	96.1		Bourses de voyages, concours jurys.
Toelagen aan de A.L.S.K. voor bouwlenin- gen	113.420	79.400	70.0	103	Subventions C.G.E.R. prêts à la construc- tion.
Administratie voor het hoger onderwijs . .	125	125	100.0	1203	Administration de l'enseignement supérieur.
Speciale graden	600	800	133.3	3305	Grades spéciaux.
Universitaire faculteiten Notre-Dame de la Paix te Namen	123.363	255.573	207.2	4401	Facultés universitaires Notre-Dame de la Paix à Namur.
Universitaire Faculteit St.-Louis te Brussel	35.887	38.700	107.8	4402	Faculté universitaire Saint-Louis à Bruxelles.
Katholieke faculteit - Bergen	49.345	67.300	136.4	4403	Faculté catholique de Mons.
Polytechnische Faculteit - Bergen	197.381	213.100	108.0	4404	Faculté polytechnique de Mons.
Universiteit van Luik	1.241.925	1.341.200	108.0		Université de Liège.
Rijksfaculteit landbouw - Gembloux . . .	111.999	192.889	172.2		Faculté sciences agronomiques de l'Etat - Gembloux.
Rijksuniversitair Centrum - Mons	159.859	191.097	119.5		Centre universitaire de l'Etat - Mons.
Interuniversitair Centrum permanente vor- ming - Charleroi	0	1.250		3316	Centre interuniversitaire formation perma- nente - Charleroi.
Nationale Opvoeding (Franse Sektor) . . .	2.135.221	2.501.025	117.1		Education nationale (Secteur français).
Post Nationale Opvoeding (Nederlandse Sek- tor).					Poste Education nationale (Section néerland- ais).
Koninklijke Vlaamse Academie Weten- schappen, Letteren en Schone Kunsten	6.538	7.081	108.3		Académie royale flamande de Sciences, Lettres et Beaux-Arts.
Toelagen aan jonge vorsers en studenten	2.010	2.750	136.8	3304	Subventions aux jeunes chercheurs et étu- diants.
Toelagen aan wetenschappelijke universi- taire verenigingen	550	600	109.1	3307	Subventions à des associations scientifiques et universitaires.
Verpreiding wetenschappelijke kennis . .	1.540	1.750	113.6	3309	Diffusion connaissances scientifiques.
Toelagen patrimoniale wetenschappelijke Rijksinstellingen	2.300	2.500	108.7	3314	Subventions patrimoniales établissements scientifiques de l'Etat (E.S.E.).
Reizen in het buitenland	450	700	155.6	104	Voyages à l'étranger.
Sociale subsidies hoger onderwijs	63.743	74.700	117.2	103	Subventions sociales enseignement supérieur.
Reisbeurzen wedstrijden jury's	12.020	11.550	96.1		Bourses de voyages, concours jurys.
Toelagen aan de A.L.S.K. voor bouwlenin- gen	49.058	34.800	70.9	103	Subventions C.G.E.R. prêts à la construc- tion.
Administratie voor het hoger onderwijs . .	125	125	100.0	1203	Administration de l'enseignement supérieur.
Speciale graden	600	800	133.3	3310	Grades spéciaux.

	In 1971 goedgekeurde kredieten — <i>Crédits votés 1971</i>	Begroting 1972 — <i>Budget 1972</i>	Index 72/71 — <i>Indice 72/71</i>	Artikel- nummers — <i>Numéros articles</i>	
Universitaire faculteit St.-Louis te Brussel	0	28.842		4402	Faculté universitaire Saint-Louis à Bruxelles.
Universitaire faculteit Sint-Ignatius te Antwerpen	89.719	204.653	228.1	4401	Faculté universitaire Sint-Ignatius à Anvers.
Instituut voor tropische geneeskunde - Antwerpen	49.345	77.200	156.4	4408	Institut de médecine tropicale - Anvers.
Rijksuniversiteit te Gent	1.335.394	1.443.063	108.1		Rijksuniversiteit te Gent.
Academisch ziekenhuis - R.U.G.	60.000	60.000	100.0	101	Academisch ziekenhuis - R.U.G.
Rijksuniversitair Centrum te Antwerpen (R.U.C.A.)	225.739	275.985	122.3		Centre universitaire de l'Etat - Anvers.
Born-Bunge Stichting	6.000	6.000	100.0	3311	Fondation Borne-Bunge.
Koninklijke Maatschappij voor Dierkunde te Antwerpen	6.000	6.000	100.0	3310	Société royale de zoologie à Anvers.
Europa-College (Brugge)	8.500	9.400	110.6	3307	Europa-College (Bruges).
N.F.W.O.	32.700	64.768	198.1	4101	F.N.R.S.
Nationale Opvoeding (Nederlandse Sektor)	1.952.331	2.313.267	118.5		Education nationale (Secteur néerlandais)
Post Kultuur (Gemeenschappelijke Sektor).					
Poste Culture (Secteur commun).					
Koninklijk Instituut voor het Kunstpatrimonium	37.346	40.200	107.6		Institut royal Patrimoine artistique.
Nationale dienst voor opgravingen	9.595	10.692	111.4		Service national des fouilles.
Koninklijke Musea voor Kunst en Geschiedenis	44.484	49.171	110.5		Musées royaux d'Art et d'Histoire.
Koninklijke Musea voor Schone Kunsten van België	32.685	36.274	111.0		Musées royaux des Beaux-Arts de Belgique.
Repertorium van Kunstschaten	2.000	2.300	115.0	1244	Répertoires des trésors artistiques.
Gemeentelijke instellingen in Brabant . .	700	700	100.0	102	Etablissements communaux en Brabant.
Egyptologisch Fonds Koningin Elisabeth .	100	100	100.0	3320	Fondation égyptologique Reine Elisabeth.
U.N.E.S.C.O.	145	0	0.0	3403	U.N.E.S.C.O.
Congressen en colloquia	270	0	0.0	3402	Congrès et colloques.
Internationaal Instituut bewaring van voorwerpen	20	0	0.0	3404	Institut international conservation objets.
Kultuur (Gemeenschappelijke Sektor) . .	127.345	139.437	109.5		Culture (Secteur commun).
Post Kultuur (Nederlandse Sektor).					
Poste Culture (Section néerlandais).					
Koninklijk Museum voor Schone Kunsten te Antwerpen	18.739	18.840	100.5		Musée royal des Beaux-Arts à Anvers.
Koninklijke Vlaamse Academie voor Taal- en Letterkunde	2.373	2.434	102.6		Académie royale flamande de Langue et Littérature.
Rijksmuseum - Educatieve aktie	350	300	85.7	3362	Musées d'Etat - Action éducative.
Aankoop van Kunstwerken	2.175	2.150	98.9	1262-7480	Acquisitions œuvres d'art.
Toelagen Oudheidkunde en Kunstpatrimonium	350	400	114.3	3364	Subventions archéologie et patrimoine artistique.
Provinciale instellingen	9.000	9.000	100.0	102	Organismes provinciaux.
Nationaal Fonds voor Letterkunde	1.480	1.400	94.6	3361	Fonds national de la Littérature.
Kultuur (Nederlandse Sektor)	34.467	34.524	100.2		Culture (Secteur néerlandais).
Post Kultuur (Franse Sektor).					
Poste Culture (Secteur français).					
Museum van Mariemont	16.017	16.905	105.5		Musée de Mariemont.
Koninklijke Academie voor Franse Taal- en Letterkunde	2.820	2.889	102.4		Académie royale de Langue et Littérature françaises.
Musée de la Vie wallonne	250	250	100.0	3329	Musée de la Vie wallonne.
Diverse (Ministerie Kultuur)	100	125	125.0	1241	Divers (Ministère de la culture).
Centrale Administratie (Ministerie Kultuur)	561	635	113.2	1103	Administration centrale (Ministère Culture.)
Rijksmuseum - Educatieve aktie	500	800	160.0	3328	Musées d'Etat - Action éducative.
Aankoop van Kunstwerken	300	400	133.3	7482	Acquisitions œuvres d'art.

	In 1971 goedgekeurde kredieten — Crédits votés 1971	Begroting 1972 — Budget 1972	Index 72/71 — Indice 72/71	Artikel- nummers — Numéros articles	
Toelagen Oudheidkunde en Kunstpatrimo- nium	900	1.000	111.1	3327	Subventions archéologie et patrimoine artistique.
Provinciale instellingen	5.800	7.800	134.5	102	Organismes provinciaux.
Nationaal Fonds voor Letterkunde	1.450	1.450	100.0	3326	Fonds national de la littérature.
Internationale Raad voor Monumenten en Landschappen	360	360	100.0	3401	Conseil international des Monuments et Sites.
Kultuur (Franse Sektor)	29.058	32.614	112.2		Culture (Secteur français).
Post Economische Zaken.					Poste Affaires économiques.
Centraal Laboratorium	10.875	11.250	103.4		Laboratoire central.
Dienst van het IJkwezen	14.968	15.793	105.5		Service de la métrologie.
Nationaal Instituut Extraktiebedrijven - I.N.I.E.X.	51.000	60.000	117.6	4104	Institut national industries extractives - I.N.I.E.X.
Aardkundige Dienst van België	10.164	10.977	108.0		Service géologique de Belgique.
Belgisch Instituut voor Normalisatie . . .	10.800	14.500	134.3	3201	Institut belge de normalisation.
Interuniversitair Instituut voor Kernwetens- schappen	160.000	196.500	122.8	4105-6103	Institut interuniversitaire des sciences nuclé- aires.
Studiecentrum voor Kernenergie	734.000	854.000	116.3	4105-4106	Centre d'étude de l'énergie nucléaire.
Belgische Dienst Opvoering Produktiviteit EURATOM	16.000	22.000	137.5	4107	Office belge accroissement productivité.
EURATOM	121.000	160.000	132.2	5301	EURATOM.
C.E.R.N.	185.000	221.200	119.6	3405	C.E.R.N.
Internationaal Bureau voor Maten en Ge- wichten	770	850	110.4	3402	Bureau international des poids et mesures.
Internationale Vereniging voor Meelschei- kunde	25	25	100.0	3404	Société internationale de chimie céréalière.
Commissie van de Aardkundige Wereld- kaart	8	8	100.0	3401	Commission de la carte géologique du monde.
Internationaal Comité voor Wettelijk Ijk- wezen	85	90	105.9	3403	Comité international de métrologie légale.
Radio-elementen te Charleroi	20.000	70.000	350.0	4105	Radio-éléments à Charleroi.
I.W.O.N.L. - Industrie	608.000	810.000	133.2	4101	I.R.S.I.A. - Industrie.
Belgisch Houtcentrum	2.600	2.000	100.0	3202	Centre belge du bois.
Economische Zaken	1.944.695	2.449.193	125.9		Affaires économiques.
Post Landsverdediging.					Poste Défense nationale.
Comité Coördinatie Wetenschappelijk Werk Landsverdediging	21.466	45.877	213.7		Comité coordination activité scientifique Défense nationale.
Centrum voor Onderzoek inzake Defensie Centrum 'onderzoek menselijke factoren - Landsverdediging	86.079	82.270	95.6		Centre de recherche pour la défense. Centre recherche facteurs humains C.R.F.H.- Défense nationale.
Koninklijk Museum Leger en Krijgsgeschie- denis	7.722	7.244	93.8		Musée royal de l'armée et histoire militaire.
Militair Geografisch Instituut	10.267	10.961	106.8		Institut géographique militaire.
Koninklijke Militaire School	107.032	104.009	97.2		Ecole royale militaire.
Koninklijke School van de Gezondheids- dienst	137.835	148.975	108.1		Ecole royale du service de santé.
School voor Militaire Administrateurs . . .	8.572	7.861	91.7		Ecole des administrateurs militaires.
Krijgsschool	4.157	4.546	109.4		Ecole de guerre.
Internationaal Comité Militaire Genees- en Artsenijbereidkunde	26.842	30.503	113.6		Comité international de médecine et phar- macie militaires.
Europese Organisatie experimentele foto- grammetrische studien	10	0	0.0	3401	Organisation européenne d'étude photo- grammétrique expérimentale.
Internationale Cartografische Vereniging .	37	0	0.0	3402	Association cartographique internationale.
Internationale Cartografische Vereniging .	7	0	0.0	3410	
Landsverdediging	410.026	442.246	107.9		Défense nationale.

	In 1971 goedgekeurde kredieten — <i>Crédits votés 1971</i>	Begroting 1972 — <i>Budget 1972</i>	Index 72/71 — <i>Indice 72/71</i>	Artikel- nummers — <i>Numéros articles</i>	
Post Landbouw.					
Bestuur Landbouwkundig Onderzoek . . .	20	20	100.0	3241	Administration de la recherche agronomique.
Centrale Diensten Ministerie van Landbouw	6.816	8.408	123.4		Service central - Recherche agronomique.
Centrum Landbouwkundig Onderzoek - Gembloux	107.135	118.497	110.6		Centre de recherche agronomique de l'Etat - Gembloux.
Centrum Landbouwkundig Onderzoek - Gent	93.593	104.712	111.9		Centre de recherche agronomique de l'Etat à Gand.
Instituut voor Scheikundige Opzoekingen	19.396	21.224	109.4		Institut de recherches chimiques.
Nationaal Instituut Diergeneeskundig On- derzoek	30.856	33.774	109.5		Institut national de recherches vétérinaires.
Nationale Plantentuin van België	48.369	53.274	110.1		Jardin botanique national.
Werkgroepen Ministerie van Landbouw .	65.900	72.770	110.4	1240	Groepes de travail (Ministère de l'Agricul- ture).
Toelagen vrije stations (Ministerie van Landbouw)	1.388	1.532	110.4	3240	Subvention aux stations libres (Ministère de l'Agriculture).
Proefstation van Waters en Bossen	7.899	8.696	110.1		Station de recherche des Eaux et Forêts.
Werkgroepen Waters en Bossen	1.345	1.460	108.6	1261	Groupe de travail Eaux et Forêts.
Landbouw Economisch Instituut	42.596	56.447	132.5		Institut économique agricole.
Kontrakten L.E.I.	33.000	15.200	46.1	1270	Contrats I.E.A.
Verliezen Proeven Landbouw	350	375	107.1	3242	Indemnisation pertes sur recherche agricul- ture.
Internationale Raad voor het onderzoek der zee	375	375	100.0	3481	Conseil international exploration de la mer.
Europese Organisatie voor bescherming van planten	304	318	104.6	3481	Organisation européenne pour la protection des plantes.
Société internationale de la science horti- cole	30	30	100.0	3481	Société internationale de la science horti- cole.
International Association on Mechanics of Field Experiments	28	28	100.0	3481	International Association on Mechanics of Field Experiments.
I.W.O.N.L. - Landbouw	198.022	229.143	115.7	4140	I.R.S.I.A. - Agriculture.
Landbouw	657.422	726.283	110.5		Agriculture.
Post Eerste Minister.					
E.L.D.O.-E.S.R.O.	392.000	317.000	80.9	101	E.L.D.O.-E.S.R.O.
Vlaamse achterstand drie fondsen	27.403	71.620	261.4		Réserve retard flamand 3 fonds.
Eerste Minister	419.403	388.620	92.7		Premier Ministre.
Post Volksgezondheid.					
Instituut Hygiëne en Epidemiologie . . .	90.795	109.000	120.1		Institut d'hygiène et d'épidémiologie.
Inspectie van de Luchtbevoeding	3.000	19.500	650.0	7403	Inspection de la pollution atmosphérique.
Akademies Geneeskunde	8.640	8.743	101.2		Académies de médecine.
Rechtstreekse toelagen (Volksgezondheid)	18.282	22.000	120.3	1251	Contrats et subventions directes (Santé publique).
Studie radioactieve besmetting, voedingketen	800	1.900	237.5	1251	Etude contamination radioactive, chaîne alimentaire.
Toelagen universitaire antikankercentra .	45.000	30.000	66.7	1255	Subventions aux centres anti-cancéreux uni- versitaires.
Toelagen aan universitaire ziekenhuizen .	482.188	500.000	103.7	3351	Subventions aux hôpitaux universitaires.
Kontrolle oppervlaktewater - Afvalwaters	2.900	3.261	112.4	1253	Contrôle eaux surface et épurations - Eaux usées.
Bestrijding Luchtverontreiniging	4.600	9.000	195.7	1256	Lutte contre pollution atmosphérique.
Fonds voor Geneeskundig Wetenschappe- lijk Onderzoek	120.000	161.200	134.3	1254	Fonds recherche scientifique médicale.
Contributie Internationaal Kankercentrum te Lyon	9.100	9.000	98.9	3.450	Contribution Centre international recherche cancer à Lyon.
Interministeriële Commissie voor het Water	5.000	5.500	110.0	1258	Commission interministérielle de l'eau.
Volksgezondheid	790.305	879.104	111.2		Santé publique.
Poste Agriculture.					
Poste Premier Ministre.					
Poste Santé publique.					

	In 1971 goedgekeurde kredieten — <i>Crédits votés 1971</i>	Begroting 1972 — <i>Budget 1972</i>	Index 72/71 — <i>Indice 72/71</i>	Artikel- nummers — <i>Numéros articles</i>	
Post Openbare Werken.					Poste Travaux publics.
Dienst voor Waterbouwkundige Opzoekingen	7.194	9.144	127.1		Service d'études hydrologiques. Laboratoire de recherche hydraulique - Borgerhout.
Waterbouwkundig Laboratorium - Borgerhout	54.045	54.366	100.6		
Openbare Werken	61.239	63.510	103.7		Travaux publics.
Post Buitenlandse Zaken.					Poste Affaires étrangères.
N.A.T.O.	7.450	7.425	99.7	3401	O.T.A.N.
O.E.S.O.	13.855	14.280	103.1	3403	O.E.C.D.
A.I.E.A.	7.150	8.870	124.1	3403	A.I.E.A.
Buitenlandse Zaken	28.455	30.575	107.5		Affaires étrangères.
Post Verkeerswezen.					Poste Communications.
Von Karmann Institute Fluid Dynamics	9.002	17.056	189.5		Institut Von Karmann dynamiques des fluides.
Verkeerswezen	9.002	17.056	189.5		Communications.
Post Binnenlandse Zaken.					Poste Intérieur.
Rechtstreekse Toelagen (Binnenlandse Zaken).	1.000	1.000	100.0	3309	Subventions directes (Intérieur).
Binnenlandse Zaken	1.000	1.000	100.0		Intérieur.
Post Arbeid en Tewerkstelling.					Poste Travail et Emploi.
Administratie van de Arbeidshygiëne	275	350	127.3	1222-3201	Administration de l'hygiène du travail.
Administratie van de Werkgelegenheid	11.575	12.800	110.6	1201	Administration de l'emploi.
Administratie Arbeidsveiligheid	250	300	120.0	1201	Administration sécurité travail.
Arbeid en Tewerkstelling	12.100	13.450	111.2		Travail et Emploi.
Post Justitie.					Poste Justice.
Rechtstreekse Toelagen (Justitie)	4.923	5.832	118.5	3306-3311	Subventions directes (Justice).
Justitie.	4.923	5.832	118.5		Justice.
Post Sociale Voorzorg.					Poste Prévoyance sociale.
Rechtstreekse toelagen (Sociale Voorzorg)	327	370	113.1	1201	Subventions directes (Prévoyance sociale).
Sociale Voorzorg.	327	370	113.1		Prévoyance sociale.
Post Gezin.					Poste Famille.
Centrum Bevolkings- en Gezinsstudies	11.593	14.934	128.8		Centre d'étude de la population et famille
Gezin	11.593	14.934	128.8		Famille.
Post Financiën.					Poste Finances.
EURATOM	118.000	123.500	104.7	3402	EURATOM.
Financiën	118.000	123.500	104.7		Finances.
Algemeen totaal	14.196.027	17.484.051	123.2		Total général.

Buitengewone Begroting.

Budget extraordinaire.

	In 1971 goedgekeurde kredieten — <i>Crédits votés 1971</i>	Begroting 1972 — <i>Budget 1972</i>	Index 72/71 — <i>Indice 72/71</i>	Artikel- nummers — <i>Numéros articles</i>	
--	--	--	--	---	--

Post Economische Zaken.

Poste Affaires économiques.

Aardkundige Dienst van België	20.000	20.000	100.0	1201	Service géologique de Belgique.
Prototypes	745.000	500.000	67.1	8101	Prototypes.
Studiecentrum voor Kernenergie.	161.900	161.800	99.9	6101-6102	Centre d'étude de l'énergie nucléaire.
Economische Zaken	926.900	681.800	73.6		Affaires économiques.

Post Eerste Minister.

Poste Premier Ministre.

Regeringsimpulsie Technologisch Onderzoek.	260.000	280.800	108.0	101	Impulsion gouvernementale recherche technologique.
Regeringsimpuls Fundamenteel Onderzoek	150.000	166.500	111.0	102	Impulsion gouvernementale recherche fondamentale.
Eerste Minister	410.000	447.300	109.1		Premier Ministre.
Algemeen totaal	1.336.900	1.129.100	84.5		Total général.

BIJLAGE IV.

Begroting wetenschapsbeleid 1972.

BIJKREDIETEN 1971.

Aanvullende kredieten gevraagd voor het dienstjaar 1971.
(Alle bedragen zijn in duizendtallen frank).

Begunstigde instelling	Bijkrediet 1971
<i>Ministerie van Nationale Opvoeding.</i>	
Koninklijke Bibliotheek	F 11.492
Koninklijk Observatorium	151
Koninklijk Meteorologisch Instituut	269
Koninklijk Instituut Natuurwetenschappen	359
Koninklijk Museum Centraal Afrika	260
Algemeen Rijksarchief	2.764
Nationaal Centrum Stoffenmicrobische oorsprong	32
Instituut voor ruimteaëronomie	78
Koninklijke Vlaamse Academie voor Wetenschappen, Letteren en Schone Kunsten	17
Koninklijke Academie voor Wetenschappen, Letteren en Schone Kunsten van België	38
Bijkredieten universitaire expansie	855.880
N.F.W.O.	28.887
Centrum onderzoek geschiedenis Tweede Wereldoorlog	1.800
TOTAAL . . . F	902.027
<i>Franstalige sector :</i>	
Sociale subsidies hoger onderwijs . . . F	— 7.693
Interestsubsidies A.S.L.K. voor de bouweningen	—13.440
TOTAAL . . . F	—21.133
<i>Nederlandstalige sector :</i>	
Sociale subsidies hoger onderwijs . . . F	— 1.650
Interestsubsidies A.S.L.K. voor de bouweningen	—13.820
TOTAAL . . . F	—15.470
<i>Ministerie van Cultuur.</i>	
<i>Gemeenschappelijke sector :</i>	
Nationale Dienst voor de Opgravingen . . F	170
TOTAAL . . . F	170
<i>Nederlandstalige sector :</i>	
Koninklijk Museum voor Schone Kunsten te Antwerpen	F 20
TOTAAL . . . F	20

ANNEXE IV.

Budget de la politique scientifique 1972.

CREDITS SUPPLEMENTAIRES 1971.

Crédits supplémentaires demandés pour l'exercice 1971.
(Tous les montants sont en milliers de francs).

Institution bénéficiaire	Crédit supplémentaire 1971
<i>Ministère de l'Education nationale.</i>	
Bibliothèque royale	F 11.492
Observatoire royal	151
Institut royal Météorologique	269
Institut royal Sciences naturelles	359
Musée royal Afrique Centrale	260
Archives générales du Royaume	2.764
Centre national subst. origine microbienne	32
Institut d'aéronomie spatiale	78
Académie royale flamande de Sciences, Lettres et Beaux-Arts	17
Académie royale Sciences, Lettres et Beaux-Arts de Belgique	38
Crédits supplémentaires pour l'expansion universitaire	855.880
F.N.R.S.	28.887
Centre de recherche historique pour la seconde guerre mondiale	1.800
TOTAL . . . F	902.027
<i>Secteur français :</i>	
Subventions sociales enseignement supérieur	— 7.693
Subventions d'intérêt à la C.G.E.R. pour les prêts à la construction	—13.440
TOTAL . . . F	—21.133
<i>Secteur néerlandais :</i>	
Subventions sociales enseignement supérieur F	— 1.650
Subventions d'intérêt à la C.G.E.R. pour les prêts à la construction	—13.820
TOTAL . . . F	—15.470
<i>Ministère de la Culture.</i>	
<i>Secteur commun :</i>	
Service national des Fouilles	F 170
TOTAL . . . F	170
<i>Secteur néerlandais :</i>	
Musée royal des Beaux-Arts à Anvers . . . F	20
TOTAL . . . F	20

Begunstigde instelling	Bijkrediet 1971	Institution bénéficiaire	Crédit supplémentaire 1971
Franstalige sector :		Secteur français :	
Museum van Mariemont F	151	Musée de Mariemont F	151
Koninklijke Academie Franse taal en Letterkunde	29	Académie royale Langue et Littérature françaises	29
Centrale administratie Ministerie van Cultuur	12	Administration centrale Ministère de la Culture	12
Subsidies provinciale musea	950	Subventions musées provinciaux	950
TOTAAL . . F	1.142	TOTAL . . F	1.142
<i>Ministerie van Economische Zaken.</i>		<i>Ministère des Affaires économiques.</i>	
Centraal laboratorium F	145	Laboratoire central F	145
IJkdienst	65	Service métrologie	65
Nationaal Instituut extractiebedrijven	3.576	I.N.I.E.X.	3.576
Geologische dienst van België	940	Service géologique de Belgique	940
Belgisch Instituut normalisatie	1.700	Institut Belge de normalisation	1.700
I.W.O.N.L.	34.417	I.R.S.I.A.	34.417
TOTAAL . . F	40.843	TOTAL . . F	40.843
<i>Ministerie van Landbouw.</i>		<i>Ministère de l'Agriculture.</i>	
Centrum landbouwkundig onderzoek te Gembloux F	— 532	Centre de recherche agronomique de Gembloux F	— 532
Centrum landbouwkundig onderzoek te Gent	— 791	Centre de recherche agronomique de Gand	— 791
Centrale diensten landbouwkundig onderzoek	— 251	Service central recherche agronomique	— 251
Instituut chemisch onderzoek	492	Institut de recherches chimiques	492
Nationaal Instituut diergeneeskundig onderzoek	170	Institut national de recherche vétérinaire	170
Nationale Plantentuin	618	Jardin botanique national	618
Station waters en bossen	29	Station de recherche des eaux et forêts	29
Werkgroep waters en bossen	— 67	Groupe de travail eaux et forêts	— 67
Werkgroepen L.E.I.	—14.700	Groupes de travail I.E.A.	—14.700
TOTAAL . . F	—15.032	TOTAL . . F	—15.032
<i>Ministerie van Volksgezondheid.</i>		<i>Ministère de la Santé publique.</i>	
Instituut voor hygiëne en epidemiologie . F	2.235	Institut d'hygiène et d'épidémiologie	2.235
Inspectie luchtbezoedeling	— 150	Inspection de la pollution atmosphérique	— 150
Academies geneeskunde	— 225	Académies de médecine	— 225
Studiën en enquêtes	— 361	Etudes et enquêtes	— 361
Subsidies universitaire anti-kanker centra	— 2.250	Subventions aux centres anti-cancéreux universitaires	— 2.250
Controle oppervlaktewaters	— 145	Contrôle des eaux de surface	— 145
Strijd tegen luchtbezoedeling	— 230	Lutte contre la pollution atmosphérique	— 230
Bijdrage internationaal centrum te Lyon	— 640	Contribution centre international de recherche sur le cancer à Lyon	— 640
Interministeriële Commissie voor het water	— 250	Commission interministérielle de l'eau	— 250
TOTAAL . . F	2.016	TOTAL . . F	— 2.016
<i>Ministerie van Openbare Werken.</i>		<i>Ministère des Travaux publics.</i>	
Dienst hydrologische studiën F	— 363	Service d'études hydrologiques	— 363
Waterkundig laboratorium Borgerhout	— 625	Laboratoire recherche hydraulique à Borgerhout	— 625
TOTAAL . . F	— 988	TOTAL . . F	— 988

Begunstigde instelling	Bijkrediet 1971	Institution bénéficiaire	Crédit supplémentaire 1971
<i>Ministerie van Buitenlandse Zaken.</i>		<i>Ministère des Affaires étrangères.</i>	
N.A.T.O. F — 700		O.T.A.N. F — 700	
TOTAAL . . F — 700		TOTAL . . F — 700	
<i>Ministerie van Tewerkstelling en Arbeid.</i>		<i>Ministère de l'Emploi et du Travail.</i>	
Administratie tewerkstelling F — 1.600		Administration de l'Emploi F — 1.600	
TOTAAL . . F — 1.600		TOTAL . . F — 1.600	
<i>Ministerie van Justitie.</i>		<i>Ministère de la Justice.</i>	
Centrum jeugdmisdadigheid F 408		Centre de délinquance juvénile F 408	
TOTAAL . . F 408		TOTAL . . F 408	
<i>Ministerie van het Gezin.</i>		<i>Ministère de la Famille.</i>	
Studiecentrum bevolking en het gezin . . F 1.652		Centre d'étude de la population et famille F 1.652	
TOTAAL . . F 1.652		TOTAL . . F 1.652	
ALGEMEEN TOTAAL . . F 942.949		TOTAL GENERAL . . F 942.949	